UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2021/1543

z 29. apríla 2021

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2019, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2019, oddiel III – Komisia,

— so zreteľom na svoje rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtov výkonných agentúr za rozpočtový rok 2019,

— so zreteľom na článok 99 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na stanoviská Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre rozvoj, Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre dopravu a cestovný ruch, Výboru pre regionálny rozvoj, Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, Výboru pre kultúru a vzdelávanie, Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0117/2021),

A. keďže rozpočet Únie je dôležitým nástrojom na dosiahnutie spoločných politických cieľov a v priemere predstavuje 1,0 % hrubého národného dôchodku EÚ alebo 2,1 % všeobecných verejných výdavkov členských štátov a celkových verejných výdavkov v Únii;

B. keďže Európsky parlament pri udeľovaní absolutória Komisii overuje a hodnotí, či sa prostriedky použili správne a či sa dosiahli ciele politík v nadväznosti na vnútorné a vonkajšie audity, čím potvrdzuje správnosť a výkonnosť výdavkov Komisie z hľadiska pomeru ceny a kvality;

C. keďže rok 2019, za ktorý sa udeľuje absolutórium, bol poznamenaný politickými a inštitucionálnymi zmenami v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu a novým volebným obdobím, ktoré sa začalo 2. júla 2019, ako aj vymenovaním novej Komisie, ktorá sa ujala funkcie 1. decembra 2019 a stanovila nové politické priority, medzi ktoré patrili napríklad Európska zelená dohoda, čoraz väčšie zameranie na digitalizáciu Únie a ochrana hodnôt Únie a peňazí jej daňových poplatníkov;

D. keďže pandémia nového koronavírusu (COVID-19) si nevyžiadala žiadne úpravy číselných údajov vykázaných v ročnej účtovnej závierke Únie za rok 2019; keďže v roku 2020 i v nasledujúcich rokoch bude mať pandémia ochorenia COVID-19 veľký globálny vplyv a výrazne ovplyvní aj rozpočet Únie a keďže v tejto súvislosti musíme mimoriadne pozorne posudzovať, či Komisia využíva rozpočet efektívne a transparentne, pretože od roku 2020 bude mať vykonávanie iniciatív Únie v oblasti okamžitej reakcie dosah na vykazovanie, meranie alebo reklasifikáciu viacerých aktív a záväzkov vo finančných výkazoch Únie;

E. keďže z dôvodu pandémie nového koronavírusu (COVID-19) nemohol Výbor pre kontrolu rozpočtu organizovať a v plnej miere vykonávať všetky svoje plánované činnosti súvisiace s bežnou kontrolou výdavkov inštitúcií Únie, t. j. prieskumné misie, verejné vypočutia alebo semináre, a preto sa musel ešte viac spoliehať na činnosť Dvora audítorov,

Politické priority

1. zdôrazňuje, že pokiaľ ide o plnenie rozpočtu Únie, je dôležité dodržiavať zásadu správneho finančného riadenia zakotvenú v článku 317 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) a plniť programové priority a ciele, ktoré prispievajú k posilňovaniu európskej integrácie a vytváraniu stále užšej Únie;

2. vyjadruje znepokojenie nad stavom právneho štátu v niektorých členských štátoch a nad finančnými stratami spôsobenými takýmito nedostatkami; očakáva, že Komisia využije v takýchto prípadoch všetky nástroje, ktoré má k dispozícii, na pozastavenie a zníženie finančných prostriedkov Únie a na obmedzenie prístupu k nim, a to aj uplatnením nariadenia o právnom štáte; zdôrazňuje, že dodržiavanie zásad právneho štátu je základnou podmienkou správneho finančného hospodárenia vrátane efektívneho a účinného prideľovania a riadenia európskych finančných prostriedkov; v tejto súvislosti s potešením víta prijatie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2020/2092 zo 16. decembra 2020 o všeobecnom režime podmienenosti na ochranu rozpočtu Únie; víta, že Komisia začala pracovať na usmerneniach; zdôrazňuje, že Súdny dvor Európskej únie už vo svojom rozsudku jednoznačne uviedol, že vyhlásenia obsiahnuté v záveroch Európskej rady nemôžu mať prednosť pred znením nariadenia ani ho zmeniť;

3. pripomína, že nariadenie alebo jeho časť môže zrušiť len Súdny dvor Európskej únie; naliehavo vyzýva Komisiu, aby ako strážkyňa zmlúv uplatňovala toto nariadenie odo dňa, keď nadobudlo účinnosť, a aby začala uplatňovať mechanizmy právneho štátu, keď je to potrebné na zabezpečenie ochrany finančných záujmov Únie vo všetkých aspektoch; zdôrazňuje, že nariadenie nadobudlo účinnosť 1. januára 2021; pripomína, že Európsky parlament môže žalobou pre nečinnosť podľa článku 265 ZFEÚ vyvodiť voči Komisii zodpovednosť za uplatňovanie tohto nariadenia, a to aj pokiaľ ide o akékoľvek neodôvodnené prieťahy v tejto súvislosti; pripomína, že toto nariadenie, určené na ochranu finančných prostriedkov Únie, sa bude musieť uplatňovať na všetky záväzky a platby a zároveň bude poskytovať záruky konečným príjemcom a prijímateľom;

4. vyjadruje poľutovanie nad tým, že pri vykonávaní SPP a politiky súdržnosti v členských štátoch Únie sa využíva celkovo 292 systémov podávania správ, v dôsledku čoho sú údaje roztrieštené a neporovnateľné a nie je možné účinne využívať umelú inteligenciu a veľké dáta (big data) na kontrolu finančných prostriedkov; vyjadruje poľutovanie na tým, že nedostatky týkajúce sa platnosti a porovnateľnosti údajov a technológie vykazovania s rôznymi stupňami digitalizácie sú aj naďalej závažnými prekážkami, ktoré bránia získaniu celkového prehľadu o rozdelení finančných prostriedkov Únie a ich účinnej kontrole; vyjadruje poľutovanie nad tým, že odhaľovanie zneužívania, podvodov a sprenevery finančných prostriedkov Únie sa väčšinou obmedzuje na náhodné zistenia Komisie a Európskeho dvora audítorov (ďalej len „Dvor audítorov“) počas auditov alebo vyšetrovaní úradu OLAF na základe vzoriek;

5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že žiadny zo systémov podávania správ o SPP a politike súdržnosti neobsahuje informácie o konečných príjemcoch, že zverejnenie týchto informácií sa nevyžaduje zo zákona a že nie všetky informácie o skutočných vlastníkoch spoločností sú dostupné vo vnútroštátnych centrálnych registroch všetkých členských štátov; zdôrazňuje, že interoperabilný informačný systém by umožnil nielen skoršie a efektívnejšie odhaľovanie zneužívania, podvodov, sprenevery, konfliktov záujmov, dvojitého financovania a iných systémových problémov, ale poskytol by aj komplexný prehľad o skutočnom rozdelení finančných prostriedkov Únie a o potenciálne neúmyselných koncentráciách v rukách malého počtu oligarchických alebo dokonca zločineckých konečných príjemcov; zdôrazňuje, že nedostatok informácií o vlastníckych štruktúrach a skutočných vlastníkoch spoločností a skupín spoločností významne prispieva k neprehľadnosti súčasného rozdeľovania finančných prostriedkov; opätovne upozorňuje na kľúčový význam komplexných, spoľahlivých a porovnateľných údajov s cieľom umožniť účinnú, efektívnu a včasnú kontrolu európskych výdavkov a ochranu peňazí európskych daňových poplatníkov;

6. pripomína výzvu Európskeho parlamentu Komisii, aby navrhla nariadenie o zriadení takéhoto interoperabilného informačného systému, ktorý by orgánom členských štátov umožnil včasné podávanie jednotných a štandardizovaných správ v oblasti zdieľaného hospodárenia, najmä pokiaľ ide o SPP a Kohézny fond, čím by sa umožnilo skoršie odhaľovanie systémových chýb a zneužívania, ako sa uvádza v správe o absolutóriu Komisii za rozpočtový rok 2018; zdôrazňuje, že takýto systém by sa mal automaticky aktualizovať vkladaním porovnateľných a okamžitých údajov, aby sa umožnilo monitorovanie a kontrola využitím umelej inteligencie a veľkých dát (big data); vyzýva Komisiu, aby ako predpoklad využívania finančných prostriedkov Únie bezodkladne stanovila zákonnú požiadavku zverejňovať všetky informácie o skutočných vlastníkoch;

7. podčiarkuje prínosy takéhoto interoperabilného a digitálneho systému pre orgány členských štátov, pokiaľ ide o kontrolu národných parlamentov a vlád nad prideľovaním, správou a distribúciou peňazí daňových poplatníkov členských štátov vo forme európskych fondov a prehľad o nich; zdôrazňuje, že doposiaľ nedošlo k digitalizácii podávania správ, monitorovania a auditov Únie a že takáto digitalizácia je nevyhnutná vzhľadom na cezhraničný charakter zneužívania finančných prostriedkov, podvodov, sprenevery, konfliktov záujmov, dvojitého financovania a ďalších systémových problémov; uznáva návrhy, ktoré predložili Európsky parlament a Komisia počas rokovaní o viacročnom finančnom rámci na roky 2021 – 2027 (ďalej len „VFR“), Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, nariadení o spoločných ustanoveniach a SPP;

8. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada sa len neochotne zapojila do rokovaní o realizovateľných kompromisoch; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v rôznych právnych predpisoch boli dohodnuté rôzne pravidlá a požiadavky na podávanie správ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby bez zbytočného odkladu navrhla vhodné ustanovenie na začlenenie do nariadenia o rozpočtových pravidlách;

9. pripomína, že v správe o absolutóriu za rok 2018 bola Komisia vyzvaná, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium poskytla zoznam celkovej výšky platieb všetkým podnikom v celej Európe, ktoré sú súčasťou skupiny Agrofert a zoznam 50 najväčších individuálnych príjemcov dotácií EÚ (fyzických osôb ako skutočných vlastníkov spoločnosti alebo viacerých spoločností) za každý členský štát, ako aj zoznam 50 najväčších príjemcov dotácií EÚ (fyzických a právnických osôb, ako aj fyzických osôb ako vlastníkov spoločností) súhrnne za všetky členské štáty; uznáva opakované pokusy Komisie zostaviť takýto zoznam vyžiadaním informácií od členských štátov; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že Komisia do dátumu tohto uznesenia nemohla poskytnúť požadovaný zoznam, keďže jej členské štáty neposkytli úplné, spoľahlivé a porovnateľné údaje; zdôrazňuje, že to svedčí o naliehavej potrebe digitálneho, interoperabilného systému podávania správ a monitorovania finančných prostriedkov v rámci zdieľaného riadenia; naliehavo vyzýva Komisiu, aby bez akéhokoľvek ďalšieho zbytočného odkladu poskytla zoznam 50 najväčších jednotlivých konečných príjemcov, ako aj úplný zoznam všetkých dotácií, ktoré dostali všetky podniky skupiny Agrofert v rámci zdieľaného hospodárenia vo všetkých členských štátoch od roku 2014 do roku 2020 tak, ako sa požadovalo, a naliehavo vyzýva členské štáty, aby v plnej miere spolupracovali s Komisiou a poskytli údaje potrebné na analýzu a na zostavenie uvedených zoznamov;

10. opakovane vyzýva Komisiu, aby:

— odstránila všetky technické a právne prekážky zberu údajov o štruktúrach a skutočných vlastníkoch firiem a zaviedla opatrenia na zabezpečenie digitálneho a interoperabilného štandardizovaného zberu informácií o príjemcoch finančných prostriedkov Únie vrátane informácií o príjemcoch, ktorí v konečnom dôsledku priamo alebo nepriamo profitujú z finančných prostriedkov Únie, a o ich skutočných vlastníkoch;

— zaviedla potrebné digitálne systémy a nástroje, ktoré by mali povinne používať všetky členské štáty, vrátane, nie však výlučne, jediného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizík, ktorý Komisii, úradu OLAF a prípadne Európskej prokuratúre umožní prístup k takýmto údajom o príjemcoch finančných prostriedkov Únie (vrátane ich skutočných vlastníkov) a ich analýzu na účely kontroly a auditu s cieľom posilniť ochranu rozpočtu Únie a Nástroja EÚ na obnovu pred nezrovnalosťami, podvodmi a konfliktmi záujmov;

— aj naďalej pripisovala mimoriadnu dôležitosť správnemu finančnému riadeniu rozpočtu Únie, najmä zavádzaním viacročných kontrolných stratégií určených na predchádzanie chybám, ich odhaľovanie a nápravu, ako aj tým, že bude naďalej pozorne sledovať plnenie rozpočtu Únie a prijímať okamžité kroky na nápravu chýb a vymáhanie finančných prostriedkov nesprávne použitých členskými štátmi, sprostredkovateľmi alebo konečnými príjemcami;

11. pripomína, že Komisia zriadila systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia na základe článku 135 nariadenia o rozpočtových pravidlách s cieľom posilniť ochranu finančných záujmov Únie, zaručiť správne finančné riadenie a zabezpečiť, aby finančné prostriedky Únie nemohli využívať spoločnosti a skutoční vlastníci, ktorí boli odsúdení v súvislosti s podvodmi, korupciou alebo inou trestnou činnosťou súvisiacou s využívaním finančných prostriedkov Únie, alebo voči ktorým aspoň úrad OLAF vydal k 1. januáru 2016 súdne odporúčania pre trestné orgány členských štátov; zastáva názor, že tento nástroj by mohol pomôcť inštitúciám Únie a vnútroštátnym orgánom lepšie bojovať proti korupcii a podvodom v členských štátoch a predchádzať im; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v databáze je uvedených len niekoľko hospodárskych subjektov (päť k februáru 2021); považuje to za znak toho, že systém včasného odhaľovania rizika a vylúčenia sa riadne nevykonáva;

12. žiada Komisiu, aby v návrhu revízie rozpočtových pravidiel pre všeobecný rozpočet Únie (nariadenie o rozpočtových pravidlách) pri dodržaní zásad proporcionality a primeranosti zvážila, že používanie systému EDES sa rozšíri aj na finančné prostriedky v rámci zdieľaného hospodárenia tak, aby sa vzťahovalo na prijímateľov, orgány implementujúce finančné nástroje a konečných príjemcov; konštatuje, že legislatívne zmeny týkajúce sa vylúčenia príjemcov, ktorí sú tiež registrovaní v rámci zdieľaného hospodárenia, zo všetkých fondov Únie a spôsobov vynakladania prostriedkov by navyše znamenali potrebu poskytnúť členským štátom priamy prístup do systému Komisie a možnosť vkladať informácie o príjemcoch na vlastnú zodpovednosť; naliehavo vyzýva členské štáty a Komisiu, aby zaručili zvýšenú interoperabilitu súčasných európskych a vnútroštátnych databáz a nástrojov na hĺbkovú analýzu údajov; berie na vedomie, že EDPS nevidí v súvislosti so zavedením takejto interoperability žiadne všeobecné otázky ochrany údajov, ale potrebu jasného právneho základu;

13. vyzýva Komisiu, aby:

— orgánu udeľujúcemu absolutórium uviedla dôvody, prečo je v systéme včasného odhaľovania rizika a vylúčenia uvedený len veľmi obmedzený počet údajov;

— prijala potrebné opatrenia na zlepšenie fungovania, vykonávania a prevádzkyschopnosti systému včasného odhaľovania rizika a vylúčenia s cieľom zabezpečiť, aby v ňom boli uvedené všetky hospodárske subjekty, ktoré spĺňajú kritériá článku 136 ods. 1 písm. c) až h) nariadenia o rozpočtových pravidlách; ďalej vyzýva Komisiu, aby tieto kritériá preskúmala s cieľom zjednodušiť ich a zlepšiť ich praktickú použiteľnosť;

— zlepšila používanie tohto nástroja, pokiaľ ide o prepojenie čierneho zoznamu s úradom OLAF a Európskou prokuratúrou a vnútroštátnymi databázami, a vytvorila automatizovaný systém, ktorý bude túto databázu aktualizovať spoľahlivými a okamžitými informáciami;

14. domnieva sa v súlade s úsilím Komisie, že je mimoriadne dôležité nájsť správnu rovnováhu medzi nízkou úrovňou chybovosti, rýchlymi platbami, primeranými nákladmi na kontroly a pridanou hodnotou rozpočtu Únie;

15. podčiarkuje kľúčovú úlohu politík a nástrojov Únie pri znižovaní rozdielov medzi členskými štátmi a regiónmi v oblastiach súdržnosti, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka, výskumu a inovácií, vnútorných vecí a vonkajších vzťahov, pri podpore hospodárskeho rastu a zamestnanosti, v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu a pri presadzovaní a podpore hodnôt Únie, bezpečnosti a spravodlivosti v prospech jej občanov v rámci Únie a v širšom svete;

16. víta, že Komisia ako správkyňa rozpočtu EÚ primerane prispôsobuje svoju spoločnú metodiku špecifikám prostredia rizika, kontroly a riadenia rôznych výdavkových oblastí, aby si účinne splnila svoje povinnosti vykazovania a chránila rozpočet;

17. upozorňuje, že článok 61 nariadenia o rozpočtových pravidlách obsahuje od augusta 2018 rozšírené vymedzenie konfliktu záujmov; zdôrazňuje, že Komisia musí zabezpečiť, aby sa tieto ustanovenia vykonávali s náležitou starostlivosťou v celej Únii a aby sa všetky formy konfliktov záujmov riešili efektívne a účinne počas celého plnenia rozpočtu Únie; podčiarkuje význam dostupných verejných informácií o konečných príjemcoch v prípade všetkých finančných prevodov Únie, aby sa pri plnení rozpočtu Únie predišlo konfliktom záujmov;

18. opätovne vyzýva Komisiu, aby zabezpečila riadne hodnotenie preventívnych opatrení prijatých členskými štátmi na predchádzanie konfliktom záujmov; v tejto súvislosti víta usmernenia Komisie s názvom Usmernenia o predchádzaní konfliktom záujmov podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré boli členským štátom zaslané v auguste 2020 a ktorých cieľom je podporiť jednotný výklad a uplatňovanie pravidiel týkajúcich sa konfliktov záujmov a zvýšiť informovanosť o uplatniteľnosti týchto pravidiel, a to aj v súvislosti so zdieľaným riadením; vyzýva Komisiu, aby tieto usmernenia zverejnila a aby zároveň poskytla informácie o auditoch vykonaných v tejto súvislosti, ako aj príklady osvedčených postupov v spolupráci s orgánmi členských štátov a Výborom pre kontrolu rozpočtu;

19. vyjadruje znepokojenie nad možným úzkym výkladom článku 61 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 českou platobnou agentúrou (Štátny poľnohospodársky intervenčný fond), ktorá sa domnieva, že tento článok sa neuplatňuje na členov vlády; naliehavo vyzýva Komisiu, aby poskytla stanovisko k výkladu uvedeného článku vo vzťahu k národným platobným agentúram; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila dodržiavanie a vykonávanie článku 61 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 v Českej republike a jeho uplatňovanie na všetky platby z rozpočtu Únie vrátane priamych platieb v rámci 1. piliera SPP a aby v tejto súvislosti sledovala nezávislé fungovanie platobných agentúr;

20. pripomína, že viaceré škandály súvisiace s rozdeľovaním a zneužívaním finančných prostriedkov Únie v krajinách, ako sú Bulharsko, Česko alebo Slovensko a Rumunsko, vyvolali v posledných mesiacoch a rokoch masívne verejné protesty, a občania Únie očakávajú od jej inštitúcií, najmä od Komisie, že sa s takýmto zlým hospodárením s verejnými prostriedkami skoncuje;

21. víta novú inštitucionálnu stratégiu boja proti podvodom, ktorú Komisia prijala v apríli 2019 na základe iniciatívy úradu OLAF s cieľom rozšíriť svoje poznatky o podvodoch a zlepšiť analytickú schopnosť riadiť opatrenia v boji proti podvodom, zabezpečiť spoluprácu medzi oddeleniami a výkonnými agentúrami v boji proti podvodom a posilniť nad ním inštitucionálny dohľad; vyzýva Komisiu, aby vypracovala nadväzujúcu správu o účinnosti vykonávania tejto stratégie a prvých dosiahnutých výsledkoch a aby o tom podala správu orgánu udeľujúcemu absolutórium;

22. zdôrazňuje, že so zreteľom na VFR a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti by sa z finančných zdrojov Únie mali podporovať rozširujúce sa priority a úlohy Únie; zároveň je mimoriadne dôležitá ochrana finančných záujmov Únie a treba vynaložiť maximálne úsilie na všetkých úrovniach s cieľom predchádzať a bojovať proti podvodom, korupcii a zneužívaniu finančných prostriedkov Únie; vyzýva Komisiu, aby navrhla poskytnúť Dvoru audítorov, úradu OLAF a Európskej prokuratúre dostatočné finančné a ľudské zdroje a aby im naďalej poskytovala silnú politickú podporu, aby mohli vykonávať svoje činnosti v oblasti auditu, vyšetrovania a stíhania trestných činov v záujme ochrany finančných záujmov Únie;

23. zároveň zdôrazňuje, že čoraz častejšie využívanie finančných mechanizmov popri rozpočte Únie na vykonávanie politík Únie v tretích krajinách môže viesť k zníženiu zodpovednosti a transparentnosti pri vykonávaní opatrení a využívaní prostriedkov Únie; trvá na tom, že Komisia musí zabezpečiť, aby bolo poskytovanie vonkajšej pomoci v súlade so zásadami právneho štátu a ľudskými právami v prijímajúcich krajinách; zdôrazňuje najmä potrebu zaručiť, aby krajiny a tretie strany a/alebo fyzické osoby, ktorým boli pridelené finančné prostriedky Únie alebo ktoré sú na prostriedky Únie nejako napojené, dodržiavali základné demokratické hodnoty, medzinárodné normy v oblasti ľudských práv a zásady nenásilia;

24. pripomína, že rozvojová politika a politika spolupráce sú zamerané na odstránenie chudoby a zníženie nerovnosti a že finančné prostriedky by sa mali dostať len k príjemcom, ktorým sú určené;

25. zdôrazňuje, že vytvorenie Európskej prokuratúry (ďalej len „EPPO“) má mimoriadne veľký význam z hľadiska ochrany finančných záujmov Únie; pripomína Komisii, že EPPO bude mať v nasledujúcich rokoch kľúčovú úlohu pri ochrane Plánu obnovy pre Európu; vyzýva všetky členské štáty Únie, aby sa zapojili do EPPO a nominovali svojich prokurátorov na základe jasných a transparentných kritérií;

26. upozorňuje na nedostatočné financovanie a personálne obsadenie EPPO vo fáze jej budovania, avšak víta výrazné zvýšenie jej rozpočtu a počtu zamestnancov v porovnaní s pôvodným návrhom; opakuje svoj nesúhlas so znížením počtu zamestnancov úradu OLAF v dôsledku presunu pracovných miest do EPPO, čo do roku 2023 prinesie kumulatívne zníženie pracovných miest úradu OLAF o 45 miest; vyzýva Komisiu, aby zvýšila kapacitu na základe preskúmania stavu zamestnanosti v EPPO a úradu OLAF, ako aj agentúry Eurojust; vyzýva Komisiu a rozpočtové orgány, aby zabezpečili zvýšenie rozpočtu úradu OLAF, EPPO a Eurojust, aby mohli plniť svoje poslanie;

27. konštatuje so znepokojením, že od januára 2015 do decembra 2019 neprijali súdne orgány na základe odporúčania úradu OLAF žiadne rozhodnutie v 199 prípadoch a rozhodnutie bolo prijaté len v 178 prípadoch ([1]); vyzýva členské štáty, aby prijali náležité opatrenia v nadväznosti na všetky odporúčania úradu OLAF;

28. schvaľuje odporúčania z výročnej správy Dvora audítorov za rozpočtový rok 2019 a zo správy o výkonnosti rozpočtu EÚ a dôrazne nabáda Komisiu a ďalšie príslušné strany, aby ich čo najskôr vykonali, pričom podčiarkuje niektoré z ďalej uvedených najdôležitejších a najnaliehavejších odporúčaní;

29. vyjadruje osobitné znepokojenie nad opakovanými zisteniami Dvora audítorov, že v činnosti niektorých vnútroštátnych kontrolných alebo certifikačných orgánov bola zistená priveľká chybovosť, a teda ich výstupy sa považujú za nespoľahlivé, čo znižuje spoľahlivosť údajov pre výročnú správu Komisie o riadení a výkonnosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov nemôže do svojej práce zahrnúť analýzu dôvodov týchto pretrvávajúcich nedostatkov;

30. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia nemohla prispieť zmysluplnými poznatkami, pokiaľ ide o dôvody a špecifické rozdiely medzi orgánmi jednotlivých členských štátov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že nedostatok informácií o základných dôvodoch týchto pretrvávajúcich systémových nedostatkov niektorých vnútroštátnych orgánov auditu bráni efektívnemu a účinnému riešeniu týchto problémov; žiada Komisiu, aby vykonala dôkladnú analýzu základných príčin a štrukturálnych problémov spôsobujúcich pretrvávajúce systémové nedostatky, ktoré odhalil Dvor audítorov; žiada Komisiu, aby zahrnula aj pripomienky k najlepším postupom a na základe tejto analýzy adresovala vnútroštátnym orgánom jasné, praktické a ľahko vykonateľné horizontálne odporúčania, ako aj odporúčania pre jednotlivé krajiny, ako sa podrobnejšie uvádza v osobitných kapitolách tohto uznesenia;

31. vyzýva Komisiu, aby venovala zvýšenú pozornosť a pridelila väčšie personálne a rozpočtové zdroje členským štátom, ktorých systémy riadenia a kontroly sú len čiastočne spoľahlivé alebo sú nespoľahlivé, ak existuje zvýšené riziko podvodu a korupcie v súvislosti s finančnými prostriedkami, a najmä tým členským štátom, ktoré sa nepripojili k Európskej prokuratúre;

32. žiada, aby bolo používanie databázy Arachne podmienkou čerpania fondov Únie členskými štátmi;

([1]) https://ec.europa.eu/anti-fraud/sites/antifraud/files/olaf_report_2019_en.pdf.

33. zdôrazňuje, že miera chybovosti, ktorú stanovuje Dvor audítorov, je štatistickým zhrnutím využívaným ako praktický jednotný ukazovateľ zákonnosti a správnosti výdavkov Únie, ktorý však neposkytuje diferencovaný pohľad na rozdielny charakter a závažnosť chýb, na základe ktorých sa vypočítava; uznáva, že metodika Dvora audítorov vychádza z medzinárodných audítorských štandardov zahŕňajúcich testovanie náhodnej vzorky transakcií a že reprezentatívna vzorka nemôže byť úplne založená na riziku; víta, že Dvor audítorov rozdeľuje svoje vzorky na vysokorizikové a nízkorizikové transakcie; oceňuje, že Dvor audítorov začal uvádzať konkrétne príklady zistených chýb; vyzýva Dvor audítorov, aby uvádzal ešte podrobnejšie informácie s cieľom poskytnúť najmä väčší geografický prehľad o problémoch špecifických pre jednotlivé krajiny;

34. vyslovuje poľutovanie nad tým, že v niektorých členských štátoch, vrátane tých s oligarchickými štruktúrami, sa väčšina priamych platieb SPP sústreďuje do rúk malého počtu príjemcov, čo ohrozuje najmä malých poľnohospodárov a vidiecke spoločenstvá;

35. pripomína potrebu spravodlivejšieho rozdeľovania finančných prostriedkov SPP, aby sa platby na hektár úmerne znižovali s veľkosťou poľnohospodárskeho podniku;

36. vyjadruje znepokojenie nad správami o zaberaní pôdy v niektorých členských štátoch a opakuje svoju výzvu Komisii, aby zaviedla účinný kontrolný systém, ktorým by sa zabezpečilo, že jedinými príjemcami s nárokom na finančné prostriedky SPP budú tí, ktorí pôdu obhospodarujú, a finančné prostriedky sa nedostanú k príjemcom, ktorí pôdu získali nezákonne alebo podvodom; v tejto súvislosti opakuje výzvu na zavedenie osobitného mechanizmu na podávanie sťažností na úrovni Únie na podporu poľnohospodárov alebo príjemcov, ktorí sú napríklad vystavení zaberaniu pôdy, pochybeniam vnútroštátnych orgánov alebo tlaku zločineckých štruktúr a organizovanej trestnej činnosti, ako aj na podporu osôb, vystavených nútenej alebo otrockej práci, čo im poskytne možnosť urýchlene podať sťažnosť Komisii, ktorú by potom mala Komisia okamžite preskúmať ([2]);

37. vyjadruje poľutovanie nad tým, že neuhradené záväzky aj naďalej rástli a ku koncu roka 2019 dosiahli rekordnú výšku 298,0 miliardy EUR (v roku 2018 to bolo 281,2 miliardy EUR); konštatuje, že úroveň platobných rozpočtových prostriedkov v ročných rozpočtoch bola v posledných rokoch výrazne nižšia ako strop VFR, čo môže viesť k vyšším platobným potrebám v budúcnosti; víta, že Komisia zahrnula odhadované budúce platby v súvislosti so zvýšeniami navrhnutými v roku 2020 ako súčasť reakcie Únie na koronavírus do svojho návrhu nariadenia o VFR; vyzýva Komisiu, aby v prípade nedostatočného plnenia a nízkej miery čerpania pozorne sledovala implementáciu v rámci členských štátov; víta úsilie Komisie zaviesť pravidlo n + 2 pre všetky výdavkové oblasti, pričom zdôrazňuje, že v budúcnosti budú potrebné ďalšie nástroje na nahradenie pravidla n + 3; opäť vyzýva Komisiu, aby zvýšila technickú podporu pre vnútroštátne, regionálne alebo miestne orgány vrátane organizácií občianskej spoločnosti a občanov s cieľom dosiahnuť vyššiu mieru čerpania prostriedkov ([3]);

38. pripomína, že narastá rozdiel medzi záväzkami a platbami a zvyšuje sa celkový objem rozpočtu Únie (Dvor audítorov: Rýchle preskúmanie veci – Nesplatené záväzky – bližší pohľad), čo je vážny problém aj pre orgán udeľujúci absolutórium; konštatuje, že dlhodobý rozpočet EÚ sa zvýšil z 1 083 na 1 800 miliárd EUR na roky 2021 – 2027 vrátane Plánu obnovy pre Európu Next GenerationEU; vyzýva Komisiu, aby pravidelne sledovala vykonávanie národných plánov podpory obnovy a odolnosti s cieľom zabezpečiť dodržiavanie pravidiel štátnej pomoci a aby o tom informovala orgán udeľujúci absolutórium; zdôrazňuje, že nedodržanie tejto požiadavky by mohlo viesť k odmietnutiu udelenia absolutória za rok 2020;

39. poukazuje na to, že v posledných rokoch bola úroveň platobných rozpočtových prostriedkov v ročných rozpočtoch výrazne nižšia ako strop VFR, čo môže viesť k vyšším platobným potrebám v budúcnosti a k riziku, že rozpočet bude vystavený tlaku;

40. vyjadruje poľutovanie nad tým, že nevyužité viazané rozpočtové prostriedky a zrušené rozpočtové prostriedky v medziach VFR neboli využité na splatenie dlhu, ktorý vznikol ako dôsledok financovania Plánu obnovy pre Európu;

41. pripomína, že hlavné finančné riziká, ktorým bol rozpočet Únie vystavený v roku 2019, boli spojené s finančnými operáciami vo forme úverov krytých priamo rozpočtom Únie (53,7 %) a s finančnými operáciami krytými záručným fondom EÚ (46,3 %); konštatuje, že ak zahrnieme aj možné budúce platby týkajúce sa záruky EFSI (Európsky fond pre strategické investície), celkové riziko pre rozpočet EÚ dosiahlo do konca roka 2019 výšku

([2]) Odsek 23 uznesenia o absolutóriu za rok 2018.
([3]) Odsek 17 uznesenia o absolutóriu za rok 2018.

až 90,5 miliardy EUR; vyzýva Komisiu, aby vo výročnej správe o zárukách krytých všeobecným rozpočtom poskytla úplný prehľad o expozícii rozpočtu EÚ vrátane rizika vyvolaného zárukou EFSI, ako aj všetkými príslušnými finančnými operáciami v budúcnosti;

42. pripomína, že Únia v posledných rokoch čoraz viac využíva finančné nástroje a rozpočtové záruky poskytované skupine EIB; pripomína, že v súčasnosti sa na operácie skupiny EIB, ktoré nie sú financované z rozpočtu Únie, ale sledujú rovnaké ciele Únie, nevzťahuje audítorský mandát Dvora audítorov;

43. berie na vedomie, že Dvor audítorov chce prejsť na prístup založený na potvrdeniach; vyzýva Dvor audítorov, aby aj naďalej vykonával vlastné kontroly vzoriek s cieľom monitorovať jednotlivé transakcie;

44. vyjadruje znepokojenie nad tým, že súčasný stav zamestnancov je vo vzťahu k rastúcemu rozpočtu EÚ nepostačujúci; zdôrazňuje, že treba nevyhnutne posilniť administratívne kapacity Dvora audítorov a príslušných sekretariátov Európskeho parlamentu; zdôrazňuje, že nesplnenie týchto požiadaviek môže viesť k odmietnutiu udelenia absolutória za rok 2020;

45. nabáda Dvor audítorov, aby aj naďalej posudzoval výkonnosť rozpočtu Únie; konštatuje, že primerané posudzovanie zákonnosti a správnosti opatrení Únie s cieľom zvyšovania zodpovednosti je základom správneho finančného riadenia; zdôrazňuje, že úspešnosť konkrétnych činností by sa mala ukazovateľmi hodnotiť opisne a objektívne bez vyjadrovania akýchkoľvek politických preferencií; podčiarkuje odporúčanie Dvora audítorov, že ukazovatele treba ďalej zlepšovať a dosiahnuť väčšie vyváženie medzi ukazovateľmi vstupov a výstupov a výsledkov a vplyvu; vyzýva Komisiu, aby zúžila počet cieľov a ukazovateľov na konkrétny súbor relevantných a vhodných ukazovateľov výsledkov a vplyvu, ktoré najlepšie merajú dosiahnuté výsledky z hľadiska účinnosti a pridanej hodnoty Únie výdavkov Únie;

46. súhlasí s výhradami generálnych riaditeľov GR BUDG, RTD, AGRI, REGIO, EMPL, MARE, CLIMA, HOME, JUST, NEAR a REFORM uvedenými v ich výročných správach o činnosti; zastáva názor, že tieto výhrady preukazujú, že kontrolné postupy zavedené v Komisii a členských štátoch poskytujú potrebné záruky v súvislosti so zákonnosťou a správnosťou príslušných operácií v jednotlivých oblastiach politiky len vtedy, ak sú úspešne zavedené všetky potrebné postupy opráv;

Vyhlásenie Dvora audítorov o vierohodnosti

47. víta to, že Dvor audítorov považuje účtovnú závierku Únie za rok 2019 za spoľahlivú a že dospel k záveru, že v príjmoch sa v roku 2019 nevyskytli žiadne významné chyby;

48. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Dvor audítorov po prvýkrát za štyri roky vydal záporný výrok k zákonnosti a správnosti výdavkov súvisiacich s účtovnou závierkou;

49. poznamenáva však, že Dvor audítorov pripúšťa, že celková miera chybovosti (2,7 % v roku 2019) je v porovnaní s rokom 2018 (2,6 %) relatívne stabilná, a vyzdvihuje pozitíva vo výdavkoch Únie, ako ich načrtol Dvor audítorov, napríklad rozvoj prírodných zdrojov a udržateľné výsledky v administratíve;

50. konštatuje, že v súvislosti so záporným výrokom boli uvedené tieto dôvody: pokiaľ ide o výdavky Únie, Dvor audítorov uviedol, že miera chybovosti, ktorá sa týka najmä výdavkov, ktoré vznikli v dôsledku preplatenia nákladov, je významná a že vzhľadom na to, ako je rozpočet Únie zostavený a postupne sa vyvíja, výdavky s vysokým rizikom predstavujú v roku 2019 viac ako polovicu kontrolovaných výdavkov (53,1 %), pričom významná chybovosť v tejto skupine aj naďalej dosahuje hodnotu 4,9 % (v roku 2018 to bolo 4,5 % a v roku 2017 3,7 %);

51. konštatuje, že Dvor audítorov kontroloval operácie v celkovej hodnote 126,1 miliardy EUR (z celkových výdavkov Únie vo výške 159,1 miliardy EUR) a že oblasť Prírodné zdroje tvorila najväčší podiel (47,2 %) celkového kontrolovaného súboru Dvora audítorov, za ktorou nasledovali oblasti Súdržnosť (22,5 %) a Konkurencieschopnosť (13,2 %); opakuje svoj návrh Dvoru audítorov, aby pri rozhodovaní o rozdelení podielu základného súboru pre nasledujúci audit zohľadnil podiel z celkových výdavkov EÚ, ako aj riziko súvisiace s chybami;

52. berie na vedomie, že Dvor audítorov poskytol v roku 2019 konkrétne miery chybovosti v troch okruhoch VFR: Konkurencieschopnosť (4,0 %), Súdržnosť (4,4 %), Prírodné zdroje (1,9 %), pričom v prípade okruhu Administratíva Dvor audítorov odhaduje, že miera chybovosti je pod prahom významnosti; upozorňuje, že Dvor audítorov odhalil najvyššiu odhadovanú mieru chybovosti vo výdavkoch v okruhu Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť (4,4 %), pričom v súvislosti s výdavkami v okruhu Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť bola zaznamenaná znepokojivá miera chybovosti vo výške 4 % (v porovnaní s 2 % v roku 2018);

53. uznáva, že finančné riadenie rozpočtu Únie sa postupne zlepšuje a že úroveň chybovosti sa v posledných rokoch priblížila k 2 % prahu významnosti s výnimkou niektorých konkrétnych oblastí politiky, ako je napríklad konkurencieschopnosť, ktorá je väčšinou pod priamym riadením Komisie, kde sa odhadovaná miera chybovosti zdvojnásobila z 2 % v roku 2018 na 4 % v roku 2019;

54. berie na vedomie, že Dvor audítorov neurobil odhad miery chybovosti vo výdavkových oblastiach v rámci okruhov VFR 3 (Bezpečnosť a občianstvo) a 4 (Globálna Európa); pripomína, že uvádzanie mier chybovosti by umožnilo porovnateľnosť medzi rozpočtovými rokmi; vyjadruje v tejto súvislosti poľutovanie nad tým, že vzorka pre kapitoly 7 a 8 v porovnaní s minulými rokmi opäť klesla (11 % v roku 2017, 9,1 % v roku 2018, 8,9 % v roku 2019 v prípade auditovaných výdavkov);

55. vyzýva Dvor audítorov, aby vo svojej nasledujúcej výročnej správe poskytol údaje o miere chybovosti platieb za každú výdavkovú oblasť; žiada Dvor audítorov, aby rozšíril kapitolu o administratíve s cieľom poskytnúť podrobnejšiu analýzu všetkých inštitúcií; vyzýva Dvor audítorov, aby čo najskôr splnil požiadavku Európskeho parlamentu o vypracovanie samostatnej nezávislej výročnej správy o inštitúciách Únie; víta zamyslenie Dvora audítorov na túto tému a dúfa, že táto požiadavka bude začlenená do stratégie Dvora audítorov na obdobie 2021 – 2025;

56. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov neposudzuje vplyv nápravných opatrení na celkovú chybovosť, ale len na konkrétne okruhy; poukazuje na to, že osobitné informácie o všetkých okruhoch VFR by boli veľmi užitočné na účely kontroly orgánom udeľujúcim absolutórium; žiada Dvor audítorov, aby posúdil vplyv nápravných opatrení na celkovú úroveň chybovosti;

57. upozorňuje na to, že všeobecný odhad úrovne chybovosti v rozpočte Únie, ako sa uvádza vo vyhlásení Dvora audítorov o vierohodnosti, nie je meradlom podvodu, neefektívnosti ani plytvania, ale ide o odhad objemu prostriedkov, ktoré nemali byť vyplatené, pretože neboli použité v súlade s platnými pravidlami a nariadeniami; konštatuje, že Dvor audítorov nahlásil v roku 2019 úradu OLAF deväť podozrení z podvodu zistených počas jeho auditov (aj v roku 2018 to bolo deväť podozrení), pričom na základe toho začal úrad OLAF v piatich prípadoch vyšetrovanie a v štyroch prípadoch vyšetrovanie nezačal;

58. poznamenáva, že tak ako v predchádzajúcich rokoch, chyby oprávnenosti (konkrétne neoprávnené náklady v žiadostiach o úhradu nákladov a neoprávnené projekty, činnosti alebo príjemcovia) v platbách založených na uhradení nákladov, kde výdavky často podliehajú zložitým pravidlám, boli opäť hlavnými faktormi, ktoré prispeli k odhadovanej úrovni chybovosti vysokorizikových výdavkov za rok 2019 na úrovni 74 % (v porovnaní so 68 % v roku 2018);

59. víta rozhodnutie Dvora audítorov zvýšiť vo svojej vzorke podiel vysokorizikových výdavkov, u ktorých sa v závažnej miere prejavuje stále sa zvyšujúca miera chybovosti (4,9 % v roku 2019, 4,5 % v roku 2018, 3,7 % v roku 2017); vyjadruje poľutovanie nad tým, že miera chybovosti nie je jednoznačne vyčíslená v prípade platobných nárokov;

60. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v informáciách a správach, ktoré Komisia dostáva od orgánov členských štátov, často chýbajú konkrétne výsledky alebo obsahujú príliš optimistické hodnotenia; berie na vedomie pozorovanie Dvora audítorov, že osobitná úloha Komisie, ako je zohľadnená v jej metodike, a nedostatky v kontrolách ex post, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou systému kontroly, ovplyvňujú odhady miery chybovosti Komisie;

61. vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že zistené chyby poukazujú na nedostatky, pokiaľ ide o správnosť výdavkov vykazovaných riadiacimi orgánmi;

Rozpočtové a finančné riadenie

62. poznamenáva, že v roku 2019 boli viazané rozpočtové prostriedky z konečného rozpočtu takmer plne využité (na 99,4 %), zatiaľ čo miera využitia platobných rozpočtových prostriedkov bola o niečo nižšia (98,5 %);

63. berie na vedomie prijatie troch opravných rozpočtov v roku 2019, ktorými sa viazané rozpočtové prostriedky zvýšili o 0,4 miliardy EUR a platobné rozpočtové prostriedky o 0,3 miliardy EUR:

   i) opravným rozpočtom (OR) č. 1/2019 bol ako príjem do rozpočtu na rok 2019 pripísaný prebytok 1 802 988 329 EUR z plnenia rozpočtu za rozpočtový rok 2018; tým sa znížili ročné príspevky členských štátov založené na HND;

   ii) opravným rozpočtom (OR) č. 2/2019 sa poskytli dodatočné viazané rozpočtové prostriedky vo výške 100 miliónov EUR na programy Horizont 2020 a Erasmus+ podľa dohody Európskeho parlamentu a Rady o rozpočte na rok 2019;

iii) opravným rozpočtom (OR) č. 3/2019 sa poskytli potrebné viazané a platobné rozpočtové prostriedky vo výške 293 551 794 EUR na mobilizáciu Fondu solidarity Európskej únie (FSEÚ) s cieľom pomôcť Rumunsku, Taliansku a Rakúsku v súvislosti s prírodnými katastrofami, ku ktorým došlo v týchto členských štátoch v priebehu roka 2018;

64. uznáva, že Komisia môže vzhľadom na viacročnú povahu svojich výdavkov a kontrolných stratégií uplatňovať opravy až do uzavretia programu financovania; ďalej konštatuje, že aj keď sa chyby môžu zistiť v danom roku, opravujú sa v aktuálnom roku alebo v nasledujúcich rokoch po vykonaní platby – až do momentu uzavretia programu; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby aj naďalej využívali svoju nápravnú kapacitu, a Komisiu, aby využívala nástroje dohľadu, ktoré má k dispozícii, v súlade so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi z rozličných sektorových právnych základov s cieľom znížiť skutočné riziko pri ukončení značne pod úroveň 2 % a bližšie k 0 %;

65. berie na vedomie, že v roku 2019 dosiahli nápravné opatrenia potvrdené Komisiou výšku 1,5 miliardy EUR (o 25 % viac ako v roku 2018), čo súviselo najmä s chybami týkajúcimi sa platieb z predchádzajúcich rokov;

66. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že aj naďalej rástli nesplatené záväzky, ktoré ku koncu roka 2019 dosiahli výšku 298,0 miliardy EUR (v porovnaní s 281,2 miliardy EUR v roku 2018); poznamenáva, že Dvor audítorov odhalil dôvody tohto nárastu, pričom jedným z nich bolo postupné zvyšovanie celkového objemu rozpočtu Únie; konštatuje, že výška platobných rozpočtových prostriedkov v ročných rozpočtoch je v posledných rokoch výrazne nižšia ako strop VFR, čo môže viesť k vyšším požiadavkám na platby v rokoch 2022 a 2023 a vážne ohroziť likviditu rozpočtu Únie; berie na vedomie záväzok Komisie vykonať počas globálneho presunu dôkladnú analýzu platobných rozpočtových prostriedkov potrebných do konca roka a v prípade, ak ich treba navýšiť, predložiť návrh rozpočtovému orgánu; vyzýva Komisiu, aby znižovala aktuálne nesplatené záväzky a predchádzala vzniku nových nesplatených záväzkov, aby ďalej zlepšovala svoje finančné prognózy a v prípade potreby pomohla krajinám nájsť oprávnené projekty, najmä také, ktoré jasne vykazujú európsku pridanú hodnotu, s cieľom zvýšiť mieru čerpania prostriedkov;

67. konštatuje so znepokojením, že podľa Dvora audítorov bola celková miera čerpania EŠIF (európskych štrukturálnych a investičných fondov) nižšia ako v príslušnom roku predchádzajúceho VFR, keďže ku koncu roka 2019 bolo z celkových pridelených prostriedkov EŠIF na súčasný VFR (465 miliárd EUR) členským štátom vyplatených len 40 % (v porovnaní so 46 % do konca roka 2012); berie na vedomie vysvetlenie Komisie, že pomalšia miera čerpania prostriedkov čiastočne súvisí s neskorým prijatím nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU), s tým, že na to, aby orgány vytvorili účinný program vykonávania a systémy súladu, treba určitý čas, ako aj so zmenami zavedenými v nariadeniach v programovom období 2014 – 2020, ako je vysoká úroveň ročného predbežného financovania a nové pravidlo automatického zrušenia viazanosti (n + 3); konštatuje, že rýchlosť čerpania prostriedkov bola v roku 2019 takmer úplne rovnaká ako v roku 2018; vyjadruje znepokojenie nad nízkou mierou čerpania prostriedkov;

68. pripomína, že miera čerpania prostriedkov vyjadruje, do akej miery sa finančné prostriedky Únie pridelené členským štátom vynaložili na oprávnené projekty, čo je jeden z predpokladov a náznakov účinného čerpania prostriedkov v budúcnosti; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že od konca roka 2018 je miera výberu projektov vyššia ako v rovnakom referenčnom období v rokoch 2007 – 2013; okrem toho zdôrazňuje, že do konca júna 2020 bola takmer celá suma 350 miliárd EUR (99,2 % z nej) pridelená na takmer 515 000 projektov;

69. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa neposkytuje väčšia technická pomoc na zvýšenie miery čerpania v mnohých štátoch a zníženie objemu nesplatených záväzkov (RAL);

70. konštatuje, že do začiatku roka 2019, po piatich rokoch súčasného VFR, len približne 17 % celkového financovania EŠIF viazaného prostredníctvom finančných nástrojov v rámci zdieľaného riadenia (ďalej len „FISM“) bolo doručeného konečnému príjemcovi; konštatuje však, že do polovice septembra 2020 sa 42 % sumy pridelenej na finančné nástroje poskytlo na investície a 59 % dostupného kapitálu na FISM sa dostalo ku konečným príjemcom; pripomína, že Európsky parlament vyjadruje opakovane skepticizmus v súvislosti so silnou podporou, ktorú Komisia poskytuje finančným nástrojom;

71. vyjadruje poľutovanie nad tým, že výročná správa o FISM za rok 2019 bola uverejnená po termíne stanovenom v príslušnom nariadení ([4]); súhlasí s Dvorom audítorov, že relevantnosť informácií Komisie o FISM je nižšia v dôsledku toho, že jej výročná správa o FISM sa uverejňuje príliš neskoro;

([4]) Článok 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

72. vyjadruje znepokojenie nad tým, že tak ako v predchádzajúcich rokoch sa značné sumy nevyužitého ročného predbežného financovania z EŠIF (7,7 miliardy EUR v roku 2019) najmä z dôvodu oneskorení vo vykonávaní vrátili do rozpočtu Únie ako pripísané príjmy; konštatuje, že 5 miliárd EUR z tejto sumy sa použilo na uhradenie platieb na základe žiadostí členských štátov o platbu nad rámec schváleného rozpočtu na daný rok v príslušných rozpočtových riadkoch pre EŠIF, čím sa zabránilo ich zrušeniu;

73. uznáva, že zdieľané riadenie pomáha pri vykonávaní EŠIF, ktoré následne závisí od efektívnej administratívnej spolupráce medzi Komisiou a členskými štátmi; podčiarkuje názor Dvora audítorov, že riziko chyby je vysoké v prípade výdavkov, ktoré podliehajú komplikovaným pravidlám; víta výrazné zlepšenia v tomto smere za posledných desať rokov okrem iného vďaka úsiliu Komisie a odporúčaniam Dvora audítorov a Európskeho parlamentu; nabáda Komisiu, aby sa zamerala na zjednodušovanie a orientáciu na výkonnosť;

74. zdôrazňuje, že hlavné finančné riziká, ktorým bol rozpočet Únie vystavený v roku 2019, boli spojené s finančnými operáciami vo forme úverov krytých priamo rozpočtom Únie (53,7 %) a finančnými operáciami krytými záručným fondom Únie (46,3 %); s poľutovaním konštatuje, že celkové riziko, o ktorom informovala Komisia, nezahŕňa operácie súvisiace s fondom EFSI, a preto neodráža skutočnú finančnú expozíciu rozpočtu Únie; zdôrazňuje, že po pripočítaní možných budúcich platieb týkajúcich sa záruky EFSI (Európsky fond pre strategické investície) dosiahla suma celkového rizika, ktoré znáša rozpočet Únie, do konca roka 2019 výšku 90,5 miliardy EUR;

75. pripomína, že Únia v posledných rokoch čoraz viac využíva finančné nástroje a rozpočtové záruky poskytované skupine EIB; pripomína, že v súčasnosti sa na operácie skupiny EIB, ktoré nie sú financované z rozpočtu Únie, ale ktoré slúžia na rovnaké ciele Únie, nevzťahuje audítorský mandát Dvora audítorov; poukazuje na to, že Dvor audítorov nemôže preto poskytovať úplný prehľad o prepojeniach medzi operáciami skupiny EIB a rozpočtom Únie; požaduje uzavretie memoranda o porozumení medzi EIB a Európskym parlamentom s cieľom zlepšiť prístup Európskeho parlamentu k dokumentom EIB a údajom týkajúcim sa strategického smerovania a politík financovania, a tým posilniť zodpovednosť banky;

76. pripomína, že v článku 287 ods. 3 ZFEÚ sú vymedzené kontrolné právomoci Dvora audítorov vo vzťahu k EIB; pripomína, že Dvor audítorov má právomoc vykonávať audit činnosti EIB v oblasti riadenia výdavkov a príjmov Únie; pripomína, že výbor audítorov má podľa článku 12 Protokolu č. 5 o štatúte EIB právomoc vykonávať audit základného imania EIB; pripomína, že článok 308 ods. 3 ZFEÚ umožňuje Rade zmeniť štatút EIB jednoduchým rozhodnutím bez úplnej revízie zmluvy; zdôrazňuje, že v rámci nového VFR majú záruky Únie a ďalšie finančné nástroje, ktoré spravuje EIB, väčší význam; vyzýva preto Radu, aby zmenila článok 12 protokolu č. 5 a umožnila Dvoru audítorov vykonávať audit základného imania EIB; poznamenáva, že v roku 2020 uplynula platnosť súčasnej trojstrannej dohody medzi Komisiou, EIB a Dvorom audítorov o auditoch operácií financovaných alebo podporovaných z rozpočtu Únie; dôrazne vyzýva Komisiu, Dvor audítorov a EIB, aby pri opätovnom uzavretí trojstrannej dohody upravujúcej pravidlá zapojenia posilnili úlohu Dvora audítorov a upevnili jeho audítorské právomoci týkajúce sa činností EIB; podporuje požiadavku Dvora audítorov, aby mohol vykonávať audit operácií EIB, ktoré nie sú spojené s rozpočtom Únie; a vyzýva Dvor audítorov, aby vypracoval odporúčania k výsledkom činnosti EIB v oblasti poskytovania vonkajších úverov;

77. konštatuje, že menová politika priniesla pokles dlhodobej úrokovej sadzby používanej na ocenenie záväzkov súvisiacich so zamestnaneckými požitkami (diskontná sadzba) tak, že táto sadzba po prvý raz nadobudla zápornú hodnotu, čo viedlo k výraznému zvýšeniu záväzkov rozpočtu Únie ku koncu roka o 17,2 miliardy EUR; očakáva pokračovanie tohto trendu, keďže ECB aj naďalej vykonáva svoje akomodačné menové politiky, a vyzýva na prijatie náležitých preventívnych opatrení;

78. zdôrazňuje, že treba prísne sledovať prípadné riziká korupcie a podvodov v súvislosti s veľkými projektmi v oblasti infraštruktúry; žiada hĺbkové a nezávislé hodnotenia *ex ante* a *ex post* tých projektov, ktoré sa majú financovať;

79. vyzýva Komisiu, aby nabádala členské štáty k zvyšovaniu kvality a počtu kontrol a k výmene najlepších postupov v boji proti podvodom;

Odporúčania

80. vyzýva Komisiu, aby:

— starostlivo sledovala platobné potreby, vypracovala možné scenáre s konkrétnymi riešeniami, pričom by mala zohľadniť, že Únia nesmie hospodáriť s rozpočtovým deficitom, a v rámci svojich inštitucionálnych právomocí prijala opatrenia, aby zabezpečila dostupnosť platobných rozpočtových prostriedkov so zreteľom na riziko ich nedostatku a mimoriadne potreby vyplývajúce z pandémie ochorenia COVID-19;

— aj v nasledujúcom VFR pokračovala vo vydávaní výročnej správy o FISM, a to i na úrovni jednotlivých finančných nástrojov;

— v každoročnej správe o zárukách krytých všeobecným rozpočtom poskytla úplný obraz o expozícii rozpočtu Únie vrátane rizika vyvolaného zárukou EFSI, ako aj všetkými príslušnými finančnými operáciami spojenými s budúcnosťou;

— v kontexte krízy spôsobenej ochorením COVID-19 prehodnotila, či sú existujúce mechanizmy na zmiernenie expozície rozpočtu EÚ voči riziku dostatočné a primerané, a preskúmala cieľovú mieru tvorby rezerv záručných fondov pokrývajúcich záruky poskytnuté z rozpočtu EÚ;

— predkladala výročné správy o tom, ako by pretrvávajúce nízke, mimoriadne nízke a záporné úrokové sadzby mohli ovplyvniť rozpočet Únie;

81. žiada Radu spolu s Európskym parlamentom, aby:

— vyzvali EIB, aby umožnila Dvoru audítorov každý rok skontrolovať správnosť a výkonnosť jej finančnej činnosti, na ktorú sa nevzťahuje osobitný mandát Únie; toto by sa mohlo zabezpečiť súbežne s obnovením trojstrannej dohody;

Výkonnosť rozpočtu Únie

82. víta prvú samostatnú a úplnú správu Dvora audítorov o výkonnosti rozpočtu Únie – stav na konci roka 2019 a nabáda Dvor audítorov, aby túto správu v nadchádzajúcich rokoch naďalej vypracúval a rozvíjal; opakuje svoje stanovisko, že treba klásť väčší dôraz na výkonnosť bez toho, aby sa znížila súčasná úroveň kontroly súladu a súladu; zdôrazňuje, že zistenia týkajúce sa výkonnosti by nemali viesť k zovšeobecňujúcim záverom, ale skôr ku konkrétnym odporúčaniam pre jednotlivé krajiny; konštatuje, že primerané analýzy rizík a odporúčania opatrení určené tvorcom politík Únie sú dôležitou súčasťou politického rozhodovania; domnieva sa, že úspešnosť konkrétnych činností by sa mala ukazovateľmi hodnotiť opisne a objektívne bez vyjadrovania akýchkoľvek politických preferencií; vyzýva Dvor audítorov, aby sa pri posudzovaní výkonnosti zameral na dosiahnutie európskej pridanej hodnoty a efektívne využívanie prostriedkov daňových poplatníkov Únie;

83. zdôrazňuje, že na základe informácií o výkonnosti sa zisťuje, či sa darí dosahovať politiky a programy Únie efektívne a účinne; navrhuje, aby sa v prípade, ak sú potrebné zlepšenia, informácie o výkonnosti používali ako pomôcka pri prijímaní potrebných nápravných opatrení, a aby sa vykonávanie takýchto opatrení neustále monitorovalo; zdôrazňuje, že výkonnosť fondov a politík Únie je len veľmi ťažké zmerať a že rozličné výdavkové oblasti a fondy si vyžadujú rozličné vymedzenia a cielené ukazovatele; zastáva názor, že kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti by sa mali komplexne merať výsledky programov na základe analytickej metódy a bez uvádzania politických preferencií; súhlasí s odporúčaním Dvora audítorov, že treba naďalej zlepšovať celkové ukazovatele a dosiahnuť väčšiu rovnováhu medzi ukazovateľmi vstupov a výstupov a výsledkov a vplyvu; žiada Komisiu, aby zefektívnila vykazovanie výkonnosti znížením počtu cieľov a ukazovateľov na menší súbor relevantných a vhodných ukazovateľov výsledkov a vplyvu, ktoré podajú najlepší obraz o dosiahnutých výsledkoch z hľadiska účinnosti, úspornosti a efektívnosti a pridanej európskej hodnoty výdavkov Únie;

84. podčiarkuje zistenie Dvora audítorov, že Komisia má uspokojivé postupy na vypracovanie svojej výročnej správy o riadení a výkonnosti a prehľadu výkonnosti programov; súhlasí s Dvorom audítorov, že Komisia by mala po skončení konkrétneho obdobia VFR pokračovať v predkladaní správ o výkonnosti programov aspoň dovtedy, kým sú aj naďalej vyplácané značné sumy súvisiace s daným obdobím VFR;

85. víta pozorovanie Dvora audítorov, že Komisia začala vykonávať systémové hodnotenia výkonnosti a analýzy vedúce k záverom o dosahovaní cieľov programov; konštatuje s uspokojením, že Dvor audítorov to považuje za významný a pozitívny krok smerom k zrozumiteľnejším, transparentnejším a komplexnejším výročným správam o výkonnosti programov;

86. dôrazne nabáda Komisiu, aby naďalej zvyšovala spoľahlivosť a dostupnosť informácií o výkonnosti ako dôležitého nástroja na hodnotenie úspešnosti programov; malo by to zahŕňať aj šírenie poznatkov získaných od výboru pre kontrolu regulácie, najmä tých, ktoré sa týkajú navrhovania a metodiky;

87. vyjadruje znepokojenie nad hodnotením Dvora audítorov, že údaje z monitorovania z členských štátov, z ktorých vychádzajú programové výkazy a výročná správa Komisie o riadení a výkonnosti, nie sú úplne spoľahlivé;

88. dôrazne podporuje odporúčanie, aby Komisia uvádzala lepšie vysvetlenia týkajúce sa určovania cieľov a podporných údajov; ciele by mali byť konkrétne a ambiciózne, ale aj realistické a zároveň merateľné na základe spoľahlivých údajov; zároveň zdôrazňuje, že ukazovatele výsledkov a vplyvu sú vhodnejšie na meranie výkonnosti a umožňujú širšie posudzovanie vplyvu než ukazovatele vstupov a výstupov;

89. víta to, že Komisia zaznamenáva vo svojich ročných programových vyhláseniach údaje o ukazovateľoch, ako aj východiskové hodnoty, čiastkové ciele a cieľové hodnoty ukazovateľov, ktorými sa meria pokrok pri plnení všeobecných a konkrétnych cieľov programov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby boli tieto východiskové hodnoty, čiastkové ciele a cieľové hodnoty ukazovateľov, ktoré by nebolo možné dosiahnuť bez financovania EÚ a ktoré predstavujú pridanú hodnotu EÚ, zamerané na dosiahnutie takejto pridanej hodnoty;

90. vyzýva Komisiu, aby do svojich správ o výkonnosti zahrnula: dôkladnejšiu analýzu efektívnosti a hospodárnosti (nákladovej účinnosti) programov, keď budú k dispozícii informácie, systematickejšiu analýzu významných vonkajších faktorov ovplyvňujúcich výkonnosť programu; zrozumiteľné posúdenie, či všetky udávané ukazovatele výkonnosti smerujú k dosiahnutiu cieľov; a jasné a vyvážené posúdenie výkonnosti zahŕňajúce v primeranej miere všetky ciele programu; naliehavo vyzýva Komisiu, aby tieto opatrenia prijala v súvislosti s nasledujúcim postupom udelenia absolutória za rok 2020, a to vzhľadom na všetky programy prijaté v súvislosti s krízou spôsobenou ochorením COVID-19;

91. zdôrazňuje, že podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách správne finančné riadenie znamená účinnosť, efektívnosť a hospodárnosť a že Komisia a členské štáty by mali zabezpečiť, aby sa pozornosť zamerala na všetky tieto tri prvky; ďalej konštatuje, že medzinárodné usmernenia pre audit výkonnosti už v súčasnosti zahŕňajú aj prvky ako rovnosť, životné prostredie a etika, a vyzýva Komisiu, aby rozšírila svoje hodnotenia aj do týchto oblastí;

92. berie na vedomie, že Dvor audítorov posúdil, či sú programy vo všetkých hlavných oblastiach rozpočtu EÚ „na dobrej ceste“ k splneniu svojich cieľov:

93. Konkurencieschopnosť: víta, že pokiaľ ide o Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu, nič nenaznačuje, že by bola výkonnosť programu ohrozená, a príkladov úspešných projektov je viac než dosť; víta, že podľa Dvora audítorov program poskytuje pridanú hodnotu Únie vďaka svojej jedinečnosti a celoeurópskemu charakteru;

94. Súdržnosť: vyjadruje poľutovanie nad tým, že aj keď Komisia a členské štáty už revidovali pôvodné ciele na roky 2014 – 2020, len o niečo viac ako tretina ukazovateľov pre Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) a Kohézny fond (ďalej len „KF“) ukazuje, že sa včas podarilo dosiahnuť pokrok. Pred vypuknutím krízy spôsobenej ochorením COVID-19 by sa väčšinu cieľov v oblasti zamestnanosti a vzdelávania pravdepodobne podarilo splniť do roku 2020. V oblasti výskumu a vývoja, chudoby a sociálneho začlenenia však plnenie cieľov zaostávalo; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v tejto oblasti politiky vlastné údaje Komisie o výkonnosti naznačujú, že programy nespĺňajú počiatočné očakávania;

95. Prírodné zdroje: vyjadruje poľutovanie, že hlavným nedostatkom je to, že ukazovatele výkonnosti na obdobie 2014 – 2020 nie sú založené na podrobnej intervenčnej logike poskytovania finančnej podpory SPP. Napríklad priame platby poľnohospodárom znížili volatilitu ich príjmov, ale ich cieľom nie je pomôcť poľnohospodárom dosiahnuť primeranú životnú úroveň; vyjadruje poľutovanie nad tým, že opatrenia v rámci SPP majú nedostatočný vplyv na riešenie zmeny klímy;

96. Bezpečnosť a občianstvo: konštatuje, že v správach Komisie sa neuvádza, či Fond pre azyl, migráciu a integráciu dobre plní svoj cieľ, avšak dostupné informácie poukazujú na jeho relevantnosť a pridanú hodnotu Únie; konštatuje, že pokiaľ ide o integráciu a legálnu migráciu, ukazovatele naznačujú, že fond má v tejto oblasti pozitívne výsledky, a to aj preto, lebo dlhodobé vplyvy (ako sú rozdiely medzi pracovnými vyhliadkami migrantov a štátnych príslušníkov Únie) ešte nie je možné posúdiť;

97. Globálna Európa: konštatuje, že Komisia neposkytuje dostatok informácií na dôkladné posúdenie výkonnosti dvoch nástrojov financovania, t. j. jedného na spoluprácu s rozvojovými krajinami a druhého na vzťahy s južnými a východnými susedmi Únie; víta, že ukazovatele napriek tomu svedčia o pozitívnom trende, pokiaľ ide o znižovanie chudoby, vzdelávanie, rodovú rovnosť a ľudský rozvoj, a vyjadruje znepokojenie nad zhoršujúcim sa trendom v oblasti upevňovania demokracie, právneho štátu a politickej stability;

Výročná správa o riadení a výkonnosti

98. konštatuje, že podľa Komisie celková suma viazaných rozpočtových prostriedkov implementovaných v roku 2019 predstavovala 161 miliárd EUR: na okruh 1 bolo vyčlenených 81 miliárd EUR, ktoré boli rozdelené medzi okruh 1a Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť (14 % celkového rozpočtu) a okruh 1b Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť (35 % celkového rozpočtu), 59 miliárd EUR na okruh 2 Udržateľný rast: prírodné zdroje (37 % celkového rozpočtu), 4 miliardy EUR na okruh 3 Bezpečnosť a občianstvo, 12 miliárd EUR na kruh 4 Globálna Európa a 6 miliárd EUR na Administratívne výdavky Komisie v okruhu 5;

99. konštatuje, že Komisia uviedla vo svojej výročnej správe o riadení a výkonnosti za rok 2019 riziko pri platbe vo výške 2,1 %, čo je v súlade s odhadovanou mierou chybovosti Dvora audítorov; konštatuje, že v prípade troch najvýznamnejších výdavkových oblastí (okruh 1a VFR: Konkurencieschopnosť; 1b: Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a okruh 2: Prírodné zdroje) sú vlastné odhady miery chybovosti Komisie v súlade s odhadovanou mierou chybovosti Dvora audítorov;

100. konštatuje, že v roku 2019 dosiahli výdavky z rozpočtu Únie 147 miliárd EUR, ktoré boli vyplatené vo viac ako 240 000 platbách; zdôrazňuje, že 71 % rozpočtu sa plnilo v rámci zdieľaného riadenia a zvyšok buď priamo vynaložila Komisia (22 %) alebo bol vynaložený nepriamo v spolupráci s poverenými subjektmi (7 %);

101. berie na vedomie odhad Komisie, že v roku 2019 výdavky súvisiace s klímou dosiahli 35 miliárd EUR, čo zodpovedá 21 % rozpočtu Únie, a že rozpočet Únie v období 2014 – 2020 na ciele v oblasti klímy celkovo prispeje 211 miliardami EUR, čo zodpovedá 19,8 % celkových výdavkov a je mierne pod pôvodným cieľom 20 % z dôvodu nižších príspevkov počas prvých rokov tohto obdobia; vyzýva Komisiu, aby vynaložila maximálne úsilie na zvýšenie výdavkov súvisiacich s klímou na obdobie 2014 – 2020 vzhľadom na oveľa ambicióznejšie ciele na obdobie 2021 – 2028 sú;

102. poznamenáva, že 11 z 50 generálnych riaditeľov Komisie vydalo vo svojich výročných správach o činnosti za rok 2019 kvalifikované vyhlásenie s celkovo 18 výhradami (v porovnaní so 40 výhradami 20 útvarov v roku 2018); upozorňuje, že v prípade 17 výhrad Komisia uplatnila nové pravidlo de minimis a že tieto výhrady už Komisia nepovažovala za zmysluplné;

103. berie na vedomie, že podľa Komisie dosiahli potvrdené nápravné opatrenia v roku 2019 výšku 1,5 miliardy EUR (o 25 % viac ako v roku 2018); poukazuje na to, že sumy nápravných opatrení boli v niektorých členských štátoch omnoho vyššie než v iných členských štátoch; vyzýva Komisiu, aby svoju kontrolnú vzorku prijímala tak, aby boli do pravidelných kontrol tieto krajiny zahrnuté častejšie;

104. konštatuje, že za rok 2019 bol odhad Komisie týkajúci sa celkového rizika pri ukončení na úrovni 0,7 % príslušných výdavkov (v porovnaní s 0,8 % v roku 2018); konštatuje, že vzhľadom na vyššie riziko pri platbe v súvislosti s výdavkami na súdržnosť bolo celkové riziko pri platbe odhadované Komisiou vyššie ako v predchádzajúcich rokoch, a to na úrovni 2,1 % v roku 2019 (v porovnaní s 1,7 % v roku 2018), ale keďže odhadované budúce opravy boli takisto vyššie (1,4 % v porovnaní s 0,9 % v roku 2018), Komisia dospela k záveru, že riziko pri ukončení je stabilné, a keďže bolo nižšie ako 2 %, usúdila, že jej viacročné systémy kontroly zabezpečujú účinnú ochranu rozpočtu Únie; ďalej poukazuje na to, že podľa vlastného odhadu Komisie boli výdavky s rizikom pri platbe nad prahom významnosti veľmi vysoké: dosiahli 67 miliárd EUR;

105. poznamenáva, že Komisia dospela k záveru, že jej viacročné systémy kontroly zabezpečujú účinnú ochranu rozpočtu Únie; konštatuje, že Komisia rozdeľuje svoje portfólio na rok 2019 podľa miery rizika (nižšie/vyššie), pričom využíva kritériá uznané aj Dvorom audítorov, ktoré súvisia s charakterom financovania: najmä rozdiel medzi pomerne zložitými systémami založenými na preplácaní nákladov (výdavky s vyšším rizikom pri platbe – nad 2 %) a platbami založenými nárokoch, ktoré sú menej náchylné na chyby (výdavky s nižším rizikom pri platbe – pod 2 %); ďalej poukazuje na odhady Komisie, že výdavky s vyšším rizikom predstavujú 67 miliárd EUR (46 %), čiže majú vplyv na menšiu časť rozpočtu ako výdavky s nižším rizikom, ktoré predstavujú 80 miliárd EUR (54 %); naliehavo vyzýva Komisiu, aby prijala ambiciózny akčný plán s opatreniami, ktoré umožnia výrazné zníženie týchto rizík;

106. žiada Komisiu, aby zabezpečila, že výročná správa o riadení a výkonnosti bude úplne spoľahlivá a nebude vychádzať z prognóz;

107. vyjadruje najmä poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov bol opäť nútený vyjadriť obavy týkajúce sa spoľahlivosti výročnej správy o riadení a výkonnosti v oblasti súdržnosti, a to z dôvodu nedostatkov, ktoré sa prejavili v činnosti orgánov auditu, a odhalení týkajúcich sa zostatkovej miery chybovosti vo výročných správach o činnosti GR EMPL a GR REGIO;

108. vyjadruje nesúhlas s hodnotením Komisie týkajúcim sa metodiky výpočtu chybovosti; hoci uznáva, že riziká pri platbách, ktoré Komisia používa vo výročnej správe o riadení a výkonnosti, sú najbližšie k odhadu chybovosti Dvora audítorov, treba poznamenať, že dôležité skutočnosti znamenajú, že miera chybovosti Dvora audítorov a Komisie sa výrazne líši; preto opakuje svoju požiadavku, aby jej metodika bola urýchlene zosúladená s metodikou, ktorú používa Dvor audítorov, a aby orgánu rozpočtovej kontroly bola poskytnutá len jedna miera chybovosti zodpovedajúca riziku pri platbe (miera chybovosti pri platbe); vyzýva Komisiu, aby odhad budúcich opráv uvádzala samostatne (zvyšková chybovosť); naliehavo vyzýva Komisiu, aby pri podávaní správ o týchto dvoch odhadoch uplatňovala jednotnú terminológiu vo všetkých generálnych riaditeľstvách;

109. vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na získanie spoľahlivých údajov od členských štátov týkajúcich sa miery chybovosti pri platbe; vyzýva Komisiu, aby včas vykonala primerané úpravy, ak sa zistia nedostatky v kontrolách členských štátov;

110. poznamenáva so znepokojením, že pokiaľ ide o vlastný odhad Komisie týkajúci sa rizík pri platbe, Dvor audítorov poukázal na určité problémy v súvislosti s konkrétnymi okruhmi VFR, ktoré sú uvedené nižšie, a žiada Komisiu, aby na tieto zistenia reagovala konkrétnymi opatreniami:

— Konkurencieschopnosť: audity *ex post* neboli zamerané najmä na platby ani zúčtovania vykonané v príslušnom roku na účely vyhlásenia o vierohodnosti a nie vždy sa ukázali ako spoľahlivé,

— Prírodné zdroje: kontrola členských štátov, ako je zaznamenaná v štatistikách kontrol, nezachytila všetky chyby a Komisia musela vykonať úpravy, pričom tieto úpravy sa vo všeobecnosti zakladali na paušálnych sadzbách a spoľahlivosť výsledkov práce certifikačných orgánov bola obmedzená,

— Súdržnosť: kontroly orgánov auditu sa nie vždy ukázali ako spoľahlivé,

— Globálna Európa: v krajinách, v ktorých sa realizujú projekty, bol nedostatočný počet kontrol na mieste, nedostatočné pokrytie príslušných aspektov postupov verejného obstarávania, široký priestor na odhad vplyvu jednotlivých chýb a nedostatočné vlastné testovanie v prípade operácií, ktoré už kontrolovali iní; vyzýva Dvor audítorov, aby zvýšil počet náhodných kontrol využívajúcich prístup založený na riziku, aby sa v jeho správach o miere chybovosti väčšia pozornosť venovala oblastiam s najväčšou pravdepodobnosťou vzniku problémov;

111. berie na vedomie záver Dvora audítorov, že správy Komisie o výkonnosti sú stále vyváženejšie a že výročná správa o riadení a výkonnosti, ako aj programové výkazy dopĺňajú jej správy o dosiahnutých výsledkoch programu vrátane informácií o zaostávajúcich oblastiach a pretrvávajúcich výzvach pre programy;

112. nabáda Komisiu a Dvor audítorov, aby urýchlili postup udeľovania absolutória, aby sa udeľoval v roku N + 1;

113. vyzýva Komisiu, aby v súvislosti s prideľovanými finančnými prostriedkami aj naďalej podporovala väčšiu rodovú vyváženosť a rodové rozpočtovanie;

Príjmy

114. konštatuje, že celkové príjmy za rok 2019 predstavovali 163,9 miliardy EUR;

115. pripomína, že väčšina príjmov (88 %) pochádza z troch kategórií vlastných zdrojov:

— vlastný zdroj založený na hrubom národnom dôchodku (ďalej len „HND“) predstavuje 64 % príjmov Únie a vyrovnáva rozpočet Únie po vypočítaní príjmov zo všetkých ostatných zdrojov (každý členský štát prispieva v pomere k svojmu HND),

— tradičné vlastné zdroje (ďalej len „TVZ“) predstavujú 13 % príjmov Únie a zahŕňajú dovozné clá vybrané členskými štátmi (rozpočet Únie dostáva 80 % celkovej sumy, členské štáty si ponechávajú zvyšných 20 % na pokrytie nákladov na výber),

— vlastný zdroj založený na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) predstavuje 11 % príjmov Únie (príspevky v rámci tohto vlastného zdroja sa vypočítavajú jednotnou sadzbou uplatňovanou na harmonizované vymeriavacie základy DPH členských štátov);

116. víta, že práca Komisie na finančnom plánovaní a rozpočte Únie, ktorá začala pred rokom 2019 a pokračovala počas neho, viedla k zavedeniu právne záväzného harmonogramu s novými celoeurópskymi tokmi príjmov alebo „vlastnými zdrojmi“ určenými na splatenie spoločných európskych úverov; pripomína, že väčšina rozpočtu Únie pochádza z príspevkov z hrubého národného dôchodku (HND); zdôrazňuje, že v dôsledku nových vlastných zdrojov sa znižuje podiel príspevkov členských štátov podľa HND na financovaní ročného rozpočtu Únie, a preto tieto zdroje neprispievajú k celkovému zvýšeniu rozpočtu Únie; naliehavo vyzýva Komisiu, aby navrhla diverzifikáciu svojich zdrojov príjmov, a tým zabezpečila skutočnú nezávislosť Únie od príspevkov členských štátov a aby zároveň výrazne zvýšila rozpočet na programy Únie;

117. poznamenáva, že príjmy zahŕňajú aj sumy prijaté z iných zdrojov (najvýznamnejšími sú príspevky a náhrady v rámci dohôd a programov Únie (8 % príjmov Únie), ako sú príjmy týkajúce sa zúčtovania EPZF a EPFRV a z účasti nečlenských štátov na výskumných programoch);

118. víta rozhodnutie Dvora audítorov preskúmať v rámci posudzovania systémov vnútornej kontroly opatrenia Únie prijaté na zníženie výpadku ciel, ktorý môže mať vplyv na výšku ciel stanovených členskými štátmi, a znížiť riziko, že TVZ nebudú kompletné;

119. vyjadruje znepokojenie nad nedostatkami pri výbere TVZ členskými štátmi, ktoré odhalil Dvor audítorov, najmä v súvislosti so správou stanovených ciel, ktoré ešte neboli vybrané vnútroštátnymi orgánmi; konštatuje, že v členských štátoch, v ktorých vykonal Dvor audítorov kontrolu, boli zaznamenané najmä oneskorenia pri oznamovaní colných dlhov, oneskorené vymáhanie takýchto dlhov a nedostatočná dokumentácia na potvrdenie správnosti zaúčtovaných ciel;

120. berie na vedomie nedostatky v správe ešte nevybraných ciel členskými štátmi, ako sa uvádza v 15 z 27 správ o kontrole TVZ, ktoré Komisia vydala v roku 2019; zastáva názor, že zistenia z desiatich z týchto 15 správ, ktoré boli klasifikované ako systematické, by sa mali sprístupniť členom príslušných výborov Európskeho parlamentu;

121. poznamenáva so znepokojením, že inšpekcie Komisie týkajúce sa TVZ a Dvor audítorov upozornili na dva hlavné nedostatky v kontrolných systémoch členských štátov zameraných na zníženie výpadku ciel; upozorňuje na výraznú stratu príjmov Únie a naliehavo vyzýva Komisiu a Radu, aby sa veľmi naliehavo zamerali na tieto otázky:

— nedostatočne harmonizované colné kontroly na úrovni EÚ zamerané na zníženie rizika podhodnocovania dovozu v celej colnej únii a

— neschopnosť členských štátov identifikovať najrizikovejšie hospodárske subjekty na úrovni Únie na účely auditov po prepustení;

122. konštatuje so znepokojením, že Dvor audítorov pri skúmaní systémov vnútornej kontroly v rámci Komisie, ako aj v členských štátoch odhalil nedostatky v individuálnych kategóriách vlastných zdrojov; vyjadruje znepokojenie nad tým, že podľa posúdenia Komisie boli v 24 z 28 členských štátov zavedené čiastočne uspokojivé alebo neuspokojivé kontrolné stratégie na zisťovanie rizík podhodnotenia, na základe čoho Dvor audítorov konštatoval, že v kontrolných systémoch členských štátov určených na znižovanie výpadku ciel sú závažné nedostatky;

123. s veľkým znepokojením poukazuje na obmedzené možnosti identifikácie a výberu najrizikovejších dovozcov na audity po prepustení v rámci colnej únie, keďže neexistuje spoločná celoúniová databáza zahŕňajúca všetky dovozy uskutočnené hospodárskymi subjektmi;

124. uznáva však, že Komisia prijala dôležité opatrenia, aby pomohla identifikovať najrizikovejšie hospodárske subjekty na úrovni EÚ na vykonanie kontrol po prepustení, pričom označila transakcie, ktoré podľa kritérií finančného rizika predstavujú finančné riziko, a aktualizovala Príručku pre colnú kontrolu;

125. víta, že Komisia úzko spolupracuje s členskými štátmi, aby našla riešenia na identifikáciu dovozcov pôsobiacich v iných členských štátoch, ako v tých, v ktorých majú sídlo; vyzýva ju, aby dosiahla ďalší pokrok, keď bude plne k dispozícii celoúniová databáza zahŕňajúca všetky dovozy;

126. poznamenáva, že z celkového počtu výhrad k DPH, ktoré spôsobili, že výpočet základu DPH bol otvorený 10 a viac rokov, a z celkového počtu otázok v súvislosti s TVZ, ktoré zostali otvorené viac než päť rokov od kontroly Komisie, bolo dlhodobo otvorených len 15 % výhrad k DPH a 34 % otázok v súvislosti s TVZ;

127. upozorňuje, že z ôsmich dlhodobo otvorených výhrad k DPH stanovených Komisiou a preskúmaných Dvorom audítorov sa päť týkalo postupov v prípade nesplnenia povinnosti voči členským štátom z dôvodu možného nesúladu so smernicou o DPH;

128. konštatuje s uspokojením, že Komisia zlepšuje posudzovanie rizika v súvislosti s plánovaním inšpekcií a naďalej sa usiluje rýchle uzatvárať dlhodobo otvorené otázky, čo však závisí aj od spolupráce s členskými štátmi;

129. konštatuje so znepokojením, že v prípade 54 zo 122 dlhodobo otvorených otázok v súvislosti s TVZ overených Dvorom audítorov sa ukázalo, že následné opatrenia Komisie a uzatvorenie týchto otázok trvalo príliš dlho, čo svedčí o slabosti systému nadväzujúcich opatrení na nedostatky v TVZ odhalené v členských štátoch; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla systém následných opatrení, ktorý bude prednostne zameraný na nevyriešené otázky v súvislosti s TVZ v poradí podľa ich významu (z hľadiska finančného vplyvu alebo systémového významu v prípade nefinančných nedostatkov), a podala späť informácie orgánu udeľujúcemu absolutórium;

130. pripomína, že v rámci viacročného overovacieho cyklu HND Komisia skúma, či postupy, ktoré členské štáty používajú na zostavenie svojich národných účtov, sú v súlade s ESA 2010 a či sú údaje o HND porovnateľné, spoľahlivé a úplné; berie na vedomie, že ukončenie overovacieho cyklu viedlo k novým, špecifickejším výhradám, ako je výhrada umožňujúca revíziu údajov o HND všetkých členských štátov tak, aby zahŕňali presnejší odhad aktív nadnárodných spoločností v oblasti výskumu a vývoja, čo je odhad, ktorý komplikuje globalizácia, a skutočnosť, že takéto aktíva sa jednoducho presúvajú cez hranice (Komisia spolu s členskými štátmi bude pokračovať až do septembra 2022 s cieľom posúdiť, či sú aktíva v oblasti výskumu a vývoja nadnárodných spoločností náležite oceňované v členských štátoch);

131. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nevyčísliteľnou výhradou, ktorú GR BUDG ponechalo aj v roku 2019, pričom uviedlo, že podvody s podhodnocovaním sa čiastočne presunuli do iných členských štátov, čo ovplyvnilo výber TVZ v rozsahu, ktorý doposiaľ nebol s konečnou platnosťou vyčíslený; konštatuje, že Komisia vykonala inšpekcie týkajúce sa podhodnocovania vo všetkých členských štátoch a skontrolovala, ako sú členské štáty organizované, aby mohli riešiť otázku podhodnocovania, najmä pokiaľ ide o textil a obuv z Číny; konštatuje, že finančná zodpovednosť členských štátov za straty TVZ bola výslovne témou týchto kontrol a s nimi súvisiacich správ; konštatuje, že Komisia bude túto otázku ďalej sledovať a vyvodí voči členským štátom finančnú zodpovednosť za prípadné vzniknuté straty v súvislosti s TVZ; vyjadruje znepokojenie nad tým, že z predbežných výpočtov vyplýva, že v roku 2019 dosiahnu straty TVZ výšku 1 % z celkových TVZ za rok 2019, čo je dôvodom na uvedenie výhrady vo výročnej správe o činnosti za rok 2019; žiada Komisiu, aby orgán udeľujúci absolutórium bezodkladne informovala o zisteniach a dôsledkoch svojich inšpekcií a výpočtov kvantifikácie po ich dokončení;

132. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Generálne riaditeľstvo pre rozpočet (ďalej len „GR BUDG“) už štvrtý rok po sebe vydalo výhradu k hodnote TVZ vybraných Spojeným kráľovstvom z dôvodu, že táto krajina neposkytla do rozpočtu Únie neodvedené clá na dovoz textilu a obuvi, pričom podvod s podhodnocovaním sa rozšíril do viacerých členských štátov Únie, čo má za následok ďalšie potenciálne straty na TVZ;

133. poznamenáva, že podľa výročnej správy o činnosti GR BUDG za rok 2019 začalo Spojené kráľovstvo od 12. októbra 2017 vykonávať opatrenia odporúčané Komisiou, čo viedlo k dramatickému zníženiu strát TVZ v roku 2018 (miera chybovosti pod 1 %);

134. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Spojené kráľovstvo aj naďalej odmieta poskytnúť do rozpočtu EÚ sumu stratených TVZ z obdobia 2011 – 2017 vo výške 2,679 miliardy EUR (brutto); konštatuje, že orgány Spojeného kráľovstva zaslali Komisii formálnu odpoveď, ktorá bola doručená 11. februára 2019; konštatuje, že po analýze odpovede Spojeného kráľovstva postúpila Komisia 7. marca 2019 túto vec Súdnemu dvoru Európskej únie; konštatuje, že Spojené kráľovstvo predložilo svoje vyjadrenie k žalobe 24. júna 2019, po ktorom nasledovala odpoveď Komisie 29. augusta 2019 a duplika Spojeného kráľovstva 20. decembra 2019; na základe písomných odpovedí Komisie na vypočutie vo výbore CONT 11. januára 2021 berie na vedomie, že ústne vypočutie sa uskutočnilo 8. decembra 2020, a hoci dátum konečného rozsudku je úplne na uvážení Súdneho dvora, Komisia neočakáva rozhodnutie pred letom 2021; s uspokojením konštatuje, že vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie nemá nepriaznivý vplyv na vymáhanie požadovaných súm, keďže sa týkajú dovozu uskutočneného pred skončením prechodného obdobia;

135. berie na vedomie, že podľa Komisie boli príjmy z HND v roku 2019 vyššie o 3 miliardy EUR po úpravách súm z minulosti (prevažne za roky 2012 – 2017), keď boli základy HND aktualizované na základe skutočných údajov;

Odporúčania

136. vyzýva Komisiu, aby:

— poskytovala členským štátom pravidelnú podporu pri výbere najrizikovejších dovozcov, u ktorých sa uskutočnia kontroly po prepustení, a to:

a) zhromažďovaním a analýzou príslušných údajov o dovoze na úrovni Únie a poskytnutím jej výsledkov členským štátom;

b) po sfunkčnení systému Surveillance III poskytovaním usmernení o tom, ako vykonávať analýzu údajov v rámci tohto nového systému,

— zrevidovala svoje postupy:

a) vytvorením systému monitorovania otvorených otázok v súvislosti s TVZ na základe kvantitatívnych a kvalitatívnych kritérií, ktorými sa zoradia nedostatky zistené v členských štátoch podľa priority;

b) stanovením lehôt pre členské štáty na vyriešenie takýchto nedostatkov a prijatie následných opatrení vrátane výpočtu úrokov z omeškania a vymáhania súm, ktoré sa majú poskytnúť do rozpočtu Únie;

c) zjednodušením postupu vrátane dokumentácie potrebnej na prístup k financovaniu bez opomenutia zásad auditu a monitorovania;

Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť

137. konštatuje, že platby v podokruhu 1a (Konkurencieschopnosť pre rast a zamestnanosť) predstavovali 21,7 miliardy EUR a boli vyplatené prostredníctvom týchto programov a politík:

— Výskum – do výšky 55,2 % rozpočtu podokruhu (11,9 miliardy EUR);

— Vzdelávanie, odborná príprava, mládež a šport – do výšky 13,2 % rozpočtu podokruhu (2,8 miliardy EUR);

— Doprava a energia – do výšky 11,3 % rozpočtu podokruhu (2,5 miliardy EUR);

— Vesmír – do výšky 7,6 % rozpočtu podokruhu (1,7 miliardy EUR);

— Ostatné akcie a programy – do výšky 12,7 % rozpočtu podokruhu (2,8 miliardy EUR);

138. konštatuje, že hlavnými programami Komisie sú Horizont 2020 (H2020) a siedmy rámcový program pre výskum a technologický rozvoj (ďalej len „RP7“) ([5]) v oblasti výskumu a inovácií, Erasmus+ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, Galileo, EGNOS, ITER a NPE ako veľké projekty v oblasti infraštruktúry, EFSI ako záručný fond;

139. berie na vedomie, že väčšinu výdavkov na tieto programy riadi priamo Komisia, a to aj prostredníctvom výkonných agentúr, a majú podobu grantov pre prijímateľov z verejného alebo zo súkromného sektora podieľajúcich sa na projektoch; berie na vedomie, že výdavky v rámci programu Erasmus+ riadia zväčša vnútroštátne agentúry v mene Komisie (približne 80 % grantov);

140. poukazuje ma to, že výkonnosť politiky výskumu a inovácií sa ťažko posudzuje z dôvodu značného odstupu medzi financovaním projektov a výsledkami a vplyvmi, ktoré sa prejavia až o určitý čas; ďalej konštatuje, že podávanie správ v tejto oblasti je zamerané najmä na pozitívne výsledky a nie na kritické posudzovanie výsledkov a vplyvu, a nemusí preto poskytovať celkový reálny obraz o výkonnosti; konštatuje, že výskum ako disciplína so sebou prináša riziká, pokiaľ ide o výsledky, a úspešný výsledok nemožno vždy zaručiť;

141. vyjadruje znepokojenie nad tým, že vysoké percento (v niektorých členských štátoch až 25 %) finančných prostriedkov z operačných programov určených na podporu MSP v oblasti podnikania a inovácií sa namiesto toho vypláca veľkým spoločnostiam. žiada Komisiu, aby vytvorila účinnejšie kontrolné mechanizmy, pokiaľ ide o vyhlásenia žiadateľov o finančné prostriedky EÚ, keďže najvyšší kontrolný úrad zistil, že v období 2014 – 2020 sa orgány spoliehali výlučne na zákonom predpísané vlastné vyhlásenia spoločností o vlastníctve, veľkosti a zadlženosti;

([5]) Na roky 2007 – 2013

142. poznamenáva, že v roku 2019 bolo na politiky v oblasti mobility a dopravy k dispozícii 4 973 miliónov EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 2 725 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch, z čoho 4 422 miliónov EUR vo viazaných rozpočtových prostriedkoch a 2 058 miliónov EUR v platobných rozpočtových prostriedkoch schválených pre európsku dopravnú politiku (06 02) a program Horizont 2020 – Výskum a inovácie súvisiace s dopravou (06 03) riadila Výkonná agentúra pre inovácie a siete (INEA);

143. opätovne potvrdzuje podporu tomu, aby bola prijatím akčného plánu v marci 2018 politika TEN-T rozšírená o pilier vojenskej mobility s cieľom posilniť naše kapacity reakcie na naliehavé situácie; vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrh Komisie a Európskeho parlamentu zahrnúť do rozpočtu NPE na roky 2021 – 2027 nové finančné prostriedky určené na potreby vojenskej mobility vo výške 6,5 miliardy EUR bol drasticky zoškrtaný;

144. víta zavedenie výzvy na predkladanie návrhov v rámci viacročného plánu NPE v oblasti dopravy na rok 2019 s rozpočtom 1,4 miliardy EUR a so zameraním na dokončenie deviatich koridorov základnej siete do roku 2030;

145. víta zavedenie projektu s názvom Greening the Blue v roku 2019, ktorého cieľom je znížiť emisie a vytvoriť účinnejšie pohonné systémy s riešením sklápateľnej veternej plachty; konštatuje, že bol financovaný z Európskeho námorného a rybárskeho fondu;

146. pripomína, že v roku 2019 celkový disponibilný rozpočet vo viazaných rozpočtových prostriedkoch na programy a akcie Únie z portfólia politík Generálneho riaditeľstva pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru (ďalej len „GR EAC“) predstavoval približne 5,66 miliardy EUR (20 % nárast v porovnaní s rokom 2018), a domnieva sa, že výsledky posúdenia finančného riadenia GR EAC za rok 2019 sú celkovo uspokojivé; konštatuje, že celkové riziko GR EAC pri platbe za rok 2019 predstavuje 24,88 milióna EUR z celkových výdavkov vo výške 2 147,18 milióna EUR;

147. uznáva, že vykonávanie programu Erasmus+ v roku 2019 bolo z veľkej časti úspešné a že väčšina ukazovateľov výsledkov, ako je počet miest v rámci mobility, prekročila príslušné ciele Komisie na daný rok; konštatuje, že vzhľadom na oneskorené spustenie nástroja záruk za študentské pôžičky, nízku mieru využívania medzi finančnými inštitúciami a nedostatočnú informovanosť študentov sa v roku 2019 v rámci tohto nástroja uskutočnila len jedna transakcia, a víta rozhodnutie nezahrnúť nástroj do následného programu Erasmus+ na obdobie po 31. decembri 2020; víta zvýšenie mobility žiakov o 20 % a naliehavo žiada, aby fyzická mobilita zostala hlavným prvkom programu Erasmus+ namiesto virtuálnej mobility; zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v podpore odborného vzdelávania a prípravy a učenia sa prácou ako prostriedku na posilnenie sociálneho začlenenia;

148. vyjadruje znepokojenie nad nahlásenými prípadmi, keď sú potenciálni príjemcovia finančných prostriedkov Únie v rámci programu Erasmus+ povinní dodržiavať vnútroštátne pravidlá, ktoré nie sú v súlade so zásadami Únie; zdôrazňuje, že Komisia by mala situáciu pozorne sledovať a v prípade potreby prijať vhodné opatrenia;

149. pripomína, že v roku 2019 sa viacerí mladí ľudia prihlásili a zapojili do činnosti Európskeho zboru solidarity, a preukázali tak veľký záujem o vykonávanie solidárnej práce v celej Európe; vyjadruje znepokojenie nad nesúladom medzi počtom prihlášok (191 000) a počtom skutočne umiestnených uchádzačov (34 500); vyjadruje poľutovanie nad tým, že využívanie stáží a pracovných miest v rámci programu Európskeho zboru solidarity bolo veľmi nízke, pričom v rokoch 2018 až 2020 bolo umiestnených len 72 uchádzačov, čo predstavuje menej ako 1 % celkového počtu umiestnení; zdôrazňuje, že treba zaviesť vyváženejšiu mieru nasadenia s cieľom zabezpečiť, aby Európsky zbor solidarity mohol skutočne ponúkať množstvo príležitostí pre mladých ľudí;

150. vyzýva Komisiu a Výkonnú agentúru pre vzdelávanie, audiovizuálny sektor a kultúru, aby znížili byrokratickú záťaž zjednodušením a prispôsobením postupov podávania žiadostí pre cieľové skupiny s cieľom zlepšiť prístupnosť programov, ktoré riadia; zdôrazňuje, že na dosiahnutie zjednodušených postupov podávania žiadostí, hodnotenia a riadenia, ktoré by zlepšili kvalitu a rozmanitosť aplikácií, sú potrebné lepšie synergie a spolupráca s GR EAC;

Zistenia Dvora audítorov

151. považuje za znepokojujúce, že zo 130 preskúmaných operácií 51 (39 %) obsahovalo chyby;

152. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že Dvor audítorov na základe 28 vyčíslených chýb odhadol chybovosť za rok 2019 na 4,0 %, čo je v porovnaní s rokom 2018, keď odhadovaná chybovosť predstavovala 2 %, značný nárast; pripomína, že tento údaj je podobný mieram zisteným v rokoch 2015, 2016 a 2017;

153. zdôrazňuje, že výdavky na RP7 a Horizont 2020 sú aj naďalej vystavené vyššiemu riziku a sú hlavným zdrojom chýb, pričom Dvor audítorov zistil vyčísliteľné chyby týkajúce sa neoprávnených nákladov v 24 z 80 operácií v oblasti výskumu a inovácií vo vzorke (3 z 10 v rámci 7. RP a 21 zo 70 v rámci programu Horizont 2020, čo predstavuje 78 % odhadovanej miery chybovosti Dvora audítorov v tomto podokruhu v roku 2019);

154. vyjadruje vážne znepokojenie nad skutočnosťou, že 60 % chýb tvorili neoprávnené priame osobné náklady; zdôrazňuje, že napriek úsiliu o zjednodušenie pravidiel vykazovania osobných nákladov v rámci programu Horizont 2020 zostáva ich výpočet hlavným zdrojom chýb v žiadostiach o uhradenie nákladov; podporuje názor Dvora audítorov, že metodika výpočtu osobných nákladov sa v rámci programu Horizont 2020 stala v niektorých ohľadoch zložitejšou, čo zvýšilo riziko chýb (z 24 operácií ovplyvnených vyčísliteľnými chybami sa 23 týkalo nesprávneho uplatňovania metodiky výpočtu osobných nákladov);

155. vyjadruje poľutovanie nad tým, že zložité pravidlá podávania žiadostí a zdĺhavé postupy sú hlavnými prekážkami najmä pre MSP, začínajúce podniky a nových žiadateľov, ktorým chýbajú značné zdroje a skúsenosti s týmito postupmi podávania žiadostí;

156. so znepokojením konštatuje, že „nezákonné/diskriminačné kritériá výberu/zadania zákazky“ predstavovali 16 % chýb a že „neoprávnené iné priame náklady (DPH, cestovné náklady, vybavenie)“ predstavovali 15 % chýb;

157. berie na vedomie, že v prípade iných programov a činností Dvor audítorov zistil vyčísliteľné chyby v 4 z 50 operácií vo vzorke (chyby sa týkali projektov v rámci programov Erasmus+ a NPE);

158. so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov našiel nedostatky v dokumentácii Komisie k vykonanej audítorskej práci, konzistentnosti výberu vzoriek a vo výkazníctve, ako aj v kvalite audítorských postupov v niektorých preskúmaných spisoch; poukazuje na to, že Dvor audítorov okrem iného zistil neoprávnené sumy, ktoré audítori nezistili z dôvodu nedostatočného testovania v rámci auditu (najmä pokiaľ ide o náklady na zamestnancov), nesprávneho výkladu pravidla dvojitého stropu a nezistených chýb pri výpočte nákladov na zamestnancov; v tejto súvislosti podporuje odporúčania Dvora audítorov na zlepšenie situácie;

159. upozorňuje na to, že 22 výskumných projektov, ktoré Dvor audítorov kontroloval, sa uskutočnilo v iných menách ako euro, pričom výmenný kurz použitý v desiatich z týchto projektov nebol kurz stanovený v pravidlách (finančný vplyv takýchto chýb nie je sám osebe významný, ale ich častý výskyt poukazuje na nedostatočné oboznámenie sa s pravidlami); vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi s cieľom venovať tejto otázke väčšiu pozornosť;

160. zdôrazňuje, že ak by Komisia riadne využila všetky informácie, ktoré mala k dispozícii, odhadovaná miera chybovosti za tento podokruh by bola nižšia o 1,1 percentuálneho bodu;

161. so znepokojením konštatuje, že MSP sú náchylnejšie na chyby než iní príjemcovia, keďže viac ako polovica zistených vyčísliteľných chýb (17 z 28) zahŕňala financovanie súkromných príjemcov, hoci príslušné operácie predstavovali len 42 (32 %) zo 130 operácií vo vzorke (MSP tvorili 12 % vzorky, ale predstavovali 21 % vyčísliteľných chýb); zdôrazňuje, že to odráža ich nedostatok zdrojov a znalosti zložitých pravidiel oprávnenosti;

162. poznamenáva, že preplatenie výdavkov na výskum je založené na žiadostiach predložených v prípade nákladov, ktoré vznikli prijímateľom; poznamenáva, že na tieto žiadosti sa často vzťahujú zložité pravidlá a môžu viesť k chybám, čo môžeme pozorovať v prípadoch, ktoré uviedol Dvor audítorov;

163. domnieva sa preto, že znižovanie miery chybovosti závisí od neustálej snahy o zjednodušenie; víta, že EDA uznal úsilie Komisie zjednodušiť administratívne a finančné požiadavky programu Horizont 2020;

164. uznáva na tento účel, že v posledných fázach vykonávania programu Horizont 2020 Komisia intenzívnejšie využíva zjednodušené vykazovanie nákladov, ako napríklad financovanie prostredníctvom jednorazových platieb, posilňuje komunikáciu s prijímateľmi a neustále zlepšuje svoje kontrolné mechanizmy; víta skutočnosť, že v programe Horizont Európa sa tieto činnosti posunú o krok ďalej na základe skúseností získaných počas programu Horizont 2020;

165. berie na vedomie, že Komisia zaviedla spoľahlivý systém *ex ante* kontrol, ktorý zahŕňa podrobné automatizované kontrolné zoznamy, písomné usmernenia a priebežnú odbornú prípravu s cieľom znížiť administratívnu záťaž a umožniť tak príjemcom sústrediť sa na dosahovanie cieľov;

166. vyjadruje poľutovanie nad chýbajúcimi konkrétnymi údajmi o prijímaní projektov, ktorým bola v rámci programov EFRR udelená známka excelentnosti; konštatuje, že Komisia disponuje len čiastočnými informáciami založenými na dobrovoľnom podávaní správ od riadiacich orgánov a že takéto systémy zostávajú na uvážení každej administratívnej oblasti; Vyzýva Komisiu, aby v rámci nového VFR spolupracovala s členskými štátmi s cieľom zlepšiť systémy monitorovania programov a lepšie zachytiť tento druh informácií;

167. berie na vedomie posudok Komisie, že Nástroj na prepájanie Európy (ďalej len „NPE“) predstavuje nízke riziko chýb; žiada však Komisiu, aby spolu s Dvorom audítorov a úradom OLAF pozorne sledovala dopravné projekty Únie s cieľom predchádzať podvodom, keďže verejné investície do infraštruktúry sú v tomto zmysle zvlášť citlivé; domnieva sa, že je to nevyhnutné aj na zabezpečenie najprísnejších bezpečnostných noriem pre používateľov;

168. pripomína, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 5/2017 („Nezamestnanosť mladých ľudí – majú na ňu politiky EÚ vplyv?“) uviedol, že napriek tomu, že sa pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí podarilo dosiahnuť určitý pokrok a niektoré výsledky, nepodarilo sa naplniť počiatočné očakávania, ktoré sa s vytvorením záruky spájali;

169. pripomína, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe č. 22/2018 („Mobilita v rámci programu Erasmus+“) zistil, že oblasť OVP v programe Erasmus+ by sa mohla ďalej zlepšiť, keďže začlenenie odborného vzdelávania a prípravy približuje program k väčšej škále občanov;

170. berie na vedomie osobitnú správu č. 14/2016 („Politické iniciatívy a finančná podpora EÚ na integráciu Rómov“), podľa ktorej sa v poslednom desaťročí dosiahol významný pokrok v oblasti integrácie Rómov, v praxi však prekážky stále pretrvávajú; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa vždy neuplatňovali kritériá najlepších postupov, ktoré prispievajú k úspešnému začleneniu Rómov, a že bolo ťažké monitorovať výkonnosť; pripomína, že nedostatok spoľahlivých a komplexných údajov o Rómoch je problémom pre tvorbu politiky založenej na dôkazoch na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že táto situácia môže zostať nezmenená, pokiaľ sa neprijmú rýchle opatrenia;

Odporúčania

171. vyzýva Komisiu, aby:

— ďalej zjednodušila pravidlá a postupy, poskytovala praktické a pragmatické usmernenia vrátane informačných a vzdelávacích školení, najmä pre nových žiadateľov, a zlepšila svoju pomoc pre MSP, začínajúce podniky a iných prvožiadateľov s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetkých žiadateľov s rôznou úrovňou skúseností a zdrojov,

— posilnila svoju informačnú kampaň týkajúcu sa pravidiel financovania programu Horizont 2020, pokiaľ ide o výpočet a vykazovanie nákladov na zamestnancov, s osobitným dôrazom na hlavné typy chýb a následné vykonávanie cielených kontrol ich súladu s pravidlami,

— pripomenula všetkým prijímateľov v rámci programu Horizont 2020 pravidlá výpočtu a vykazovania osobných nákladov a venovala pritom osobitnú pozornosť hlavným druhom chýb,

— v nasledujúcim rámcovom programe pre výskum (Horizont Európa) ešte viac zjednodušila pravidlá týkajúce sa osobných nákladov,

— riešila v prípade programu Horizont 2020 pripomienky predložené po preskúmaní *ex post* auditov Dvorom audítorov, ktoré sa týkali dokumentácie, konzistentnosti výberu vzoriek a kvality audítorských postupov; a v súvislosti s tretím kolom auditov zadaných externým firmám prijala primerané opatrenia na to, aby boli audítori plne oboznámení s pravidlami programu Horizont 2020, a overovala kvalitu ich práce,

— riešila akútny problém geografickej nevyváženosti (koncentrácie) väčšiny finančných prostriedkov programu Horizont 2020 pridelených príjemcom v niekoľkých najrozvinutejších členských štátoch riešením problému v menej rozvinutých krajinách, t. j. podporou výskumu, spolupráce medzi priemyslom a univerzitami, spolupráce univerzít s vládami v oblasti tvorby verejných politík, vytvárania nových univerzitných programov, akademickej excelentnosti atď.;

Výkonnosť: Horizont 2020

172. zdôrazňuje, že v kontexte špecifického cieľa 5 „Vedúce postavenie Európy v priemysle prostredníctvom výskumu, technologického rozvoja, demonštračných činností a inovácií vo viacerých podporných a priemyselných technológiách“ z programového výkazu vyplýva, že program nie je na dobrej ceste k dosiahnutiu svojho cieľa, pokiaľ ide o patentové prihlášky, hoci programový výkaz poskytuje informácie aj o udelených patentoch, čo je lepšie meradlo výkonnosti, ale neuvádzajú sa žiadne cieľové hodnoty ani čiastkové ciele;

173. zdôrazňuje, že v kontexte ukazovateľa špecifického cieľa 5 „podiel zúčastnených firiem zavádzajúcich inovácie, ktoré sú nové pre firmu alebo trh“ sa v programovom výkaze neuvádzajú čiastkové ciele ani cieľové hodnoty pre tento ukazovateľ; preto sa nemôže použiť na posúdenie toho, či je program na dobrej ceste; vyzýva Komisiu, aby aktualizovala programové vyhlásenie tak, aby obsahovalo konkrétne a merateľné ciele, aby bolo možné posúdiť efektívnosť a účinnosť;

174. zdôrazňuje, že v kontexte špecifického cieľa 8 „zlepšiť celoživotné zdravie a blahobyt pre všetkých“ sa cieľová hodnota uvádza pre rok 2020, ale v skutočnosti by sa to malo chápať tak, že bude dosiahnutá, „[...] keď sa dokončia posledné akcie financované v rámci programu Horizont 2020“, zatiaľ čo v programovom výkaze sa uvádza, že „cieľové hodnoty platia pre celý pilier Spoločenské výzvy (špecifické ciele: 8 – 14), a nie pre každý individuálny špecifický cieľ“, a preto porovnávanie skutočnej hodnoty a cieľovej hodnoty nemá význam;

175. berie na vedomie závery Dvora audítorov o výkonnosti programu Horizont 2020, najmä to, že:

— dostupné informácie sú príliš obmedzené na to, aby bolo možné plne posúdiť výkonnosť programu Horizont 2020 na konci roka 2019; nič však nenaznačuje, že by bola výkonnosť programu ohrozená a príkladov úspešných projektov je viac než dosť,

— informácie o relevantnosti programu, koherentnosti a pridanej hodnote EÚ sú na rozdiel od informácií o účinnosti k dispozícii v značnom rozsahu. Existujú silné dôkazy o tom, že program Horizont 2020 je relevantný a reaguje na potreby, na ktoré má reagovať,

— Vo výročnej správe o riadení a výkonnosti sa výkonnosť okruhu 1a rieši len veľmi všeobecne;

176. vyjadruje poľutovanie nad rozdielmi v investíciách do výskumu a inovácií v jednotlivých členských štátoch a nad tým, že preto výskumní pracovníci v jednotlivých členských štátoch profitujú z programu Horizont 2020 v rôznej miere; pripomína, že to odráža rozdiely vo vnútroštátnych výdavkoch na výskum a vývoj; odporúča členským štátom, aby zlepšili riadenie svojich vnútroštátnych výskumných a inovačných systémov s cieľom stimulovať a podporovať účasť svojich vnútroštátnych výskumných organizácií na medzinárodnej spolupráci; vyzýva Komisiu, aby prispela k šíreniu excelentnosti podporou spolupráce medzi vnútroštátnymi výskumnými organizáciami a špičkovými európskymi výskumnými organizáciami, poskytovala technickú podporu a vytvárala ďalšie programy zamerané na podporu excelentnosti;

177. vyzýva Komisiu, aby:

— lepšie komunikovala so žiadateľmi a prijímateľmi (zaviedla lepšie postupy a kontroly, pokiaľ ide o výkon funkcií asistenčnej služby, a najmä RES, a zvýšila informovanosť o nástrojoch, prostredníctvom ktorých môžu prijímatelia oznamovať nejednotné zaobchádzanie počas procesu podávania žiadostí alebo počas realizácie svojich projektov; vyriešila zostávajúce technické problémy, ktoré sa týkajú účastníckeho portálu, zlepšila jeho dizajn, navigáciu a funkciu vyhľadávania),

— zintenzívnila testovanie jednorazových platieb (s cieľom analyzovať výsledky už vyhlásených výziev v rámci programu Horizont 2020 a podávať o nich správy hneď, ako budú k dispozícii prvé výsledky; začala nové pilotné iniciatívy vo väčšom rozsahu s cieľom identifikovať najvhodnejšie typy projektov, posúdiť možné nevýhody a navrhnúť vhodné nápravné opatrenia),

— preskúmala častejšie využívanie dvojfázových hodnotení návrhov (s cieľom určiť väčší počet tém, pri ktorých by použitie dvojfázového hodnotenia návrhov mohlo znížiť administratívnu záťaž pre neúspešných žiadateľov, a zároveň zabezpečiť čo najkratší čas na udelenie grantu, ak je rýchlosť dosiahnutia trhu rozhodujúca),

— zhodnotila, či sa v projektoch navrhnutých Komisiou a (spolu) financovaných z rozpočtu EÚ v súvislosti s európskou stratégiou pre oblasť zdravotného postihnutia 2010 – 2020 splnili požiadavky stanovené v príslušnom dohovore OSN (UNCRPD) týkajúce sa osôb so zdravotným postihnutím s osobitným zameraním na projekty programu Horizont 2020,

— zabezpečila, aby počas fáz navrhovania a vykonávania projektov boli dodatočne vzniknuté náklady osôb so zdravotným postihnutím plne pokryté grantmi, a zaručila, že sú zavedené primerané monitorovacie opatrenia a zabezpečuje sa ich plnenie,

— opätovne preskúmala podmienky odmeňovania odborných hodnotiteľov (aktualizovala sadzbu dennej odmeny a prehodnotila čas, ktorý experti potrebujú na vykonanie spoľahlivých hodnotení návrhov projektov),

— stabilizovala pravidlá a usmernenia pre účastníkov (s cieľom zachovať kontinuitu pravidiel účasti medzi rámcovými programami vždy, keď je to možné; minimalizovala zmeny usmernení počas vykonávania rámcového programu; zjednodušila časové výkazy s cieľom vyhnúť sa zbytočnému vykazovaniu práce podľa pracovných balíkov; preskúmala možnosť širšieho akceptovania bežných postupov účtovania nákladov, najmä pokiaľ ide o osobné náklady),

— zlepšila kvalitu externe zabezpečovaných auditov ex post (zlepšila svoje mechanizmy na preskúmanie kvality externe zabezpečovaných auditov ex post a urýchlila tieto audity),

— ďalej zjednodušovala nástroje, správu a usmernenia pre MSP (tak, aby čo najmenej zaťažovali MSP, a najmä startupy, ktoré nemajú zdroje a zamestnancov na zvládnutie ich zložitosti);

Výkonnosť: Európsky fond pre strategické investície (ďalej len „EFSI“)

178. pripomína, že všeobecným cieľom EFSI je „podpora investícií posilňujúcich rast v súlade s prioritami Únie“; zatiaľ čo špecifickým cieľom je „zvýšiť objem operácií financovania a investičných operácií skupiny EIB v prioritných oblastiach“;

179. všíma si, že podľa Dvora audítorov je EFSI na dobrej ceste k dosiahnutiu svojich cieľov, a najmä hlavného cieľa mobilizovať investície vo výške 500 miliárd EUR;

180. vyjadruje znepokojenie nad tým, že dostupné informácie o výkonnosti poskytujú podrobnosti o mobilizovaných investíciách v rámci schválených operácií, počte schválených projektov, multiplikačných účinkoch a pokrytí členských štátov, ale žiadny z piatich ukazovateľov nesleduje úroveň rizika alebo penetráciu kľúčových oblastí uvedených vo všeobecnom cieli;

181. zdôrazňuje, že ukazovateľmi sa nemeria pokrok v dosahovaní špecifického cieľa ako takého, ktorým je zvýšenie objemu operácií EIB, najmä riskantnejších operácií;

182. pripomína, že EFSI účinne získaval finančné prostriedky na podporu značných dodatočných investícií, ale v niektorých prípadoch nadhodnotil rozsah, v akom EFSI skutočne prispel k dodatočným investíciám do reálnej ekonomiky (hodnotenie EFSI a osobitná správa Dvora audítorov ([6]) tiež zdôraznili, že celý objem financovania nemožno pripísať len EFSI);

183. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia riadne neposúdila riziko „mŕtvej váhy“ financovania v prípadoch, keď by sa potrebné investície mohli financovať z iných zdrojov bez použitia finančných prostriedkov EFSI;

184. upozorňuje na to, že vo vykazovanom odhade mobilizovaných investícií nie je zohľadnená skutočnosť, že niektoré operácie EFSI nahradili iné operácie EIB a finančné nástroje Únie, alebo skutočnosť, že časť podpory z EFSI smerovala na projekty, ktoré mohli byť financované z iných zdrojov, aj keď za odlišných podmienok;

185. zdôrazňuje, že podľa správy EIB o EFSI za rok 2019 je väčšina operácií EFSI tzv. osobitnými činnosťami, ktoré zo svojej podstaty predstavujú vyššie riziko ako bežné operácie EIB (objem nových takýchto činností podpísaných v roku 2019 predstavoval 15 miliárd EUR, približne 25 % celkových úverov EIB v danom roku, zatiaľ čo úroveň pred EFSI bola nižšia ako 10 %);

186. zdôrazňuje, že v nezávislom hodnotení Komisie sa uvádza, že od začatia fungovania EFSI bol zavedený celý rad nových, riskantnejších produktov, napríklad kapitálové nástroje a nástroje na rozdelenie rizika s finančnými sprostredkovateľmi v rámci okna pre infraštruktúru a inovácie (IIW).

187. všíma si, že Komisia a EIB nevyužili príležitosť použiť finančné prostriedky EFSI na ďalšiu podporu prechodu z investícií do veľkých infraštruktúrnych projektov na menšie, modernejšie a udržateľnejšie projekty, pričom sa väčšinou snažili zlepšiť hospodársky rast EÚ s malým zreteľom na budúci potenciál týchto investícií; poukazuje na niektoré dobré príklady takýchto investícií do menších projektov, ktoré EIB podporila mimo Únie;

188. berie na vedomie hodnotenie Dvora audítorov, že EFSI posilnil niektoré programy Únie, ale dočasne sa prekrýval s inými;

([6]) Osobitná správa Dvora audítorov č. 3/2019 s názvom Európsky fond pre strategické investície: aby bol úplne úspešný, treba prijať opatrenia, bod 81.

189. vyjadruje znepokojenie nad geografickým rozdelením (na konci roka 2019 sa 80 % podpísaných operácií týkalo Únie-15, čo presahuje hospodársku váhu týchto krajín v Únii meranú podľa HDP a tvorby hrubého fixného kapitálu, zatiaľ čo Únia-13 dostala len 10 %, zvyšok išiel na kategóriu „iné“, najmä na projekty viacerých krajín);

190. pripomína, že EIB musí poskytnúť jasné a dostupné informácie o hospodárskom, sociálnom a environmentálnom vplyve a pridanej hodnote projektov financovaných z EFSI; zdôrazňuje, že dodatočné posúdenie všetkých projektov podporovaných z EFSI by malo byť riadne zdokumentované;

191. vyzýva Komisiu a EIB, aby:

— preskúmali využívanie rizikovejších produktov EIB v rámci EFSI (v prípade operácií EFSI s národnými podpornými bankami a inštitúciami (ďalej len „NPBI“) by EIB mala hľadať príležitosti na zvýšenie využívania širšieho spektra podriadeného dlhového financovania, ak je to riadne odôvodnené; pomohlo by to zabezpečiť, aby financovanie z EFSI dopĺňalo financovanie poskytované NPBI; EIB by mala podporovať aj používanie vhodných produktov na rozdelenie rizika pre všetky NPBI, najmä tie, ktoré sú v súčasnosti nedostatočne zastúpené v operáciách EFSI); zadali vypracovanie štúdie o rizikách strednodobého a dlhodobého rizikového profilu produktov EIB s vyšším rizikom v rámci EFSI,

— pevne podporovali komplementárnosť medzi finančnými nástrojmi Únie a rozpočtovými zárukami Únie (v kontexte nových programov VFR by Komisia mala navrhnúť, aby finančné nástroje Únie boli súdržné a komplementárne, z hľadiska jednotlivých politických cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť, aby sa zabránilo konkurencii medzi nástrojmi),

— zlepšili posudzovanie toho, či potenciálne projekty EFSI mohli byť financované z iných zdrojov, napríklad v prípade tzv. straty z dôvodu „mŕtvej váhy“, (EIB by mala vo fáze posudzovania projektu posúdiť pravdepodobnosť nahradenia iných zdrojov financovania. EIB by mala tieto informácie využívať pri posudzovaní oprávnenosti operácií EFSI),

— lepšie odhadovali mobilizované investície (v metodike výpočtu multiplikátora EFSI, ktorú spoločne vypracovali Komisia a EIB, by sa mali prijať primerané opatrenia na to, aby sa včas zistili a opravili prípady, keď EIB podporuje investíciu priamo aj nepriamo prostredníctvom rôznych operácií EFSI, aby sa zabránilo dvojitému započítaniu),

— zlepšili geografické rozloženie investícií podporovaných z EFSI (Komisia a EIB by mali prostredníctvom riadiaceho výboru EFSI posúdiť hlavné príčiny pozorovaného geografického rozloženia a poskytnúť odporúčania na opatrenia, ktoré sa majú prijať v zostávajúcom období vykonávania EFSI; riadiaci výbor EFSI by mal posúdiť účinok prijatých opatrení);

Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť

192. konštatuje, že platby v podokruhu 1b Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť predstavovali 53,8 miliardy EUR a boli vyplatené prostredníctvom týchto programov a politík:

— EFRR a iné regionálne operácie, do výšky 54,9 % rozpočtu podokruhu alebo 29,6 miliardy EUR,

— Kohézny fond, do výšky 16,4 % rozpočtu podokruhu alebo 8,8 miliardy EUR,

— Európsky sociálny fond, do výšky 25,9 % rozpočtu podokruhu alebo 13,9 miliardy EUR,

— ostatné programy, do výšky 2,8 % rozpočtu podokruhu alebo 1,5 miliardy EUR;

193. pripomína dôležitú úlohu výdavkov v rámci podokruhu 1b VFR Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť, ktoré sú zamerané na znižovanie rozdielov v rozvoji medzi jednotlivými členskými štátmi a regiónmi Únie a na posilňovanie konkurencieschopnosti všetkých regiónov.

194. pripomína, že v rámci podokruhu Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť členské štáty vo všeobecnosti predkladajú viacročné operačné programy (ďalej len „OP“) na začiatku každého programového obdobia na celé obdobie trvania VFR; po schválení Komisiou sa zodpovednosť za vykonávanie OP rozdeľuje medzi Komisiu [GR pre regionálnu a mestskú politiku (ďalej len „GR REGIO“) a GR pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (ďalej len „GR EMPL“)] a členské štáty;

195. konštatuje, že preventívne opatrenia, ktoré GR REGIO prijalo v roku 2019, priniesli pozitívne výsledky a v roku 2019 nebolo potrebné pozastaviť platby z EFRR a KF, keďže orgány zodpovedné za programy uplatňovali požadované nápravné akčné plány včas a prerušenia v prípade 16 platieb predstavovali 1,1 miliardy EUR (z 20 vo výške 1,2 miliardy EUR); ďalej konštatuje, že GR REGIO bolo schopné uzavrieť 12 z 19 varovných listov požadujúcich nápravné opatrenia v prípadoch systémových nedostatkov z dôvodu zavedenia potrebných výstupných bodov;

196. víta pozitívne následné opatrenia Komisie s cieľom vykonať odporúčanie Dvora audítorov z výročnej správy za rok 2018 a začatie vypracúvania usmernení k ukončeniu, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby boli riadne opatrenia na ukončenie obdobia 2014 – 2020 k dispozícii v dostatočnom predstihu a v každom prípade ešte pred ukončením v roku 2025;

197. konštatuje s uspokojením, že po prijatí novej stratégie Komisie na boj proti podvodom 29. apríla 2019 GR EMPL vykonalo analýzu rizík podvodov a spolu s GR REGIO a GR MARE preskúmalo a aktualizovalo spoločnú stratégiu boja proti podvodom, ako aj stratégiu boja proti podvodom v rámci prameho riadenia; berie na vedomie, že GR EMPL naďalej prispieva k rozvoju nástroja na bodové hodnotenie rizika Arachne, ktorý vnútroštátnym orgánom okrem iného pomáha identifikovať riziko podvodu;

198. konštatuje, že celkový počet prebiehajúcich vyšetrovaní úradu OLAF týkajúcich sa oblastí činnosti výboru EMPL a všetkých programových období tvorí 20 prípadov týkajúcich sa ESF, 1 prípad týkajúci sa FEAD a 2 prípady týkajúce sa priamych výdavkov na konci roka 2019, pričom hlavnými oblasťami (potenciálnych) podvodov v týchto prípadoch sú nedodržiavanie zásad správneho finančného riadenia, nadhodnocovanie cien a nedodržiavanie pravidiel a postupov verejného obstarávania;

199. víta skutočnosť, že v roku 2019 sa dokončili opatrenia nadväzujúce na 10 správ úradu OLAF, v rámci ktorých sa prostredníctvom rôznych prostriedkov a foriem chránil rozpočet Únie vrátením súm vo výške takmer 55,3 milióna EUR;

Systémy monitorovania a kontroly: uchovávanie a zaznamenávanie údajov a digitalizácia podávania správ

200. pripomína medziinštitucionálnu dohodu medzi Európskym parlamentom a Radou; žiada posilniť ochranu rozpočtu Únie a EÚ Next Generation EU pred nezrovnalosťami vrátane podvodov; požaduje zavedenie štandardizovaných opatrení na zber, porovnávanie a zhromažďovanie informácií a údajov o konečných príjemcoch finančných prostriedkov Únie na účely kontroly a auditu;

201. konštatuje, že na zabezpečenie účinných kontrol a auditov je potrebný zber údajov o tých, ktorí v konečnom dôsledku priamo alebo nepriamo využívajú finančné prostriedky Únie v rámci zdieľaného riadenia, a o projektoch a reformách podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane údajov o skutočných vlastníkoch príjemcov finančných prostriedkov. Pravidlá týkajúce sa zberu a spracúvania takýchto údajov by mali byť v súlade s platnými pravidlami ochrany údajov.

202. berie na vedomie, že Dvor audítorov v rámci prebiehajúceho auditu analyzuje relevantnosť, spoľahlivosť a konzistentnosť ročnej úrovne výdavkov v oblasti Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť, ktorú Komisia stanovuje na základe svojich auditov, a očakáva závery tohto auditu;

Zistenia Dvora audítorov

203. považuje za veľmi znepokojivé, že na základe 236 preskúmaných operácií orgány auditu neodhalili 29 chýb, pričom orgány auditu predtým zistili 64 chýb a orgány zodpovedné za programy uplatnili opravy (v celkovej výške 334 mil. EUR za obidve programové obdobia spolu) a že Dvor audítorov odhaduje mieru chýb na úrovni 4,4 %;

204. vyjadruje sklamanie nad tým, že sa ukázalo, že nie je možné znížiť mieru chybovosti na úroveň 3 % zaznamenanú v roku 2017 napriek opatreniam na zjednodušenie stanoveným v súhrnnom nariadení; vyjadruje presvedčenie, že v ďalšom programovom období by sa v tejto súvislosti malo vynaložiť zodpovedajúce úsilie;

205. konštatuje, že riziko pri ukončení sa odhadovalo na 1,1 % (1,3 % v roku 2018) a riziko pri platbe sa zvýšilo z 1,7 % v roku 2018 na úroveň medzi 2,2 – 3,1 % v roku 2019 pre túto oblasť výdavkov podľa výročnej správy Komisie o riadení a výkonnosti a vo výročných správach o činnosti príslušných generálnych riaditeľstiev, čo je v rozmedzí chybovosti, ktoré vypočítal Dvor audítorov;

206. konštatuje, že v prípade EFRR sa riziko pri platbe zvýšilo z 2 % v roku 2018 na úroveň medzi 2,7 % – 3,8 % v roku 2019, a v prípade ESF sa riziko pri platbe odhadlo v rozmedzí 1,7 – 2,4 %; poukazuje na to, že Komisia zistila, že neoprávnené výdavky, nezrovnalosti vo verejnom obstarávaní a problémy v oblasti audítorského záznamu) sú hlavnými zdrojmi zistení auditu a nezrovnalostí zistených v tejto oblasti politiky;

207. berie na vedomie, že GR EMPL vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2019 oznámilo KPI (1,7 % celkovú zostatkovú mieru chybovosti) pod hranicou významnosti 2 % a takisto uvádza „maximálnu mieru“ (až 2,4 %), ktorá by umožnila zohľadniť prípadné ďalšie chyby vo výdavkoch na operácie, ktoré neboli zahrnuté do auditov Komisie; okrem toho berie na vedomie, že Dvor audítorov považuje „maximálnu mieru“ za vhodnejšiu, pretože sa v nej zohľadňuje potenciálny vplyv prebiehajúcej audítorskej práce;

208. konštatuje, že orgány auditu vykázali v balíkoch dokumentov na zabezpečenie uistenia/balíkoch ukončenia programov za 236 operácií vo vzorke Dvora audítorov 64 vyčísliteľných chýb, ktoré sa týkali neoprávnených nákladov (39), verejného obstarávania (24) a chýbajúcej podpornej dokumentácie (1 chyba);

209. so znepokojením konštatuje, že väčšina chýb sa týka troch hlavných kategórií:

— 55 % chýb tvorili „neoprávnené projekty“: pri piatich projektoch EFRR z programového obdobia 2014 – 2020 bola poskytnutá pomoc prijímateľom alebo na operácie, aj keď nespĺňali podmienky oprávnenosti stanovené v uplatniteľnom nariadení a OP,

— 24 % chýb sa vyskytlo v „porušeniach pravidiel vnútorného trhu“ (ako sú porušenia pravidiel štátnej pomoci – 9 % a závažné porušenie pravidiel verejného obstarávania – 15 %),

— 12 % chýb tvorili „neoprávnené výdavky“;

210. konštatuje, že Dvor audítorov naďalej zisťoval veľký počet chýb v súvislosti s verejným obstarávaním, pravidlami štátnej pomoci a postupmi udeľovania grantov, a to najmä v oblastiach „Súdržnosť“ a „Prírodné zdroje“; konštatuje, že v prípade výdavkov s vysokým rizikom tieto chyby prispeli k Dvorom audítorov odhadovanej chybovosti 20 % podielom (2018: 16 %), z tohto dôvodu by Komisia mala identifikovať spôsoby, ako znížiť počet chýb;

211. zdôrazňuje, že zložité pravidlá prispievajú k vyššiemu riziku chýb. uznáva úsilie Komisie neustále pracovať na zjednodušení pravidiel a zvýšiť využívanie jednoduchších mechanizmov vykonávania, ako je zjednodušené vykazovanie nákladov;

212. zastáva názor, že úroveň chybovosti odhadnutá Dvorom audítorov v prípade výdavkov v tejto oblasti na rok 2019 by sa mala posudzovať vzhľadom na viacročnú povahu programov, pričom v takom prípade by sa v neskoršej fáze mali vykonať ďalšie opravy, ktoré by mohli viesť k výraznému zníženiu rizika pri ukončení programu; vyzýva Dvor audítorov, aby vypracoval správu s odhadovanou mierou chybovosti po ukončení programov politiky súdržnosti na roky 2007 – 2013;

213. víta to, že Komisia vypracovala akčný plán verejného obstarávania, ktorý bol od roku 2014 niekoľkokrát aktualizovaný;

214. so znepokojením konštatuje, že najčastejšou chybou ovplyvňujúcou výdavky ESF sú chýbajúce základné podkladové dokumenty; ďalej konštatuje, že v roku 2019 Dvor audítorov identifikoval jeden projekt ESF, v rámci ktorého boli porušené pravidlá Únie v oblasti štátnej pomoci;

215. so znepokojením berie na vedomie výročnú správu Dvora audítorov o rozpočtovom roku 2019, pretože sa v nej zdôrazňuje, že väčšina chýb vo výdavkoch programov v rámci zdieľaného riadenia vyplýva z chýb v auditoch, ktoré uskutočnili vnútroštátne orgány auditu; víta preto, že Európska komisia vytvorila programy technickej pomoci na spoluprácu s riadiacimi orgánmi a programy odbornej prípravy a zvýšila sumy na programy zamerané na národných expertov, a to ako prostriedok na zvýšenie znalostí o nástrojoch a predchádzanie vzniku uvedených chýb; v tejto súvislosti upozorňuje na nevyhnutné monitorovanie stratégie Európskej komisie na boj proti podvodom, ako aj poskytovanie podpory a pomoci členským štátom pri vykonávaní opatrení na boj proti podvodom vrátane analýzy nezrovnalostí, ktoré ohlasujú členské štáty v rámci EŠIF, pretože akýkoľvek podvod v súvislosti s financovaním Únie treba odstrániť, aby sa upevnila dôvera občanov vo výdavky Únie a v inštitúcie Únie;

216. so znepokojením berie na vedomie, že napriek mnohým nezrovnalostiam, ktoré už orgány auditu vykázali pri projektoch, ktoré Dvor audítorov skúma, vnútorné kontroly mnohé chyby nezistia ani neopravia v skoršej fáze; na základe zistení a záverov Dvora audítorov za rok 2019 odporúča, aby Komisia analyzovala hlavné zdroje nezistených chýb a spolu s orgánmi auditu vypracovala potrebné opatrenia na zlepšenie spoľahlivosti vykazovaných zostatkových mier;

217. vyjadruje znepokojenie nad nedostatkami zistenými pri hodnotení práce 18 zo 116 orgánov auditu v členských štátoch zahrnutých do vzorky Dvora audítorov, čo v súčasnosti obmedzuje spoliehanie sa na túto prácu (prepočítaná miera bola nad 2 % prahom významnosti v deviatich z 20 balíkov dokumentov na zabezpečenie uistenia za obdobie 2014 – 2020; berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že Komisia dospela k podobným výsledkom v prípade ôsmich z týchto balíkov a upravila zostatkovú mieru chybovosti na hodnotu vyššiu ako 2 %); vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov nemôže do svojej práce zahrnúť analýzu dôvodov týchto

pretrvávajúcich nedostatkov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ani Komisia nemohla prispieť zmysluplnými poznatkami, pokiaľ ide o dôvody a rozdiely v jednotlivých krajinách medzi orgánmi členských štátov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tento nedostatok informácií o základných dôvodoch pretrvávajúcich systémových nedostatkov niektorých vnútroštátnych orgánov auditu bráni efektívnemu a účinnému riešeniu týchto problémov;

218. konštatuje, že v prípade 120 operácií zo vzorky operácií (55 %) bol Dvor audítorov schopný vyvodiť záver na základe preskúmania práce orgánov auditu; vyjadruje veľké znepokojenie nad tým, že Dvor audítorov zistil nedostatky týkajúce sa rozsahu, kvality a/alebo dokumentácie práce orgánov auditu v 100 operáciách (45 %), čo si vyžiadalo, aby Dvor audítorov opätovne vykonal príslušné audítorské postupy;

219. zdôrazňuje, že v roku 2019 Komisia vykonala 26 auditov zhody (14 GR REGIO a 12 GR EMPL) v 11 členských štátoch a vo svojich návrhoch správ o všetkých týchto auditoch zhody dospela k záveru, že zostatková miera chybovosti vykázaná vo výročných kontrolných správach orgánov auditu za účtovný rok 2017/2018 bola podhodnotená (Komisia preto zvýšila tieto miery);

220. konštatuje, že 13 auditov zhody (päť vykonaných GR REGIO a osem GR EMPL) bolo konečných do mája 2020, ale v prípade polovice týchto auditov neboli zostatkové miery ešte konečné;

221. víta, že Komisia má od roku 2020 v úmysle zahrnúť do štruktúrovanej diskusie s príslušnými kontrolnými orgánmi podrobnú analýzu dodatočných chýb zistených pri auditoch Únie, pričom kontrolné orgány zaznamenajú opatrenia na riešenie neodhalenia týchto chýb;

222. rovnako ako Dvor audítorov víta spoločnú iniciatívu Komisie a orgánov auditu a koordinované úsilie o zlepšenie dokumentácie práce orgánov auditu a vypracovanie Diskusného dokumentu o audítorskej dokumentácii v decembri 2019, ktorý, hoci nie je povinný, predstavuje prvý krok k zlepšeniu spôsobu, akým orgány auditu vykonávajú a dokumentujú svoju prácu;

223. víta úsilie o zjednodušenie požiadaviek, ktoré sa kladú na projektových manažérov a riadiace orgány v členských štátoch v programovom období 2021 – 2027 podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach a fondov súvisiacich s VFR; zdôrazňuje, že kľúčom k riešeniu tohto problému sú jednoduchšie vnútroštátne pravidlá oprávnenosti, ktoré by mohli pomôcť znížiť administratívnu záťaž a pravdepodobnosť výskytu chýb, čím by sa zabezpečila vysoká úroveň transparentnosti; naliehavo vyzýva, aby sa viac využívalo zjednodušené vykazovanie nákladov, ktoré aj podľa Dvora audítorov predstavujú veľkú úľavu pre žiadateľov a nástroj umožňujúci kontrolu; súhlasí so závermi Dvora audítorov, v ktorých sa uvádza, že zmena pravidiel vykonávania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) by mala ďalej urýchliť proces vykonávania; poukazuje na to, že je potrebné zlepšiť pracovné metódy auditu na vnútroštátnej úrovni; vyzýva Komisiu, aby v rámci štruktúrovaného dialógu s členskými štátmi analyzovala administratívne postupy s cieľom odstrániť neefektívnosť a poskytovať príklady účinných administratívnych postupov všetkým príslušným orgánom;

224. na základe výročnej správy o činnosti GR EMPL za rok 2019 konštatuje, že GR EMPL získalo primeranú istotu a dospelo k záveru, že systémy riadenia a kontroly operačných programov fungovali v roku 2019 tak, ako sa plánovalo, s výnimkou 29 programov v rámci ESF/iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a 1 programu v rámci FEAD, ktoré zahŕňali závažné nedostatky niektorých kľúčových prvkov systému;

225. na základe výročnej správy o činnosti GR EMPL za rok 2019 s uspokojením konštatuje, že GR EMPL prijalo potrebné následné opatrenia v súvislosti so všetkými odporúčaniami v rámci vyhlásenia o vierohodnosti na roky 2015 – 2018, ktoré predložil Dvor audítorov, a že do konca marca 2020 nezostali žiadne nevyriešené odporúčania Dvora audítorov;

226. zdôrazňuje, že v praxi sa väčšina výhrad uvedených vo výročných správach o činnosti za rok 2019 zakladala najmä na miere chybovosti účtovnej závierky za roky 2018/2019, ktorá ešte nebola prijatá, a preto obe GR uviedli, že miera chybovosti za obdobie 2018/2019 sa potvrdí najskôr vo výročných správach o činnosti za rok 2020;

227. domnieva sa, že na finančné záujmy a peniaze EÚ od všetkých daňovníkov sa zameriava organizovaná trestná činnosť a vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na boj proti zločineckým sieťam, ktoré siahajú na financovanie Únie;

228. opätovne vyjadruje nespokojnosť s používaním rozdielnym metodík Dvorom audítorov a Komisiou pri vypracúvaní stanovísk k zákonnosti a správnosti finančných transakcií;

229. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia nedodržiava lehoty stanovené v príslušnom nariadení ([7]), pokiaľ ide o uverejnenie výročnej správy o „finančných nástrojoch v rámci fondov EŠIF"; opakuje žiadosť Európskeho parlamentu o zverejnenie správy do októbra s cieľom zahrnúť jej zistenia do postupu udeľovania absolutória; očakáva, že Komisia kladne odpovie na túto konkrétnu požiadavku s cieľom zvýšiť transparentnosť;

Preskúmanie Európskeho dvora audítorov 04/2020 EÚ – Opatrenia EÚ na riešenie otázky plastového odpadu

230. poznamenáva, že hoci nejde o audítorskú správu, v tomto preskúmaní sa preskúmal prístup Únie k otázke plastového odpadu z pevniny, ako sa stanovuje v stratégii pre plasty z roku 2018;

231. vyjadruje znepokojenie nad pripomienkami Dvora audítorov, že právny rámec Únie na boj proti trestnej činnosti v oblasti odpadu sa vyznačuje nedostatkami, ktoré spočívajú v chýbajúcich údajoch o znečistených oblastiach, ako aj o sankciách a miere stíhania, ťažkostiach pri určovaní toho, ktoré správanie predstavuje environmentálnu trestnú činnosť, v dôsledku právnej neistoty, napríklad vymedzenie pojmu odpad a pojmu koniec fázy odpadu, v neschopnosti právnych aktov Únie riešiť narastajúce zapojenie organizovaných zločineckých skupín do environmentálnej trestnej činnosti, ktorá sa potom spája s inými trestnými činmi, ako je pranie špinavých peňazí, absencii harmonizovaných pravidiel Únie týkajúcich sa kombinácie environmentálnej trestnej činnosti;

232. konštatuje, že chemická recyklácia môže zahŕňať mnoho rôznych technológií, ktoré ešte nie sú technologicky alebo ekonomicky realizovateľnými možnosťami spracovania odpadu, pričom skládkovanie má byť výrazne obmedzené; zastáva názor, že recyklačné kapacity sa musia výrazne zvýšiť, aby sa zlepšila technologická a ekonomická realizovateľnosť recyklácie; vyjadruje presvedčenie, že zvýšenie kapacity legálneho odstraňovania plastového odpadu pre výrobcov plastových obalov, aby splnili svoju povinnosť vyplývajúcu zo systémov rozšírenej zodpovednosti výrobcu, bude mať pozitívny vplyv na problém nezákonného obchodovania s odpadom a iných trestných činov v oblasti odpadu;

233. víta vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov ako dobrý nástroj na motivovanie členských štátov k zlepšovaniu recyklácie; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu riadneho podávania správ;

Závažné nezrovnalosti a zneužitie finančných prostriedkov v členských štátoch

234. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vzťah medzi nákladmi EGF na pracovníka, ktorému sa poskytuje pomoc, a mierou opätovného začlenenia je veľmi slabý alebo neexistuje. Napríklad v Španielsku sú náklady na pracovníka 2 422,74 EUR a miera reintegrácie je 48 %, zatiaľ čo vo Fínsku sú náklady 2 289,81 EUR a miera reintegrácie je 83 %. Miera integrácie a náklady sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia, nie je však možné dospieť k záveru, že vyššie sumy vynaložené na obyvateľa by sa premietli do vyššej miery opätovného začlenenia. žiada Komisiu, aby túto nezrovnalosť dôkladne analyzovala a riešila;

235. domnieva sa, že záruka EÚ pre mladých ľudí nespĺňa očakávania; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby programy určené na pomoc mladým ľuďom nevzbudzovali očakávania, ktoré nemožno splniť; trvá na tom, že Komisia by mala riadiť očakávania stanovením realistických a dosiahnuteľných cieľov;

236. poznamenáva, že v roku 2019 vydalo GR EMPL 16 varovných listov, v ktorých boli zistené závažné nedostatky v systéme riadenia a kontroly; prijalo sa 12 rozhodnutí o prerušení platobných lehôt (4 v prípade Talianska, 3 v prípade Maďarska, 2 v prípade Spojeného kráľovstva a Francúzska a 1 v prípade Španielska) a jedno rozhodnutie o pozastavení platieb (Spojené kráľovstvo – Škótsko);

237. poznamenáva, že významné výhrady boli vydané pre Taliansko (15 výhrad, ktoré predstavovali 50,26 milióna EUR) a pre Francúzsko (9 výhrad, ktoré predstavovali 47,95 milióna EUR); v prípade Talianska to bolo spôsobené najmä systémovým nedostatkom vo verejnom obstarávaní vyplývajúcim z nesprávnej transpozície smernice o verejnom obstarávaní do vnútroštátnych právnych predpisov, zatiaľ čo vo Francúzsku regionálne kontrolné orgány nemali dostatok času na dokončenie auditov operácií v stanovenej lehote v prípade 5 programov;

238. poznamenáva, že celková suma finančných opráv vykonaných členskými štátmi za účtovný rok 2018 – 2019 bola 3,41 miliardy EUR, z čoho 912 miliónov pripadá na Maďarsko, 578 miliónov na Španielsko, 368 miliónov na Slovensko a 236 miliónov na Poľsko. pokiaľ ide o finančné opravy, ktoré členské štáty vykázali kumulatívne od začiatku obdobia 2014 – 2020, celková suma predstavovala 6,10 miliardy EUR, z čoho 2,15 miliardy pripadá na Maďarsko, 668 miliónov na Španielsko, 647 miliónov na Poľsko a 459 miliónov na Slovensku;

([7]) Článok 46 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

239. so znepokojením konštatuje, že generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) muselo vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2019 vydať dve výhrady týkajúce sa 67 programov EFRR/KF v programovom období 2014 – 2020 a deviatich programov EFRR/KF a jedného programu IPA-CBC v programovom období 2007 – 2013; poukazuje na to, že vážne nedostatky v systémoch riadenia a kontroly viedli k výdavkom vystaveným riziku odhadovanému na viac ako 10 % vo viacročnom rámci na roky 2014 – 2020; víta skutočnosť, že v aktualizovanom nariadení o rozpočtových pravidlách sa ďalej objasnila koncepcia konfliktu záujmov v rámci zdieľaného riadenia;

240. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť (GR EMPL) muselo vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2019 uviesť výhradu týkajúcu sa ESF/iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI) a Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (FEAD) (30 programov v rámci ESF/YEI a FEAD) na obdobie 2014 – 2020; konštatuje, že vzhľadom na to, že dve generálne riaditeľstvá vo svojich výročných správach o činnosti uviedli, že sa nevyskytli žiadne výhrady, keď potvrdená zostatková miera chybovosti za predchádzajúci účtovný rok bola vyššia ako 2 %, pretože v budúcnosti by sa uplatnia dodatočné finančné opravy, výhrady Komisie sú väčšinou založené na predbežných mierach a nemusia nevyhnutne pokrývať všetky významné riziká;

241. vyjadruje mimoriadne znepokojenie nad správami, že Komisia dokončila postup auditu, ktorý potvrdil závažné porušenie právnych predpisov o konflikte záujmov v Českej republike;

242. so znepokojením konštatuje, že v audítorskej správe GR REGIO sa identifikovali tri granty v rámci EFRR, ktorými sa porušili české právne predpisy a nariadenie EÚ o spoločných ustanoveniach pre EFRR; vyjadruje znepokojenie nad tým, že pri riadení vyplácania prostriedkov z európskych štrukturálnych fondov sa zistil konflikt záujmov;

243. očakáva, že Komisia bude informovať Európsky parlament a Výbor pre kontrolu rozpočtu o reakcii českej vlády na odporúčania uvedené v správe; vyjadruje zhrozenie nad tým, že viac ako 2 roky po začatí auditov Komisie zostáva situácia týkajúca sa údajného konfliktu záujmov českého premiéra Andreja Babiša nevyriešená; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje úsilie o komplexné a rýchle vyriešenie postupu, čo najskôr zverejnila audítorskú správu, informovala Európsky parlament o svojich záveroch a v prípade potreby pozastavila a/alebo získala späť zneužité finančné prostriedky; pripomína uznesenie Európskeho parlamentu o konflikte záujmov českého premiéra z 19. júna 2020, v ktorom sa uvádza, že ak sa potvrdí konflikt záujmov pána Babiša, mal by sa buď vyriešiť, alebo by sa mal pán Babiš vzdať verejnej služby ([8]);

Odporúčania

244. vyzýva Komisiu, aby:

— každý rok vykonala dôkladnú analýzu základných príčin a potenciálnych štrukturálnych problémov spôsobujúcich pretrvávajúce systémové nedostatky, ktoré Dvor audítorov zistil vo svojich auditoch, a aby venovala osobitnú pozornosť prípadným rozdielom medzi jednotlivými krajinami; zahrnula aj pripomienky k najlepším postupom vnútroštátnych orgánov s nízkou mierou chybovosti, ktorých prácu Dvor audítorov považuje za spoľahlivú; vykonala túto analýzu v úzkej spolupráci s Dvorom audítorov a aktívne zapojila vnútroštátne orgány, a to tak pokiaľ ide o opis problému, ako aj pokiaľ ide o možné riešenia,

— poskytla výsledky tejto analýzy Dvoru audítorov, orgánu udeľujúcemu absolutórium a členským štátom,

— na základe tejto analýzy adresovala vnútroštátnym orgánom jasné, praktické a ľahko vykonateľné horizontálne odporúčania, ako aj odporúčania pre jednotlivé krajiny; nadviazala štruktúrovaný dialóg s vnútroštátnymi orgánmi a Dvorom audítorov s cieľom neustále pracovať na budovaní kapacít a výmene najlepších postupov, aby sa zlepšila spoľahlivosť práce vnútroštátnych orgánov auditu; informovala orgán udeľujúci absolutórium o pokroku v tomto dialógu,

— urýchlene objasnila podmienky oprávnenosti (a to aj vymedzením pojmu „fyzicky ukončené“ a/alebo „plne implementované“ operácie s cieľom pomôcť členským štátom overiť, či sú operácie v súlade s článkom 65 ods. 6 NSU, a zabrániť nezisteniu neoprávnených operácií),

— prijala opatrenia na zvýšenie spoľahlivosti zostatkových mier vykázaných orgánmi auditu (analyzovala hlavné zdroje neodhalených chýb a vypracovala spolu s orgánmi auditu potrebné opatrenia na zlepšenie spoľahlivosti vykázaných zostatkových mier),

— Európskemu parlamentu predkladala výročnú správu s podrobnými informáciami o tom, ako každá rozpočtová položka prispieva k cieľu začleňovania problematiky zmeny klímy a k výdavkom v oblasti biodiverzity, aby sa uľahčilo ich monitorovanie,

([8]) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0164_SK.html

— v príslušných prípadoch a v súlade s odvetvovými právnymi predpismi začala urýchlene vyvíjať účinnú metodiku monitorovania výdavkov v oblasti klímy a ich výkonnosti s ohľadom na dosiahnutie celkového cieľa, aby aspoň 30 % celkovej sumy výdavkov z rozpočtu Únie na roky 2021 – 2027 a výdavkov Nástroja Európskej únie na obnovu bolo určených na podporu cieľov v oblasti klímy,

— spoločne s členskými štátmi zaviedla jednotný integrovaný, interoperabilný informačný a monitorovací systém vrátane jednotného nástroja na hĺbkovú analýzu údajov a hodnotenie rizika na prístup k príslušným údajom a ich analýzu a na zvýšenie spoľahlivosti kontrol s cieľom všeobecného uplatňovania, a to aj s pomocou nástroja technickej podpory,

— zaviedla v celej Únii mechanizmus podávania sťažností príjemcov finančných prostriedkov, ktorí sú konfrontovaní s pochybením vnútroštátnych orgánov alebo nátlakom zločineckých sietí alebo organizácií, ktorý by im napríklad umožnil zaregistrovať sťažnosti u Komisie,

— naďalej dôsledne a intenzívne spolupracovala s orgánmi auditu s cieľom zabezpečiť pevný rámec kontroly, v prípade potreby zlepšiť kvalitu práce v súvislosti s uistením a zabezpečiť potrebné detekčné a nápravné schopnosti,

— požiadala riadiace orgány, aby prijali opatrenia na riešenie najčastejších chýb a zmiernenie akéhokoľvek rizika pre budúce výdavky s cieľom zlepšiť v prípade potreby detekčné schopnosti overovaní zo strany riadiaceho orgánu, ako aj detekčné schopnosti auditov,

— poskytovala mieru chybovosti pri platbách, a nie zostatkovú mieru chybovosti, s cieľom zlepšiť hodnotenie vykonanej kontroly,

— pokračovala v spolupráci s Dvorom audítorov s cieľom ďalej zosúlaďovať metodiky auditu a výklad právnych textov,

— venovala zvýšenú pozornosť a pridelila väčšiu technickú podporu členským štátom, ktorých systémy riadenia a kontroly sú len čiastočne spoľahlivé alebo nespoľahlivé, ak existuje zvýšené riziko podvodu a korupcie v súvislosti s finančnými prostriedkami,

— venovala osobitnú pozornosť rámcovým zmluvám uzatvoreným prostredníctvom postupov verejného obstarávania, keďže podvody a korupcia s nimi spojené predstavujú zvýšené riziko pre finančné záujmy Únie,

— čo najrýchlejšie znížila objem nahromadených neuhradených záväzkov,

— vo výročných správach o činnosti uviedla, ako boli sumy finančných opráv ex post uložených členskými štátmi a Komisiou opätovne použité, najmä v prípadoch, keď išlo o podvod, korupciu alebo inú trestnú činnosť,

— bezodkladne, do októbra 2021, uverejnila výročnú správu o finančných nástrojoch v rámci EŠIF za rok 2020, aby bolo možné zahrnúť tieto zistenia do postupu udeľovania absolutória,

— vypracovala pevnú stratégiu proti konfliktom záujmov vysokopostavených politikov; spolu s členskými štátmi vypracovala účinné právne nástroje, ktoré zabránia podpore oligarchických štruktúr v čerpaní prostriedkov z kohéznych fondov Únie,

— informovala Európsky parlament o ďalšom vývoji v prípade konfliktu záujmov, ktorý sa uvádza v audítorskej správe GR REGIO o Českej republike,

— na účely preskúmania smernice 2008/99/ES vychádzala z pripomienok Dvora audítorov týkajúcich sa plastového odpadu, najmä pokiaľ ide o minimálne normy a jasné vymedzenie jednotlivých trestných činov v oblasti odpadu,

— riešila problém nedostatočnej kapacity na recykláciu a spaľovanie odpadu ako prostriedku na zníženie trestnej činnosti v oblasti odpadu, ako je obchodovanie s odpadom, a to zvýšením kapacity legálneho odstraňovania plastového odpadu a jeho ekonomickej atraktívnosti pre výrobcov plastového odpadu,

— zlepšila vymedzenie recyklácie a požiadaviek na podávanie správ o recyklácii, najmä pokiaľ ide o vlastný zdroj založený na nerecyklovanom odpade z plastových obalov; posúdila možnosť digitalizácie podávania správ a monitorovania tokov odpadu medzi prevádzkovateľmi s cieľom zvýšiť schopnosť odhaľovať nezrovnalosti a náznaky obchodovania s odpadom,

— v úzkej spolupráci so zodpovednými vnútroštátnymi orgánmi analyzovala dôvody nízkej miery čerpania finančných prostriedkov dostupných pre infraštruktúru odpadového hospodárstva a informovala orgán udeľujúci absolutórium o zisteniach; informovala orgán udeľujúci absolutórium o tom, ako Komisia pomáha členským štátom pri zvyšovaní miery čerpania, a preskúmala ďalšie spôsoby pomoci,

— informovala orgán udeľujúci absolutórium o každom prerozdelení kohéznych finančných prostriedkov z fondov určených na podporu recyklácie a nakladania s odpadom v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 do iných oblastí,

— urýchlene uprednostnila preskúmanie základných požiadaviek na obaly s cieľom urýchliť prispôsobenie dizajnu a výroby plastových obalov požiadavkám recyklovateľnosti a udržateľnosti včas, aby sa podporilo dosiahnutie cieľa recyklácie plastových obalov do roku 2025;

245. vo všeobecnosti žiada Komisiu, aby čo najskôr vykonala všetky zostávajúce odporúčania Dvora audítorov, predložila osobitné správy o vykonávaní a v dlhodobejšej perspektíve zohľadnila odporúčania Dvora audítorov pri vykonávaní opatrení v rámci nového ESF+ od roku 2021.

246. vyjadruje prekvapenie v súvislosti s tým, že sa nezačali žiadne postupy na zníženie pridelených prostriedkov na program prostredníctvom čistých opráv v roku 2019, ako sa uvádza vo výročnej správe o činnosti GR REGIO za rok 2019; vyzýva Komisiu, aby systematicky ukladala čisté finančné opravy, keď sú splnené podmienky stanovené v článku 145 ods. 7 nariadenia o spoločných ustanoveniach;

247. vyzýva Komisiu, aby naďalej poskytovala usmernenia a podporu, ako aj aby identifikovala a vymieňala si s členskými štátmi najlepšie postupy;

Výkonnosť: Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“) a Kohézny fond (ďalej len „KF“)

248. pripomína, že EFRR a KF podporujú politiku hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti EÚ (politika súdržnosti EÚ), ktorej cieľom je posilniť hospodársku a sociálnu súdržnosť v rámci EÚ znižovaním rozdielov v úrovni rozvoja medzi rôznymi regiónmi;

249. pripomína, že EFRR sa vzťahuje na všetky členské štáty a je zameraný na viaceré kľúčové prioritné oblasti, ako je inovácia a výskum, podpora malých a stredných podnikov (MSP) a nízkouhlíkové hospodárstvo; konštatuje, že v roku 2019 Komisia pridelila z rozpočtu EFRR 31,1 mld. EUR; pripomína, že z KF sa poskytuje podpora členským štátom s hrubým národným dôchodkom (HND) na obyvateľa nižším ako 90 % priemeru Únie a financujú sa z neho najmä projekty súvisiace s transeurópskymi dopravnými sieťami a životným prostredím, pričom jeho rozpočtové prostriedky na rok 2019 predstavovali 11,5 miliardy EUR;

250. so znepokojením konštatuje, že po rokoch od začiatku programového obdobia 2014 – 2020 bola len niečo viac než jedna tretina zo 72 programových ukazovateľov pre EFRR a KF na dobrej ceste napriek tomu, že niekoľko cieľov sa zrevidovalo smerom nadol; pripomína odporúčanie ďalej zlepšovať kľúčové ukazovatele výkonnosti; konštatuje však, že obmedzenia v údajoch bránia audítorom v komplexnom hodnotení výkonnosti v tejto oblasti politiky, keďže je ťažké posúdiť, či finančné prostriedky splnili alebo pravdepodobne splnia stanovené všeobecné a konkrétne ciele, hoci pokrok jednotlivých ukazovateľov možno posúdiť na základe stanovených čiastkových cieľov a zámerov; vyzýva Komisiu, aby vypracovala konzistentný hodnotiaci rámec, ktorým bude možné posúdiť, či boli dosiahnuté čiastkové ciele a zámery EFRR a KF;

251. vyjadruje znepokojenie nad problémami, ktoré nastolil Dvor audítorov v súvislosti s nedostatkom vnútorných kontrol v členských štátoch či s nespoľahlivosťou údajov;

252. na základe toho, že väčšina všetkých zistených chýb sa týkala „neoprávnených projektov“, zdôrazňuje svoje vážne znepokojenie nad dôveryhodnosťou a spoľahlivosťou správ Komisie o dosiahnutých výsledkoch, keďže všetky takéto (aj ešte nezistené) projekty by v žiadnom prípade nemali „prispievať“ k celkovému hodnoteniu širších výsledkov dosiahnutých s pomocou politiky hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie; odporúča, aby Komisia prehodnotila svoj postup podávania správ o skutočných dosiahnutých výsledkoch;

253. uznáva význam digitálnych nástrojov, ako je Arachne, v boji proti korupcii a zneužívaniu finančných prostriedkov Únie; vyzýva všetky členské štáty, aby zaviedli takéto nástroje bez akýchkoľvek ďalších zbytočných prieťahov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie všetky členské štáty využívajú na zlepšenie odhaľovania podvodov nástroj hĺbkovej analýzy údajov Arachne; zdôrazňuje, že pokiaľ ide o podvody, Komisia aj členské štáty sú zodpovedné za riešenie podvodov vo výdavkoch v oblasti súdržnosti; musia zintenzívniť svoje úsilie o predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie v spolupráci s Európskou prokuratúrou a úradom OLAF; zdôrazňuje, že Komisia by mala okrem nástroja Arachne zvážiť aj využívanie metadát a iných nástrojov IT nielen pri vyšetrovaní, ale aj pri monitorovaní zmien v tendenciách a predchádzaní iným spôsobom zneužívania finančných prostriedkov Únie;

254. poznamenáva, že oba fondy podliehajú zdieľanému riadeniu zo strany Komisie a členských štátov a že sa vykonávajú prostredníctvom operačných programov (OP), ktoré vypracúvajú členské štáty a schvaľuje Komisia;

255. s potešením konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej prvej výročnej správe o výkonnosti do konca roka 2019 uvádza prehľad výkonnosti programov EFRR ako pozitívny príklad jasne formulovaných záverov o všeobecnom cieli; nabáda GR REGIO, aby naďalej predkladalo jasné závery vo výkonnostných sekciách, pokiaľ ide o všeobecné aj konkrétne ciele, a vyzýva ostatné generálne riaditeľstvá, aby nasledovali tento dobrý príklad a zlepšili svoje závery tým, že budú informatívnejšie a prehľadnejšie;

256. zdôrazňuje, že informácie z ukazovateľov výstupov a výsledkov sa dopĺňajú výsledkami viacerých hodnotení a štúdií, v ktorých sa analyzujú výsledky za obdobie 2007 – 2013 a počiatočné štádiá plánovania a vykonávania programov politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020; súhlasí s pripomienkou Dvora audítorov, že oneskorené načasovanie týchto hodnotení, ako sa stanovuje v právnych predpisoch, znamená, že získané ponaučenia prichádzajú príliš neskoro na to, aby mali vplyv na súčasné alebo nasledujúce programové obdobie (napríklad výsledky hodnotení ex post za roky 2014 – 2020 sa očakávajú do konca roka 2025, ako sa to vyžaduje v NSU, ale vtedy už bude programové obdobie 2021 – 2027 v piatom roku a Komisia bude pravdepodobne v značne pokročilom štádiu prípravy legislatívnych návrhov na obdobie po roku 2027);

257. so znepokojením konštatuje, že na konci šiesteho roka vykonávania sú miery čerpania prostriedkov v prípade EFRR a KF o 6,6 % nižšie ako v tej istej fáze predchádzajúceho programového obdobia; zdôrazňuje, že je to čiastočne spôsobené oneskoreniami na začiatku programového obdobia; konštatuje však, že miera čerpania prostriedkov z EŠIF v roku 2019 bola vyššia ako v ktoromkoľvek inom roku obdobia VFR 2014 – 2020; navyše upozorňuje na riziko, že vzhľadom na blížiaci sa koniec obdobia oprávnenosti a na okolnosti súvisiace s krízou spôsobenou ochorením COVID-19 môžu členské štáty uprednostniť mieru čerpania pred cieľmi politiky súdržnosti, jej výkonnosťou a správnosťou; zdôrazňuje, že prechod od výkonnosti k dodržiavaniu by bránil plneniu cieľov súdržnosti a viedol k zbytočným výdavkom, a preto vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia na zjednodušenie postupov, ktoré by za uvedených okolností prispeli k zodpovednému a primeranému využívaniu finančných prostriedkov, a tým aj k obnove v členských štátoch, pričom treba mať na pamäti, že ciele členských štátov na programové obdobie 2021 – 2027 musia byť oveľa ambicióznejšie v reakcii na hospodársky a sociálny vplyv krízy spôsobenej ochorením COVID-19 s cieľom chrániť občanov, zachovať pracovné miesta a posilniť investičné prostredie, a zapojiť všetky úrovne verejnej správy do tvorby a vykonávania plánov obnovy;

258. vyzýva Komisiu, aby identifikovala regióny s nízkou mierou čerpania finančných prostriedkov a pomohla im zlepšiť túto mieru tým, že určí pravidlá, ktoré môžu zlepšiť efektívnosť a účinnosť Kohézneho fondu;

259. zdôrazňuje, že v rámci politiky súdržnosti, pre ktorú sú charakteristické rozsiahle projekty v oblasti infraštruktúry, môže nastať časový posun medzi začiatkom programu, jeho vykonávaním a realizáciou výstupov a výsledkov; považuje za znepokojivé, že pokrok pravdepodobne ovplyvňujú aj pomerne nízke úrovne vykonávania politiky súdržnosti v porovnaní so zvyškom rozpočtu EÚ; konštatuje, že tieto faktory spolu so skutočnosťou, že najnovšie dostupné údaje (v období vykonávania trvajúcom do konca roku 2023) sa týkajú konca roku 2018, Dvor audítorov označil ako faktory, ktoré sťažujú v tomto štádiu vyvodenie záverov o plnení cieľov; vyzýva Komisiu, aby skrátila časový posun medzi začiatkom programu, jeho vykonávaním a realizáciou výstupov a výsledkov; konštatuje, že je potrebné posilniť dohľad nad dokončením siete; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zriadila skupinu expertov, ktorá by členským štátom poskytovala podporu pri riadení takýchto veľkých projektov;

260. vyjadruje veľké znepokojenie nad mediálnymi správami týkajúcimi sa jedného členského štátu o investíciách do infraštruktúry spolufinancovaných z EFRR na účely odborného vzdelávania, kde sa účel využívania budov zmenil po minimálnom požadovanom období troch rokov; vyjadruje poľutovanie nad obvineniami z podvodu a osobného obohacovania vyplývajúceho z tohto nového účelu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia nebola schopná poskytnúť dodatočné informácie na rozptýlenie všetkých zostávajúcich pochybností; víta zámer Komisie náležite sledovať tieto obvinenia; považuje koncepciu trvalosti za dôležitú záruku účinného a efektívneho využívania zdrojov Únie v rámci politiky súdržnosti;

261. považuje zákonnú požiadavku minimálnej trvácnosti tri až päť rokov za príliš krátku vzhľadom na významnú investovanú sumu a dĺžku trvania takýchto projektov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že spoluzákonodarcovia sa počas revízie [nariadenia o spoločných ustanoveniach] nerozhodli zaviesť požiadavky na dlhšiu trvácnosť; konštatuje, že medzi členskými štátmi existujú výrazné rozdiely vo vnútroštátnych pravidlách týkajúcich sa trvácnosti investícií do infraštruktúry a predčasnej zmeny účelu;

262. vyjadruje znepokojenie nad nedostatkom kontroly a následných opatrení v súvislosti s financovaním podnikateľov; vyzýva Komisiu, aby vypracovala podrobnú stratégiu kontroly financovania; vyzýva Komisiu, aby posúdila výsledky projektov financovaných z tohto finančného mechanizmu; nabáda Komisiu, aby zverejnila výsledky svojho hodnotenia;

263. berie na vedomie ďalšie faktory relevantné pre analýzu výkonnosti Dvora audítorov, ktoré vysvetľujú skutočnosť, že ciele politiky súdržnosti, napríklad ciele, ktoré sa týkajú miery zamestnanosti, hospodárskeho rozvoja a klímy a energetiky, sú v Európe a vo svete výrazne ovplyvnené širokou škálou vnútroštátnych a vonkajších faktorov, ako aj to, že v mnohých členských štátoch financovanie politiky súdržnosti zvyčajne predstavuje malú časť finančných prostriedkov určených na tieto oblasti, a preto bez osobitne prispôsobených vnútroštátnych politík a programov v spolupráci s cieľmi politiky súdržnosti, môže mať len obmedzený vplyv na pokrok týchto členských štátov pri plnení týchto cieľov;

264. ďalej berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov týkajúce sa dodatočných faktorov, napríklad, že Únia má k dispozícii celý rad nástrojov politiky na splnenie svojich cieľov politiky súdržnosti na vysokej úrovni, ktorých jednou časťou sú EFRR a KF, že na riešenie daných cieľov sú určené aj iné fondy a legislatívne iniciatívy, čo často znemožňuje rozlíšiť účinky jednotlivých nástrojov politiky na pokrok pri plnení cieľov;

265. so znepokojením zdôrazňuje, že z analýzy Dvora audítorov založenej na obmedzených dostupných údajoch ku koncu roka 2018 vyplýva, že z celkového počtu 72 ukazovateľov je len jedna tretina na dobrej ceste k splneniu svojich cieľov a že približne polovica ukazovateľov nie je na správnej ceste a že v prípade zvyšných ukazovateľov Dvor audítorov nemohol vyvodiť závery; vyjadruje poľutovanie nad tým, že z deviatich ukazovateľov súvisiacich so všeobecnými cieľmi sú len dva na dobrej ceste, poznamenáva však, že pri približne jednej tretine ukazovateľov so strednodobým čiastkovým cieľ stanoveným na rok 2018 Dvor audítorov dospel k záveru, že 70 % sa buď dosiahlo, alebo sa pravdepodobne dosiahne čoskoro;

266. so znepokojením zdôrazňuje, že aj keď EFRR a KF by mohli byť vyplácané až do roku 2023, celkovo 40 % ukazovateľov výstupov je na dobrej ceste a že v prípade ukazovateľov výsledkov a vplyvu je tento percentuálny podiel len 10 %;

267. pripomína, že Európa 2020 je stratégia EÚ na vysokej úrovni na obdobie rokov 2010 až 2020; konštatuje, že na obdobie rokov 2014 – 2020 Komisia určila deväť ukazovateľov na meranie pokroku v plnení cieľov tejto stratégie v oblastiach zamestnanosti, výskumu a vývoja, zmeny klímy a energetiky, vzdelávania a chudoby a sociálneho vylúčenia; konštatuje, že podľa Komisie sa na základe údajov z roku 2018 ciele v oblastiach zamestnanosti a vzdelávania pravdepodobne splnia, zatiaľ čo pokrok pri plnení cieľov v oblastiach výskumu a vývoja a chudoby a sociálneho začlenenia je nedostatočný a pravdepodobne sa nesplnia;

268. s veľkým znepokojením zdôrazňuje, že zo všetkých 10 ukazovateľov z programových výkazov súvisiacich s cieľom podpory prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých odvetviach je na dobrej ceste len jeden – „počet domácností so zlepšeným ukazovateľom klasifikácie spotreby energie“; žiada Komisiu, aby aj vzhľadom na ciele zelenej dohody stanovila zlepšenia súvisiace s týmto cieľom za absolútnu prioritu;

269. zdôrazňuje skutočnosť, že v reakcii na výskyt ochorenia COVID-19 Únia zaviedla opatrenia na zvýšenie flexibility členských štátov pri využívaní prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (napríklad sa upustilo od požiadavky venovať pevný podiel prostriedkov z EŠIF na kľúčové témy, flexibilita ponúknutá v návrhu však môže ovplyvniť schopnosť Únie dosiahnuť ciele pôvodne stanovené v operačných programoch);

270. uznáva, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 priniesla novú a neočakávanú výzvu, na ktorú Únia a jej členské štáty musia rozhodne reagovať a poskytnúť riešenia na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni;

271. víta rastúcu finančnú flexibilitu výdavkov na súdržnosť, ktorá členským štátom umožňuje využívať finančné prostriedky na financovanie projektov súvisiacich s krízou; zdôrazňuje potrebu podpory kontinuity a hlbšej spolupráce všetkých zainteresovaných strán týkajúcich sa politiky súdržnosti, najmä MSP, obcí a regiónov, ktoré budú v nasledujúcich mesiacoch zápasiť s nezamestnanosťou a poskytovaním zdravotnej starostlivosti;

272. upozorňuje na problémy v súvislosti so smernicou o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti, s ktorými sa stretávajú pacienti v Únii, ako sa uvádza v osobitnej správe Dvora audítorov č. 7/2019, najmä pokiaľ ide o informovanosť potenciálnych pacientov o svojich právach, nedostatky a oneskorenia pri elektronickej výmene údajov o zdravotnom stave pacientov medzi členskými štátmi a prístup pacientov so zriedkavými chorobami k zdravotnej starostlivosti;

273. vyjadruje znepokojenie v súvislosti so stanoviskom Dvora audítorov, že existujú presvedčivé náznaky, že Únia nesplní ciele v oblasti klímy a energetiky do roku 2030; konštatuje, že podľa Komisie sa dosiahol iba obmedzený pokrok v znižovaní nepriaznivých vplyvov na životné prostredie vyplývajúcich z využívania prírodných zdrojov; zdôrazňuje pripomienku Dvora audítorov, že polovica členských štátov Únie čelí riziku, že nevyrobí dostatok elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov na splnenie svojich cieľov do roku 2020; konštatuje, že v situačnej správe o opatreniach Únie v oblasti energetiky a zmeny klímy Dvor audítorov uviedol, že znižovanie emisií skleníkových plynov očakávané členskými štátmi nedosiahne cieľovú hodnotu 40 % do roku 2030; vyzýva Komisiu, aby prehodnotila výsledky z dôvodu vplyvu pandémie ochorenia COVID-19 a balíka zelenej dohody;

274. vyjadruje znepokojenie nad tým, že len polovica zo 16 ukazovateľov súvisiacich s cieľom „podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach“ je na dobrej ceste k splneniu cieľových hodnôt; vyjadruje poľutovanie nad tým, že členské štáty v poslednej správe schválenej Komisiou znížili väčšinu cieľových hodnôt na rok 2023, v niektorých prípadoch o značné hodnoty (napríklad kombinovaná cieľová hodnota EFRR a KF pre ukazovateľ „celková dĺžka novej železničnej trate“ sa znížila z 947 km na 579 km (39 %) a kombinovaná cieľová hodnota EFRR a KF pre ukazovateľ „celková dĺžka nových alebo zlepšených tratí električiek a metra“ sa znížila zo 680 km na 441 km (35 %);

275. opätovne potvrdzuje žiadosť Európskeho parlamentu o vytvorenie nového rozpočtového riadku pre cestovný ruch s cieľom podporiť tento sektor, ktorý vážne zasiahla kríza spôsobená ochorením COVID-19; víta skutočnosť, že Dvor audítorov začal audit s cieľom posúdiť projekty v oblasti cestovného ruchu spolufinancované sumou 6,4 miliardy EUR v rokoch 2007 – 2013 a zatiaľ 4 miliardami EUR z prostriedkov EFRR a KF na roky 2014 – 2020, čo pomôže zlepšiť politiky Únie v oblasti cestovného ruchu;

276. konštatuje, že do šiesteho roku súčasného programového obdobia 2014 – 2020 sa len v prípade približne 31 % pôvodne pridelených finančných prostriedkov uskutočnili platby do januára 2020, čo spochybňuje úplné vykonávanie NPE; vyzýva členské štáty, aby výrazne urýchlili investície, a Komisiu, aby zintenzívnila monitorovanie vzhľadom na naliehavú potrebu investícií do infraštruktúry v záujme rýchleho zotavenia z hospodárskeho poklesu súvisiaceho s ochorením COVID-19;

277. opäť zdôrazňuje, že v tejto oblasti politiky všetky ukazovatele merajú výstupy (poskytujú najmä údaje o vykonávaní programu z hľadiska vybudovanej infraštruktúry) namiesto výsledkov dosiahnutých projektov; naliehavo vyzýva Komisiu, aby naplánovala politiku tak, aby sa umožnilo riadne priebežné a strednodobé hodnotenie dosiahnutých výsledkov a širších vplyvov;

278. opätovne pripomína, že Dvor audítorov vo svojom audite za rok 2019 poukázal najmä na nedostatočné využívanie KF na financovanie nových železničných tratí; zdôrazňuje veľký význam investovania do udržateľných dopravných sietí a vyzýva členské štáty s nedostatočnými výsledkami, aby v tejto súvislosti zintenzívnili svoje úsilie;

279. zdôrazňuje, že v nedávnom audite Dvora audítorov týkajúcom sa hlavných dopravných infraštruktúr (TFI) ([9]) sa uvádza, že je nepravdepodobné, že základná dopravná sieť Únie dosiahne svoju plnú kapacitu do roku 2030, a navyše Dvor audítorov v situačnej správe uviedol, že vzhľadom na to, že rozsah financovania z prostriedkov Únie je v porovnaní s celkovými potrebami obmedzený, je potrebné zamerať sa na priority s najvyššou pridanou hodnotou Únie;

280. vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala svoj mechanizmus a nástroje umožňujúce zvyšovať povedomie a informovanosť občanov a zainteresovaných strán o projektoch v oblasti cestovného ruchu a dopravy, ktoré financuje v rámci EFRR a KF;

281. zastáva názor, že ako sa uvádza v audite Dvora audítorov týkajúcom sa TFI, prognózy objemu dopravy si vyžadujú zlepšenie a lepšiu koordináciu; poukazuje na to, že prognózy objemu dopravy by mali zohľadňovať spoľahlivé ekonomické posúdenia, ako aj analýzy nákladov a prínosov, a mali by sa pravidelne revidovať s cieľom zohľadniť možné oneskorenia; zdôrazňuje, že by sa malo zabrániť nedostatočnému plánovaniu, najmä v oblasti zmeny klímy, a že treba zlepšiť proces plánovania Komisie, najmä pokiaľ ide o plnenie požiadaviek v oblasti ochrany životného prostredia a využívania zdrojov;

282. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že legislatívnym návrhom Komisie pre EŠIF na roky 2021 – 2027 sa rušia všetky osobitné požiadavky hodnotenia pre veľké projekty vrátane požiadavky na analýzu nákladov a prínosov; hoci sa uznáva, že to predstavuje zníženie všeobecnej administratívnej záťaže, máme obavy, že to prevažuje zvýšené riziko, že spolufinancované investície neponúknu najlepšiu hodnotu za peniaze; dôrazne vyzýva Komisiu, aby prehodnotila svoj návrh;

([9]) Dvor audítorov, osobitná správa č. 10/2020, Hlavné dopravné infraštruktúry EÚ: dopravná sieť nebola dokončená včas.

283. víta skutočnosť, že Európsky akt o prístupnosti bol konečne prijatý v roku 2019, zdôrazňuje jeho význam ako prvého právneho predpisu v tejto oblasti v Únii a žiada Komisiu, aby do 28. júna 2022 pozorne sledovala pokrok členských štátov pri prijímaní a uverejňovaní všetkých zákonov, iných právnych predpisov a správnych postupov potrebných na dosiahnutie súladu s Európskym aktom o prístupnosti;

284. považuje skutočnosť, že len 3 z 9 ukazovateľov (33 %) z programových výkazov súvisiacich so špecifickým cieľom EFRR „posilnenie konkurencieschopnosti MSP“ sú na dobrej ceste k splneniu cieľových hodnôt, za nedostatočnú výkonnosť; zdôrazňuje, že tieto tri ukazovatele sa týkajú výstupov a merajú počet podnikov podporovaných z EFRR, zatiaľ čo iné ukazovatele, napríklad ukazovatele, ktorými sa meria to, či súkromné investície zodpovedajú verejnej podpore podnikov, a zvýšenie zamestnanosti v podporovaných podnikoch, nie sú na dobrej ceste; naliehavo vyzýva Komisiu, aby naplánovala politiku tak, aby sa umožnilo riadne priebežné a hodnotenie dosiahnutých výsledkov a širších vplyvov v polovici trvania vrátane hodnotenia vplyvu politík na boj proti dlhodobej nezamestnanosti;

285. konštatuje, že financovanie z EFRR sa využívalo spolu s vnútroštátnymi zdrojmi podpory MSP, a to buď doplnením existujúcich vnútroštátnych opatrení, alebo vyplnením medzier v systéme podpory, pričom sa však zistilo ([10]), že synergie medzi podporou z EFRR a ESF boli vo všeobecnosti nízke, a to aj napriek dôležitosti ochrany zamestnanosti;

286. berie do úvahy, že v kontexte auditu Dvora audítorov týkajúceho sa vyhlásenia o vierohodnosti za rok 2019 bolo dokončených len 11 zo 121 projektov spolufinancovaných z EFRR a KF, ktoré viedlo 12 členských štátov; konštatuje, že 7 projektov splnilo svoje ciele v plnej miere a 2 projekty čiastočne, zatiaľ čo ostatné dva projekty ich nesplnili;

287. s obavami berie na vedomie nedostatok jasných informácií o konečných príjemcoch prostriedkov z Kohézneho fondu a vyzýva Komisiu, aby zabezpečila zhromaždenie všetkých potrebných informácií o ich financovaní a aby sa tieto informácie neobmedzovali len na finančných sprostredkovateľov, ale zameriavali sa najmä na konečných príjemcov;

288. zdôrazňuje veľký potenciál verejných registrov konečných užívateľov výhod zavedený piatou smernicou o boji proti praniu špinavých peňazí v boji proti korupcii, zneužívaniu finančných prostriedkov Únie a konfliktu záujmov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila zavedenie a sprístupnenie údajov o skutočnom vlastníctve spoločností verejnosti;

289. víta skutočnosť, že GR EMPL v rámci preventívnych opatrení, ktoré uplatňuje Komisia, naďalej uplatňuje prísnu politiku prerušenia a pozastavenia platieb na ochranu finančných záujmov Únie; v tejto súvislosti konštatuje, že pre ESF/YEI a FEAD bolo v roku 2019 prijatých 12 rozhodnutí o prerušení platieb a jedno rozhodnutie o pozastavení platieb a že okrem toho bolo príslušným členským štátom zaslaných 16 varovných listov a päť listov o predbežnom pozastavení platieb;

290. vyjadruje hlboké znepokojenie nad diskriminačnými opatreniami, ktoré od roku 2019 prijali rôzne poľské miestne samosprávy, ktoré prijali tzv. uznesenia o zóne bez LGBTI osôb alebo tzv. regionálne charty rodinných práv diskriminujúce najmä rodiny s jedným rodičom a LGBTI rodiny; konštatuje, že tieto orgány prijímajú fondy EŠIF a majú vplyv na ich riadenie; trvá na tom, že v súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013 musí byť využívanie finančných prostriedkov Únie v súlade so zásadou nediskriminácie; domnieva sa, že v uvedených obciach a regiónoch existuje vážne riziko porušenia týchto ustanovení; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby sa prostriedky z Kohézneho fondu vyplácali v súlade so základnými právami zakotvenými v zmluvách a Charte základných práv Európskej únie, ako aj v nariadení o spoločných ustanoveniach týkajúcich sa EŠIF; vyzýva Komisiu, aby vyšetrila súlad EŠIF v týchto regiónoch s právom Únie, najmä s antidiskriminačnými ustanoveniami, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podala správu o zisteniach tohto vyšetrovania a aby využila všetky nástroje, ktoré má k dispozícii, vrátane finančných opráv, ak nájde jasný dôkaz o zneužití finančných prostriedkov z týchto dôvodov;

Výkonnosť: Európsky sociálny fond (ESF) a iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí (YEI)

291. berie na vedomie záver Komisie, že pokiaľ ide o výkonnosť rozpočtu Únie, väčšina programov napreduje smerom k cieľom stanoveným na začiatku programového obdobia a napriek oneskoreniam pri spúšťaní programov súdržnosti na roky 2014 – 2020 sa pokrok v súčasnosti zrýchľuje; konštatuje však, že Komisia môže stanoviť konečné závery o výkonnosti len na základe podrobných hodnotení po ukončení súčasných programov;

([10]) Európska komisia, Ex post hodnotenie rokov 2007 – 2014, Podpora pre MSP – rozšírenie výskumu a vývoja v MSP a rozvoj MSP, február 2016.

292. pripomína kľúčový význam Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“) a zásadnú úlohu iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí (ďalej len „YEI“) pri podpore vysokej úrovne zamestnanosti, vytvárania kvalitných pracovných miest, vzdelávania a odbornej prípravy a boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu; zdôrazňuje, že je potrebné poskytovať ESF a YEI trvalú finančnú a politickú podporu Únie, vnútroštátnych a regionálnych inštitúcií pri plnení ich cieľov v nadchádzajúcich rokoch; berie na vedomie, že v prípade ESF, ktorý predstavuje 94,7 % rozpočtu GR EMPL na rok 2019, hlavné inherentné riziko súvisí so zložitosťou financovaných operácií a činností, typológiou a rozmanitosťou príjemcov a vysokým počtom ročných intervencií;

293. konštatuje, že Dvor audítorov nevybral ESF a FEAD do svojej prvej výročnej správy o výkonnosti rozpočtu Únie na konci roka 2019;

294. víta zistenia v rámci hodnotenia Komisie (z februára 2021) podpory zamestnanosti a pracovnej mobility, sociálneho začlenenia a vzdelávania a odbornej prípravy z ESF na obdobie 2014 – 2018; s uspokojením konštatuje, že v období 2014 – 2018 sa na akciách ESF zúčastnilo približne 23 miliónov osôb a že 52 % účastníkov tvorili ženy; ďalej konštatuje, že takmer 3,2 milióna osôb si už našlo zamestnanie a 3,9 milióna úspešne získalo kvalifikáciu;

295. konštatuje, že do roku 2018 sa vyčerpalo 10,4 miliardy EUR, a to z ESF aj z YEI, že 3,8 milióna ľudí vo veku do 30 rokov sa zúčastnilo na projektoch na podporu zamestnanosti mladých ľudí a že 1,4 milióna ľudí sa zamestnalo hneď po účasti;

296. okrem toho konštatuje, že do konca roka 2018 bolo z ESF investovaných 33,8 miliardy EUR na sociálne začlenenie a takmer 6,2 milióna osôb sa zúčastnilo na opatreniach v oblasti sociálneho začlenenia a z nich si takmer 700 000 osôb našlo zamestnanie, pričom takmer 400 000 ľudí získalo kvalifikáciu;

297. vyjadruje spokojnosť s tým, že zavedením zjednodušeného vykazovania nákladov v rámci ESF sa znížilo administratívne zaťaženie a uľahčilo vykonávanie v prípade programových orgánov aj príjemcov;

298. berie na vedomie, že EaSI financoval 44 projektov vo výške 29,3 milióna EUR prostredníctvom piatich výziev na predkladanie návrhov v rámci svojho pracovného programu na rok 2019; berie na vedomie skutočnosť, že GR EMPL v októbri 2019 podpísalo prvé upísanie akcií v rámci nástroja EaSI, ktorý predstavuje úverový fond vo výške 200 miliónov EUR na podporu poskytovania úverov mikropodnikom a sociálnym podnikom;

299. zdôrazňuje, že je nutné ďalej zvyšovať zdroje Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) s cieľom umožniť začlenenie do trhu práce a prispôsobenú odbornú prípravu, keďže kríza spôsobená ochorením COVID-19 neúmerne zasiahla zamestnanosť žien, najmä žien pracujúcich v neformálnom hospodárstve a neistých pracovných podmienkach a v niektorých odvetviach, ktoré sú ťažko postihnuté a vysoko feminizované.

300. konštatuje, že v Únii je stále ohrozená chudobou alebo sociálnym vylúčením v priemere viac ako každá piata osoba a každé štvrté dieťa; pripomína záväzok Únie poskytovať podporu najodkázanejším osobám prostredníctvom FEAD, čím sa zmierňujú najhoršie formy chudoby v Únii, ako je potravinová deprivácia, bezdomovectvo a chudoba detí; konštatuje, že z FEAD sa ročne podporuje približne 13 miliónov ľudí vrátane približne 4 miliónov detí vo veku do 15 rokov;

Odporúčania

301. vyzýva Komisiu, aby:

— sledovala údajné podvody týkajúce sa zmeny účelu centier odborného vzdelávania; analyzovala, či existujú podobné problémy v iných členských štátoch, pokiaľ ide o zmenu účelu projektov infraštruktúry spolufinancovaných Úniou,

— bezodkladne informovala orgán udeľujúci absolutórium o svojich zisteniach a možných ďalších opatreniach na základe tejto analýzy,

— vykonala dôkladnú analýzu rôznych vnútroštátnych pravidiel týkajúcich sa trvalosti investícií do infraštruktúry a predčasnej zmeny účelu a podelila sa o túto analýzu s orgánom udeľujúcim absolutórium,

— nabádala členské štáty, aby vypracovali vnútroštátne právne predpisy o primeraných obdobiach trvania nad rámec minimálnych požiadaviek, ktoré už existujú v mnohých členských štátoch,

— zabezpečila, aby bola udržateľnosť investícií zaručená na dlhšie obdobie;

Prírodné zdroje

302. konštatuje, že platby v okruhu Prírodné zdroje predstavovali 59,5 miliardy EUR a boli vyplatené prostredníctvom týchto programov a politík:

— priame platby v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) až do výšky 69,5 % alebo 41,4 miliardy EUR,

— výdavky súvisiace s trhom v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (ďalej len „EPZF) až do výšky 4,0 % alebo 2,4 miliardy EUR,

— Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (ďalej len „EPFRV“) do výšky 23,9 % alebo 14,2 miliardy EUR,

— Európsky námorný a rybársky fond (ENRF) až do výšky 1,4 % alebo 0,8 miliardy EUR,

— ostatné programy až do výšky 1,2 % alebo 0,7 miliardy EUR;

303. berie do úvahy, že existujú dva hlavné súbory ukazovateľov určených na monitorovanie výkonnosti SPP, pričom obidva vychádzajú predovšetkým zo správ členských štátov a údajov získaných Eurostatom:

— spoločný rámec pre monitorovanie a hodnotenie (ďalej len „CMEF“) obsahuje 210 ukazovateľov: 45 ukazovateľov kontextu, 84 ukazovateľov výstupov, 41 ukazovateľov výsledkov, 24 ukazovateľov cieľovej hodnoty a 16 ukazovateľov vplyvu,

— programové výkazy SPP obsahujú 63 ukazovateľov, pričom väčšina z nich pochádza z CMEF; 6 je určených na meranie vplyvov súvisiacich s troma všeobecnými cieľmi, zvyšok sú ukazovatele výstupov/vstupov, výsledkov a vplyvu, ktoré súvisia so špecifickými cieľmi;

304. víta zistenie Dvora audítorov, že priame platby EPZF, ktoré predstavujú 70 % výdavkov v rámci prírodných zdrojov, naďalej neobsahujú významné chyby a odhadovaná chybovosť za celú kapitolu je pod prahom významnosti, čo dokazuje účinnosť nápravných akčných plánov, ktoré členské štáty vykonali v predchádzajúcich rokoch;

305. konštatuje, že v prípade oboch fondov SPP je neustály pokles mier chybovosti spôsobený účinnými systémami riadenia a kontroly, najmä integrovaným administratívnym a kontrolným systémom (IACS);

306. s uspokojením konštatuje, že výdavky na priame platby v porovnaní s čistými stropmi stanovenými v nariadení (EÚ) č. 1307/2013 sú od roku 2017 na úrovni 99 %; konštatuje, že v prípade EPFRV dosiahlo čerpanie do konca roka 2019 uspokojivú mieru v priemere 50 % celkového finančného krytia; žiada Komisiu, aby zverejnila výdavky na priame platby a úroveň čerpania z EPFRV v jednotlivých členských štátoch;

307. zdôrazňuje, že nesprávne prideľovanie finančných prostriedkov SPP, najmä priamych platieb, vedie k nežiaducim distribučným účinkom, ako je koncentrácia dotácií v rukách niekoľkých subjektov, kapitalizácia ceny poľnohospodárskej pôdy a dobývanie renty finančných „zelených investorov“, ktorí považujú priame platby za atraktívne dividendy z poľnohospodárskej pôdy, čím zvyšujú cenu pôdy na úkor malých a stredných aktívnych poľnohospodárov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že súčasné pravidlá SPP umožňujú takéto legálne, ale nežiaduce rozdeľovanie dotácií, a zdôrazňuje naliehavú potrebu účinných a vynútiteľných stropov stanovených pre fyzické osoby, ktoré by obmedzili tieto nežiaduce účinky SPP na roky 2021 – 2027; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili príslušné návrhy Európskeho parlamentu;;

308. zdôrazňuje potrebu odstrániť neprimeranú administratívnu záťaž, najmä v kontexte budúceho VFR, ktorá bráni realizácii investícií prostredníctvom SPP, a potrebu čo najviac zjednodušiť povinnosti vyplývajúce z novej ekologickej architektúry;

309. zdôrazňuje, že súčasný systém kontrol SPP a systému auditu sa ukázal ako veľmi účinný pri zabezpečovaní ochrany finančných záujmov Únie, regulačnej stability a rovnakého zaobchádzania s poľnohospodármi a ostatnými príjemcami; zdôrazňuje, že riadne vykonávanie intervencií SPP úzko súvisí s dodržiavaním záväzkov, ktoré boli stanovené na úrovni Únie, zo strany prijímateľov;

310. vyjadruje znepokojenie nad tým, že zvýšená flexibilita navrhovaná v rámci nového modelu realizácie, ktorá sa má poskytnúť členským štátom pri navrhovaní ich vlastných vnútroštátnych kontrolných systémov a pravidiel, by mohla viesť k rozdielom medzi vnútroštátnymi postupmi a k zhoršeniu zneužívania a nesprávneho využívania finančných prostriedkov Únie, a preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabránila ďalšiemu presunu SPP do pôsobnosti členských štátov; takisto vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že tento nový model realizácie možno neprispeje ani z hľadiska zjednodušenia, ani výkonnosti SPP a mohol by ohroziť rovnaké zaobchádzanie s poľnohospodármi a členskými štátmi; ďalej sa domnieva, že by to mohlo viesť k ďalšej zložitosti a väčšiemu obmedzeniu platieb v dôsledku nedostatočného rozpočtového plánovania a ďalšej administratívnej záťaže, pričom by sa ohrozila finančná dôveryhodnosť SPP; preto sa domnieva, že by sa mali zaviesť dostatočné záruky na zabezpečenie odolnosti modelu realizácie SPP, pokiaľ ide o finančné riadenie;

311. zároveň vyjadruje znepokojenie nad tým, že nové požiadavky na udržateľné poľnohospodárstvo, najmä pokiaľ ide o ciele v oblasti klímy a životného prostredia do roku 2030, spolu so znížením celkového rozpočtu SPP na roky 2021 – 2027 by mohli brániť plneniu rozpočtu v rámci EPFRV, najmä v počiatočnom období jeho vykonávania, a vytvárajú riziko poškodenia ziskovosti, najmä pre malé poľnohospodárske podniky; zdôrazňuje, že zavedenie nových požiadaviek na SPP musí byť spojené s primeraným financovaním na úrovni Únie;

312. poukazuje na to, že sektor poľnohospodárstva bol v minulom roku obzvlášť zasiahnutý výskytom ochorenia COVID-19, čím sa zvýšilo riziko nestability základných príjmov poľnohospodárov; domnieva sa preto, že v nasledujúcich rokoch by sa mal v rámci nového modelu realizácie SPP klásť osobitný dôraz na zabezpečenie pravidelných platieb konečným prijímateľom SPP;

313. upozorňuje na to, že hrozí, že európski daňovníci budú nesprávne vnímať verejné výdavky na SPP, ak sa od dovážaných výrobkov z tretích krajín nebude vyžadovať dodržiavanie rovnakých pravidiel v oblasti životného prostredia a bezpečnosti potravín, aké sú platné v Únii; vyzýva Komisiu, aby preskúmala pôsobenie ochranných doložiek v obchodných dohodách s cieľom uľahčiť a rozšíriť ich uplatňovanie nad rámec dočasných trhových situácií;

314. vyzýva Komisiu, aby naďalej pozorne sledovala prebiehajúce a budúce obchodné dohody s tretími krajinami týkajúce sa bezpečnosti potravín a environmentálnych noriem a noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že vo všetkých obchodných dohodách bude existovať kapitola s ambicióznymi požiadavkami udržateľnosti a že obchodní partneri budú v plnej miere spĺňať požiadavky stanovené v týchto dohodách; konštatuje, že je potrebné vytvoriť rovnaké podmienky aj z hľadiska environmentálnych noriem a dobrých životných podmienok zvierat, a vyzýva Komisiu, aby ďalej rozvíjala právne predpisy o náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci s cieľom zabezpečiť, aby normy v poľnohospodárstve Únie neboli podkopané ani ohrozené;

315. opätovne vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že výhrada týkajúca sa dobrého mena, právnych, finančných a inštitucionálnych dôvodov súvisiaca s významnými bezpečnostnými rizikami zistenými pri údržbe a fungovaní systému registra Únie v rámci systému EÚ na obchodovanie s emisiami, ktoré sa uvádzajú vo výročných správach o činnosti od roku 2010 a ktoré boli potvrdené v najnovšom hodnotení rizika, sa opakuje aj vo výročnej správe o činnosti GR CLIMA za rok 2019; vyjadruje poľutovanie nad neobvykle dlhým trvaním tejto výhrady; vyzýva Komisiu, aby tento stav urýchlene napravila;

316. zdôrazňuje, že GR pre oblasť klímy a GR pre rozpočet sledujú plnenie cieľa vo výške 20 %, ktorý sa týka začleňovania problematiky zmeny klímy do VFR, a že GR pre oblasť klímy podporuje ostatné GR pri začleňovaní problematiky klímy do svojich činností; víta to, že 20,9 % rozpočtu Únie na rok 2019 sa vynaložilo na činnosti súvisiace s klímou, avšak vyjadruje poľutovanie, že podľa odhadov tento trend neumožní počas trvania súčasného VFR dosiahnuť vyššiu mieru ako 19,7 %;

317. konštatuje, že v roku 2019 dosiahol rozpočet GR pre zdravie a bezpečnosť potravín v jeho politických oblastiach výšku 502,85 milióna EUR a v GR pracovalo 772 zamestnancov; poukazuje na to, že miera plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov dosiahla 95,85 % a miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov 94,63 %;

Zistenia Dvora audítorov

318. pripomína, že spoločná poľnohospodárska politika (SPP) predstavuje 98 % výdavkov v oblasti „prírodné zdroje“. konštatuje, že berúc do úvahy úroveň chybovosti odhadovanú Dvorom audítorov (1,9 %) je úroveň chybovosti v oblasti „prírodné zdroje“ pod prahom významnosti; poznamenáva, že priame platby, ktoré predstavujú 70 % výdavkov na prírodné zdroje, boli výrazne pod prahom významnosti;

319. berie na vedomie pozitívny vývoj v oblasti politiky „prírodné zdroje“, ktorý pokračuje klesajúcim trendom s ďalším poklesom celkovej chybovosti podľa Dvora audítorov, a to na odhadovanú chybovosť 1,9 %, čo je pod prahom významnosti; víta skutočnosť, že miera chybovosti stanovená Dvorom audítorov veľmi úzko súvisí s celkovou mierou chybovosti v SPP uvedenou vo výročnej správe o činnosti GR AGRI za rok 2019;

320. poznamenáva, že z 251 operácií, ktoré Dvor audítorov preskúmal, 44 (18 %) obsahovalo chyby, zatiaľ čo 207 (82 %) bolo bez chýb; berie na vedomie skutočnosť, že tak ako v minulých rokoch, 70 % chýb tvorila kategória neoprávnený prijímateľ/projekt/výdavok či činnosť;

321. konštatuje, že zo 136 operácií v oblasti rozvoja vidieka 114 nebolo ovplyvnených chybami, 5 prípadov chýb malo vplyv presahujúci 20 % a 15 operácií obsahovalo chyby pod 20 % skúmanej sumy a 2 platby vykazovali problémy s dodržiavaním predpisov bez finančného vplyvu;

322. konštatuje, že zo 68 platieb na investičné projekty, ako je modernizácia poľnohospodárskych podnikov, podpora základných služieb a obnova obcí vo vidieckych oblastiach, investície do obhospodarovania lesov a podpora miestneho rozvoja vedeného komunitou, bolo 9 ovplyvnených chybami, vrátane dvoch prípadov, keď prijímateľ a/alebo projekt nesplnili podmienky oprávnenosti;

323. konštatuje, že zo 68 platieb v oblasti rozvoja vidieka na základe plochy alebo počtu zvierat deklarovaných poľnohospodármi a požiadaviek na splnenie environmentálnych a klimatických kritérií bolo 8 operácií ovplyvnených malými chybami pod 5 % skúmanej sumy, 1 prípad chýb sa týkal 5 % až 20 % skúmanej sumy a v dvoch ďalších prípadoch prijímatelia porušili podmienky oprávnenosti súvisiace so životným prostredím a klímou, čo viedlo k chybám prekračujúcim 20 % skúmanej sumy;

324. konštatuje, že vysokorizikové výdavky sa týkali najmä platieb založených na uhrádzaní nákladov, napríklad v oblasti súdržnosti a rozvoja vidieka, kde výdavky Únie spravujú členské štáty; chápe, že vysokorizikové výdavky často podliehajú zložitým pravidlám a kritériám oprávnenosti;

325. s veľkým znepokojením poznamenáva, že zo 14 operácií týkajúcich sa trhových opatrení platobné agentúry v 5 prípadoch (36 %) uhradili neoprávnené náklady, čo zahŕňa aj 3 prípady nedodržania pravidiel oprávnenosti, ktoré viedli k chybám prevyšujúcim 20 % skúmanej sumy;

326. s veľkým znepokojením poznamenáva, že zo 6 operácií týkajúcich sa rybného hospodárstva, životného prostredia a opatrení v oblasti klímy mali 2 projekty (33 %) neoprávnené prvky v refundovaných nákladoch;

327. považuje transparentnosť za základný prvok udržania alebo získania dôvery občanov/daňovníkov, ako aj dobrej povesti SPP; berie na vedomie znepokojujúce závery Dvora audítorov, ombudsmana a početné výzvy na zlepšenie zo strany orgánu udeľujúceho absolutórium, pokiaľ ide o korupciu a netransparentnosť; berie na vedomie obmedzený pokrok, ktorý dosiahla Komisia; zdôrazňuje, že nástroj hĺbkovej analýzy údajov z Arachne môže čiastočne, nie však úplne pomôcť riešiť tieto problémy, a mal by sa ďalej rozvíjať pridaním ďalších digitálnych nástrojov s cieľom pomôcť Komisii vykonávať účinné kontroly; podporuje odporúčanie Dvora audítorov vymieňať si najlepšie postupy pri používaní nástroja Arachne s cieľom ďalej podporovať jeho používanie platobnými agentúrami; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že systém Arachne nevyužívajú všetky štáty, a dúfa, že sa v tomto smere prijmú iniciatívy; zdôrazňuje, že Komisia by mala využívať nástroj Arachne ako spoločnú databázu a dôrazne podporovať jeho využívanie všetkými členskými štátmi;

328. víta zistenie Dvora audítorov v osobitnej správe č. 18/2019 ([11]), že vykazovanie údajov o emisiách skleníkových plynov v Únii je v súlade s medzinárodnými požiadavkami a že súpisy emisií sa postupom času zlepšili; zdôrazňuje, že je potrebný lepší prehľad o odvetviach, ako je poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo; vyzýva Komisiu, aby vzala do úvahy návrhy na ďalšie zlepšenie informovania o tom, ako politiky Únie a vnútroštátne politiky zmierňovania prispievajú k plneniu cieľov znižovania emisií;

329. konštatuje, že GR pre zdravie a bezpečnosť potravín vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2019 uviedlo priemernú zvyškovú chybovosť 0,4 %, čo je výrazne pod prahom významnosti 2 %;

330. konštatuje, že podiel platieb súvisiacich s riadením grantov, ktoré GR pre zdravie a bezpečnosť potravín vykonalo načas, sa v roku 2019 zvýšil na 92 % (83 % v roku 2018), aj keď je aj naďalej nižší ako cieľ 95 %;

331. poukazuje na problémy pri vykonávaní spoločného finančného rámca v oblasti potravinového reťazca, ktoré GR pre zdravie a bezpečnosť potravín opäť uviedlo vo svojej výročnej správe; konštatuje, že vzhľadom na chýbajúci nástroj krízovej rezervy si núdzové situácie vyžadujú prerozdelenie finančných prostriedkov z iných dôležitých činností, pričom neexistuje žiadna metóda oceňovania zvierat, rastlín a produktov, ktoré sa musia poraziť alebo zlikvidovať v rámci opatrení na zamedzenie šírenia chorôb;

Správnosť výdavkov v rámci SPP

332. berie na vedomie názor Dvora audítorov, že rozšírenie úlohy certifikačných orgánov v roku 2015 poskytovať stanovisko k správnosti výdavkov bolo pozitívne, ako aj to, že Dvor audítorov uznal, že identifikoval niektoré oblasti, v ktorých existuje priestor na ďalšie zlepšenie, podobne ako identifikovala Komisia; vyzýva Komisiu, aby prijala potrebné opatrenia na prekonanie obmedzenej spoľahlivosti výsledkov práce certifikačných orgánov z dôvodu nedostatkov, ktoré Komisia a Dvor audítorov zistili pri niektorých kontrolách certifikačných orgánov a ich v metodikách výberu vzoriek;

([11]) Osobitná správa č. 18/2019 Emisie skleníkových plynov v EÚ: vykazujú sa dobre, ale sú potrebné lepšie informácie o zníženiach v budúcnosti. Ú. v. EÚ C 400, 26.11.2019, s. 16.

333. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov nemôže do svojej práce zahrnúť analýzu dôvodov týchto pretrvávajúcich nedostatkov, ktoré zistil v členských štátov; víta skutočnosť, že Komisia navštívila všetky certifikačné orgány s cieľom preskúmať ich prácu v oblasti zákonnosti a nezrovnalostí a pomôcť im zlepšiť prácu do konca roka 2019, vyjadruje však poľutovanie nad tým, že Komisia nemohla prispieť k zmysluplným poznatkom o dôvodoch ani o rozdieloch v jednotlivých krajinách medzi certifikačnými orgánmi členských štátov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že nedostatok informácií o základných dôvodoch týchto pretrvávajúcich systémových nedostatkov niektorých certifikačných orgánov bráni efektívnemu a účinnému riešeniu týchto problémov; vyzýva Komisiu, aby analyzovala hlavné zdroje neodhalených chýb a spolu s kontrolnými orgánmi vypracovala potrebné opatrenia na zlepšenie spoľahlivosti vykázaných zostatkových mier, najmä vzhľadom na nový model vykonávania SPP, v ktorom budú certifikačné orgány zohrávať významnejšiu úlohu, a vyzýva Komisiu, aby sa viac zamerala na spoľahlivosť výsledkov, ktoré poskytujú;

334. zdôrazňuje, že GR AGRI odhadlo riziko pri platbe za rok 2019 na približne 1,9 % v prípade výdavkov SPP ako celku, pričom riziko pri platbe predstavovalo približne 1,6 % v prípade priamych platieb, 2,7 % v prípade rozvoja vidieka a 2,8 % v prípade trhových opatrení;

335. konštatuje, že v roku 2019 malo GR pre životné prostredie rozpočet vo výške 505,58 milióna EUR a pracovalo v ňom 476 zamestnancov; poukazuje na to, že miera plnenia viazaných aj platobných rozpočtových prostriedkov bola na konci roka vyššia ako 99 %;

336. víta zníženie podielu platieb vykonaných GR pre životné prostredie, pri ktorých neboli v roku 2019 dodržané zákonné lehoty (3,23 % v porovnaní s 8,20 % v roku 2018);

337. konštatuje, že vo výročnej správe GR pre zdravie a bezpečnosť potravín o činnosti za rok 2019 sa uvádza priemerná zvyšková chybovosť 0,80 %, čo je výrazne pod prahom významnosti 2 %;

338. konštatuje, že GR pre oblasť klímy hospodárilo v roku 2019 v rámci hlavy „Opatrenia v oblasti klímy“ rozpočtu Únie so sumou vo výške 140,3 milióna EUR a malo približne 225 zamestnancov; poukazuje na to, že miera plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov dosiahla 99,98 % a miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov 96,41 %;

339. konštatuje, že 1,59 % všetkých platieb GR pre oblasť klímy bolo v roku 2019 vyplatených k neskoršiemu dátumu, ako stanovujú zákonné lehoty;

Politiky a postupy boja proti podvodom v rámci SPP

340. zdôrazňuje, že podvod je konanie alebo opomenutie vykonané s úmyslom zavádzať, ktorého výsledkom sú neoprávnené platby;

341. berie na vedomie metodiku Dvora audítorov na overenie toho, či sa v kontrolovaných operáciách nevyskytujú významné nezrovnalosti, či už z dôvodu podvodu alebo neúmyselnej chyby, pripomína, že každý rok identifikuje prípady podozrenia z podvodu vo výdavkoch SPP, pričom riziko, že podvody majú významný vplyv, je väčšie v prípade platieb na podporu trhu, investícií do rozvoja vidieka a iných platieb, na ktoré sa vo všeobecnosti vzťahuje spolufinancovanie založené na preplatení nákladov;

342. pripomína, že SPP patrí do zdieľaného riadenia, Komisia a členské štáty zodpovedajú za riešenie prípadov podvodu; pokiaľ ide o Komisiu, berie na vedomie, že GR AGRI poskytuje riadiacim a kontrolným orgánom členských štátov odbornú prípravu a usmernenia o rizikách podvodov, zatiaľ čo OLAF vyšetruje prípady podozrenia z podvodu v spolupráci s vnútroštátnymi vyšetrovacími orgánmi;

343. berie na vedomie skutočnosť, že 20. októbra 2020 GR AGRI prijalo svoju aktualizovanú stratégiu boja proti podvodom;

Spravodlivé prideľovanie prostriedkov z SPP

344. trvá na tom, že v čase krízy spôsobenej volatilitou príjmov väčšie poľnohospodárske podniky nevyhnutne nepotrebujú rovnakú úroveň podpory na stabilizovanie príjmov ako menšie poľnohospodárske podniky v časoch krízy a volatility príjmov, pretože môžu využiť potenciálne úspory z rozsahu, vďaka ktorým sú pravdepodobne odolnejšie; nazdáva sa, že Komisia by mala prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby finančné prostriedky SPP boli rozdelené váženým spôsobom tak, aby platby na hektár v pomere k veľkosti poľnohospodárskeho podniku klesali ([12]);

([12]) Odsek 258 o uznesení absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry.

345. naliehavo žiada Komisiu, aby zabezpečila spravodlivé prideľovanie prostriedkov z SPP aktívnym poľnohospodárom a aby v dôsledku SPP nenastala situácia, kedy sa uzatvárajú obchody s pôdou, z ktorých má prospech vybraná skupina politicky zasvätených osôb, ktoré sa často nazývajú oligarchami; vyzýva Komisiu, aby zhodnotila porušenia, obchádzanie a nezamýšľané dôsledky súčasných pravidiel prideľovania finančných prostriedkov SPP; poukazuje na význam transparentného a silného systému riadenia a ďalej vyzýva Komisiu, aby zvýšila úsilie s cieľom predchádzať podvodom a odhaľovať ich ([13]);

Konflikt záujmov, zaberanie pôdy a koncentrácia pôdy

346. so znepokojením berie na vedomie údaje Komisie o rozdelení priamych platieb podľa triedy platieb v roku 2019, ktoré preukazujú, že najväčší podiel balíka priamych platieb (58 %) dostáva 15 % všetkých príjemcov, zatiaľ čo väčšina príjemcov (75 %) predstavuje ešte menší podiel priamych platieb (15 %) než 0,5 % všetkých príjemcov, ktorí dostávajú viac ako 100 000 EUR, čo zodpovedá 16,3 % celkového objemu priamych platieb;

347. vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že dotácie SPP podnecujú poľnohospodárske podniky, investorov, hedgeové fondy, nadácie a veľmi bohatých jednotlivcov k nahromaďovaniu pôdy, čo vedie k ďalšiemu zvýšeniu koncentrácie vlastníctva pôdy; s veľkým znepokojením konštatuje, že to zvyšuje cenu poľnohospodárskej pôdy, a preto je pre malých a stredných poľnohospodárov čoraz ťažšie nadobúdať pôdu; dôrazne opakuje, že poľnohospodárske dotácie nie sú určené na zaistenie výnosov pre ekologické investície;

348. pripomína svoju výzvu na zavedenie maximálnych súm platieb, ktoré môže dostať jedna fyzická osoba z prvého a druhého piliera SPP; zastáva názor, že maximálne sumy, ktoré sú vymedzené pre fyzické osoby, sa oveľa ťažšie obchádzajú ako stropy pre právnické osoby; pripomína, že príjemcovia môžu umelo rozdeliť svoje spoločnosti alebo vytvoriť ďalšie spoločnosti, ktoré môžu dostať maximálnu sumu finančných prostriedkov, čím sa obíde strop vymedzený pre každú právnickú osobu; víta zámery návrhu počítať všetky spoločnosti patriace do tej istej skupiny ako jedného príjemcu, ale domnieva sa, že to nestačí: nepriehľadné a veľmi zložité podnikové štruktúry, ktoré často zahŕňajú subjekty vo viacerých členských štátoch a/alebo tretích krajinách, veľmi sťažujú zabezpečenie toho, aby sa identifikovali všetky spoločnosti patriace do tej istej skupiny a aby sa s nimi v skutočnosti zaobchádzalo ako s jedným príjemcom;

349. opakovane vyjadruje znepokojenie nad tým, že dotácie SPP naďalej stimulujú zaberanie pôdy zločineckými a oligarchickými štruktúrami; opakuje svoju naliehavú výzvu Komisii, aby vytvorila mechanizmus podávania sťažností pre poľnohospodárov a MSP, ktorí čelia zaberaniu pôdy, závažnému pochybeniu zo strany vnútroštátnych orgánov, nezákonnému alebo neobjektívnemu zaobchádzaniu vo verejných súťažiach alebo pri rozdeľovaní dotácií, nátlaku alebo zastrašovaniu zločineckých štruktúr, organizovanej trestnej činnosti alebo oligarchických štruktúr, vystavovaniu osôb nútenej alebo otrockej práci alebo inému závažnému porušovaniu základných práv na podanie sťažnosti priamo Komisii; víta, že takýto mechanizmus podávania sťažností bol v prípade nového nariadenia o SPP navrhnutý;

350. berie na vedomie, že audity GR AGRI v rokoch 2017 a 2019 odhalili nedostatky vo fungovaní identifikačného systému poľnohospodárskych parciel, geopriestorovej žiadosti o pomoc, v kvalite kontrol na mieste, ako aj nadmerné oneskorenia pri spracúvaní platieb, najmä v prípade prekrývajúcich sa žiadostí; víta skutočnosť, že Komisia prerušila platby a zaviedla na platobnú agentúru skúšobnú lehotu; konštatuje, že nedostatky v systémoch riadenia a kontroly platobnej agentúry sa riešia v akčnom pláne, ktorý požaduje GR AGRI a ktorý sa posilnil v roku 2019; konštatuje, že výdavky vystavené riziku predstavujú 3,271 milióna EUR na priame platby a 21,596 milióna EUR na rozvoj vidieka a že prebieha postup overenia súladu;

351. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedávnou správou Najvyššieho kontrolného úradu SR o práci slovenskej Pôdohospodárskej platobnej agentúry, v ktorej sa dospelo k záveru, že transparentnosť pri riadení priamych dotácií, ako aj systematická kontrola žiadateľov a príjemcov dotácií sú nedostatočné ([14]); vyjadruje znepokojenie nad obmedzenou spoľahlivosťou výsledkov práce certifikačných orgánov z dôvodu nedostatkov, ktoré Dvor audítorov zistil v niektorých kontrolách certifikačných orgánov a ich v metodikách výberu vzoriek;

352. konštatuje, že úrad OLAF v roku 2020 uzavrel tri administratívne vyšetrovania týkajúce sa možného zneužitia finančných prostriedkov Únie na poľnohospodárstvo na Slovensku v súvislosti so žiadosťami o priame platby podanými v rokoch 2013 až 2019; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa zistilo, že spoločnosť zámerne žiadala platby Únie na neoprávnenú pôdu, ktorá sa využívala najmä na nepoľnohospodársku činnosť; považuje za znepokojujúce, že úrad OLAF takisto zistil, že na určité oblasti, na ktoré niektoré spoločnosti už roky žiadali dotácie, sa v skutočnosti nevzťahovali platné zmluvy o prenájme;

([13]) Odsek 260 o uznesení absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry.

([14]) https://www.nku.gov.sk/web/sao/news/-/asset_publisher/FaxZbYV7Oqlp/content/direct-aid-in-agriculture-without-targeted-control-with-holes-in-legislation.

353. ďalej konštatuje, že vyšetrovania úradu OLAF odhalili niekoľko nedostatkov v systéme kontroly a riadenia priamych platieb na Slovensku; vyjadruje poľutovanie nad tým, že existujú len veľmi obmedzené kontroly toho, či je nakladanie s pôdou žiadateľmi zákonné, a že overovanie sa obmedzuje na prekrývajúce sa žiadosti; berie na vedomie zistenie úradu OLAF, že vnútorné postupy overovania prijaté slovenským vnútroštátnym orgánom zodpovedným za obhospodarovanie poľnohospodárskej pôdy vo vlastníctve štátu alebo pôdy bez známeho súkromného vlastníka by sa mali zlepšiť, pokiaľ ide o transparentnosť a právnu istotu; konštatuje, že v dôsledku nedostatkov v overovacích procesoch sa úrad OLAF domnieva, že preplatky by mohli dosiahnuť viac ako jeden milión EUR;

354. vyjadruje naďalej hlboké znepokojenie nad správami o tom, že poľnohospodárske fondy končia vo vreckách autokratických lídrov a ich posluhovačov; pripomína, že je to veľmi nespravodlivé voči daňovníkom EÚ, a najmä voči malým poľnohospodárom a obyvateľom na vidieku; zdôrazňuje, že odstránenie korupcie a podvodov by malo byť súčasťou SPP;

355. zdôrazňuje, že vzhľadom na rozšírené problémy konfliktu záujmov pri rozdeľovaní poľnohospodárskych fondov Únie je nežiaduce, aby členovia Európskej rady, ministri poľnohospodárstva, funkcionári alebo ich rodina prijímali rozhodnutia o podpore príjmov;

356. je prekvapený hodnotením Komisie, že český minister poľnohospodárstva nie je v konflikte záujmov napriek tomu, že dostáva značné sumy dotácií SPP, pričom je zodpovedný za plánovanie poľnohospodárskych programov v rámci SPP; kritizuje zdanlivo odlišný výklad a uplatňovanie článku 61 nariadenia o rozpočtových pravidlách; vyzýva Komisiu, aby predložila komplexnú správu, v ktorej uvedie, či prebiehajú nejaké audity týkajúce sa niektorých členov vlády v ktoromkoľvek členskom štáte, a poskytla prehľad o tom, ktorí členovia vlád vo všetkých členských štátoch sú prijímateľmi dotácií z SPP a/alebo KF;

357. upozorňuje na nedávnu štúdiu o identifikácii priamych a konečných príjemcov výdavkov SPP, ktorá bola ponúknutá orgánu udeľujúcemu absolutórium ([15]); opakuje zistenie štúdie, že stále nie je možné poskytnúť komplexný a prístupný prehľad o týchto príjemcoch; žiada preto Komisiu, aby v spolupráci s národnými agentúrami predložila štandardizovaný a verejne prístupný formát na zverejnenie konečných príjemcov SPP;

358. vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi s cieľom upraviť podmienky stanovené vnútroštátnymi orgánmi na získanie dotácií na väčšie projekty, keďže väčšina finančných prostriedkov v rámci SPP v súčasnosti prináša výhody veľkým spoločnostiam; vyzýva Komisiu, aby vydala odporúčania a zosúladila tieto podmienky tak, aby boli lepšie harmonizované v celej EÚ pri súčasnom rešpektovaní vnútroštátnych špecifík;

359. vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu podala správu o výsledkoch auditu GR AGRI týkajúcom sa konfliktu záujmov v Českej republike; žiada, aby sa osobitná pozornosť venovala platbám spoločnostiam, ktoré priamo a nepriamo vlastní český premiér alebo iní členovia českej vlády;

360. poznamenáva, že pokiaľ ide o trhové opatrenia, 6 platobných agentúr bolo klasifikovaných ako agentúry poskytujúce „obmedzené uistenie s vysokým rizikom“: Bulharsko, Španielsko, Spojené kráľovstvo, Grécko, Taliansko (pri 2 schémach pomoci) a Portugalsko. Najvyššia upravená chybovosť bola zistená v Bulharsku (11,52 %), za ktorým nasledovalo Poľsko (7,15 %) a Taliansko (6,12 %). GR AGRI vydalo 7 výhrad na úrovni opatrení: Ovocie a zelenina: operačné programy pre organizácie výrobcov (Spojené kráľovstvo, Taliansko a Portugalsko), olivový olej (Grécko), vinársky sektor (Bulharsko, Taliansko), program EÚ pre školy (Španielsko); vyjadruje osobitné znepokojenie nad vinárskym sektorom, v ktorom sú upravené miery chybovosti v Bulharsku (15,7 %) a Taliansku (9,6 %) veľmi vysoké, s výdavkami vystavenými riziku vo výške viac ako 30 miliónov EUR v Taliansku a 2,3 milióna EUR v Bulharsku;

361. poznamenáva, že pokiaľ ide o priame platby, 18 platobných agentúr malo mieru chybovosti od 2 % do 5 % a jedna nad 5 % (5,2 v Rakúsku). GR AGRI vydalo 17 výhrad na úrovni platobnej agentúry pre Rakúsko, Cyprus, Dánsko, Španielsko (3 platobné agentúry), Grécko, Taliansko (7 platobných agentúr), Portugalsko, Rumunsko a Švédsko;

362. Výhrady možno rozdeliť do týchto kategórií: v dôsledku nedostatkov v súvislosti s platobnými nárokmi (AT, DK, IT, PT, SE), v dôsledku nedostatkov v oblasti opatrení dobrovoľnej podpory týkajúcej sa zvierat (AT, GR, RO), v dôsledku vysokej miery chybovosti (CY), na základe posúdenia certifikačného orgánu (ES06), v dôsledku nedostatkov v kvalite kontrol na mieste (ES09, ES15, GR, PT, SE), nedostatkov v systéme identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (IT) a v dôsledku nedostatkov vo vymedzení typu pôdy;

363. zníženia vykonané v roku 2019 sa týkali 17 členských štátov v celkovej výške 67 764 269,48 EUR, z čoho 36 miliónov sa týkalo Talianska, 15 miliónov Spojeného kráľovstva a 8 miliónov Španielska;

([15]) https://www.nku.gov.sk/sk/aktuality/-/asset_publisher/9A3u/content/priama-podpora-v-polnohospoarstve-bez-cielenej-kontroly-a-s-dierami-v-legislative.

364. konštatuje, že pokiaľ ide o rozvoj vidieka, 30 zo 71 platobných agentúr má upravenú mieru chybovosti nad 2 % (z toho 8 nad 5 %: Cyprus, Nemecko (jedna platobná agentúra), Estónsko, Španielsko (jedna platobná agentúra), Francúzsko (jedna platobná agentúra), Spojené kráľovstvo (jedna platobná agentúra), Portugalsko, Slovensko; GR AGRI vydalo 21 výhrad na úrovni platobnej agentúry: Rakúsko, Cyprus, Nemecko (jedna platobná agentúra), Dánsko, Estónsko, Španielsko (dve platobné agentúry), Fínsko, Francúzsko (dve platobné agentúry), Spojené kráľovstvo (jedna platobná agentúra), Chorvátsko, Maďarsko, Írsko, Taliansko (dve platobné agentúry), Litva, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko a Slovensko; Najvyššia upravená miera chybovosti bola zistená na Slovensku (10,31 %), za ktorým nasledoval Cyprus (7,63 %) a Poľsko (5,94 %).

365. Výhrady možno rozdeliť do týchto kategórií: v dôsledku nedostatkov v opatrení ekologického poľnohospodárstva (AT, HU); pri zalesňovaní (ES02, PT); a v prípade opatrenia týkajúceho sa nástroja Leader a súkromných investícií mimo integrovaného administratívneho a kontrolného systému (mimo IACS) (DE19) z dôvodu nedostatkov pri kontrolách na mieste (CY, DK, FR18, FR19, IT10, SK); primeranosť nákladov (ES09, FR19); pri krížových kontrolách (ES09, SK); neoprávnenosť (ES09, CY, RO, SK) a aktívny poľnohospodár (GB07) z dôvodu nedostatkov v postupoch dohľadu v prípade niektorých opatrení (IT10); a pri zaznamenávaní maximálnej oprávnenej plochy do systému identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS) pre opatrenia integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) (IT10, IT26) z dôvodu nedostatkov v investičnom opatrení (HR); súkromné investície (LT); lesné hospodárstvo, agroenvironmentálne záväzky, zakladanie skupín výrobcov a opatrenia na riadenie rizík (HU); v dôsledku nedostatkov v postupoch verejného obstarávania (HU, RO, SK), v dôsledku vysokej miery chybovosti (CY, DK, EE, ES02, ES09, FR18, FR19 HR, IE, LT, PT), na základe posúdenia certifikačného orgánu (FI, GB07, HR, IT26, SE);

Odporúčania

366. vyzýva Komisiu, aby:

— každý rok vykonala dôkladnú analýzu základných príčin a potenciálnych štrukturálnych problémov spôsobujúcich pretrvávajúce systémové nedostatky týkajúce sa spoľahlivosti a kvality práce certifikačných orgánov, ktoré Dvor audítorov zistil vo svojich auditoch, a aby venovala osobitnú pozornosť prípadným rozdielom medzi jednotlivými krajinami; zahrnula aj pripomienky k najlepším postupom vnútroštátnych orgánov s nízkou mierou chybovosti, ktorých prácu Dvor audítorov považuje za spoľahlivú; vykonala túto analýzu v úzkej spolupráci s Dvorom audítorov a aktívne zapojila vnútroštátne orgány, a to tak pokiaľ ide o opis problému, ako aj pokiaľ ide o možné riešenia,

— poskytla výsledky tejto analýzy Dvoru audítorov, orgánu udeľujúcemu absolutórium a členským štátom,

— na základe tejto analýzy adresovala vnútroštátnym orgánom jasné, praktické a ľahko vykonateľné horizontálne odporúčania, ako aj odporúčania pre jednotlivé krajiny; nadviazala štruktúrovaný dialóg s vnútroštátnymi orgánmi a Dvorom audítorov s cieľom neustále pracovať na budovaní kapacít a výmene najlepších postupov, aby sa zlepšila spoľahlivosť práce vnútroštátnych orgánov auditu; informovala orgán udeľujúci absolutórium o pokroku v tomto dialógu,

— ďalej zvyšovala kvalitu a rozšírila rozsah auditov a kontrol správnosti a dosiahnutých výsledkov poľnohospodárskej politiky EÚ na vnútroštátnej aj európskej úrovni ako kľúčovú podmienku ochrany finančných záujmov EÚ;

Výkonnosť SPP

367. domnieva sa, že vzhľadom na nedostatok konkrétnych nástrojov v SPP na vyváženie fungovania potravinového dodávateľského reťazca je naliehavou prioritou pokračovať v prijímaní právnych predpisov, aby poľnohospodári už neboli najslabším článkom reťazca;

368. zdôrazňuje, že investície prispievajúce k odolnej, udržateľnej a digitálnej obnove hospodárstva v súlade s agroenvironmentálnymi a klimatickými cieľmi, ktoré sa sledujú v rámci Európskej zelenej dohody, majú zásadný význam pre sociálny a hospodársky rozvoj vidieckych oblastí;

369. zdôrazňuje úlohu základnej podpory príjmu v rámci SPP a jej príspevok k udržiavaniu poľnohospodárskej a chovnej činnosti, spomaleniu procesu migrácie z vidieka do mesta a podpore živého a dynamického vidieckeho prostredia;

370. zdôrazňuje, že podpora mladých poľnohospodárov v rámci SPP sa ukázala ako zásadne dôležitý nástroj a mala by sa ďalej posilňovať; domnieva sa, že digitalizácia a inovácie, ako aj investície do rozvoja krátkych dodávateľských reťazcov a priameho predaja spotrebiteľom by mohli byť rozhodujúcimi nástrojmi na revitalizáciu vidieckych oblastí, čím by sa stali atraktívnejšími pre mladých poľnohospodárov; domnieva sa, že dostatočná a prístupná podpora spolu so zjednodušením pre konečných prijímateľov, najmä pre mladých, nových a malých poľnohospodárov, by mala byť pre členské štáty prioritou pri vykonávaní ich strategického plánovania; zdôrazňuje, že vo fáze vykonávania národných strategických plánov je potrebné zaviesť postupy, ktoré sú prispôsobené konkrétnym potrebám;

371. zdôrazňuje všeobecné dobré fungovanie dobrovoľne viazaných platieb na podporu sektorov, v prípade ktorých existuje vážne riziko ukončenia činnosti;

372. poukazuje na to, že finančné prostriedky na podporu sú nevyhnutné na otvorenie a konsolidáciu nových trhov; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila rovnaký spôsob podpory ekologického modelu ako v prípade ostatných, rovnako udržateľných modelov, ako je integrovaná výroba alebo presné poľnohospodárstvo;

373. konštatuje, že ekologickejšia SPP by v súlade s Parížskou dohodou a Európskou zelenou dohodou nielenže podporovala Úniu pri dosahovaní jej cieľov, ale tiež by zvýšila efektívnosť využívania verejných prostriedkov tým, že obmedzí negatívne externality spojené s poľnohospodárskymi postupmi a presunie zameranie sa skôr na prevenciu než na liečbu;

374. pripomína, že výdavky prispievajúce k zastaveniu a zvráteniu poklesu biodiverzity by sa mali vypočítať na základe účinnej, transparentnej a komplexnej metodiky stanovenej Komisiou v spolupráci s Európskym parlamentom a Radou; vyzýva Komisiu, aby Európskemu parlamentu predkladala výročnú správu, v ktorej podrobne uvedie, ako každá rozpočtová položka prispieva k cieľu začleňovania problematiky biodiverzity, ktorým je poskytovanie 7,5 % ročných výdavkov v rámci VFR na roky 2021 – 2027 na ciele v oblasti biodiverzity od roku 2024 a 10 % ročných výdavkov v rámci VFR na roky 2021 – 2027 na ciele v oblasti biodiverzity od roku 2026, s cieľom uľahčiť monitorovanie tohto cieľa;

375. považuje za znepokojivé, že Dvor audítorov zistil nedostatky v súbore ukazovateľov výkonnosti SPP:

— viac ukazovateľov sa týka vstupov alebo výstupov, a preto poukazujú skôr na úroveň čerpania než na výsledky alebo vplyvy politiky,

— ukazovatele v programových výkazoch poskytujú informácie najmä o výstupoch, ktoré sú ľahšie merateľné a menej ovplyvnené vonkajšími faktormi ako výsledky a vplyvy,

— 14 ukazovateľov nemá konkrétny, kvantifikovaný cieľ, a preto naznačujú len trendy,

— posúdením výšky podpory smerujúcej prijímateľom mimo cieľovej skupiny by sa mohol zlepšiť návrh politiky a zvýšiť efektívnosť SPP. Zahŕňalo by to identifikáciu finančných prostriedkov SPP vyplácaných príjemcom, ktorých hlavnou hospodárskou činnosťou nie je poľnohospodárstvo. Takéto údaje by mohli tiež pomôcť identifikovať žiadosti, ktoré sa týkajú značnej koncentrácie pozemkov (ktorá môže potenciálne predstavovať tzv. zaberanie pôdy). Priame platby navyše prispeli k zvýšeniu nájomného za prenájom pôdy v niektorých členských štátoch, najmä za prenájom pôdy s nízkou produktivitou. Hodnotitelia odporučili, aby Komisia preskúmala vplyv priamych platieb na zvýšenie nájomného za pôdu a primerané protiopatrenia,

— sedem ukazovateľov nesúvisí s výkonnosťou SPP, ale s uistením o správnosti výdavkov s informovanosťou verejnosti o SPP a podporou informovania o politike v rámci GR AGRI;

376. vyjadruje poľutovanie nad nízkou úrovňou ekologického poľnohospodárstva v Európe, ktorá je vzhľadom na investované zdroje len 7,5 %; vyzýva Komisiu, aby v rámci SPP zaviedla model založený na výkonnosti, ktorý by mal fungovať na základe rovnakých ukazovateľov, s uvedením kvantifikovaných hodnôt na identifikáciu čiastkových cieľov; trvá na tom, že je potrebné poskytnúť významné dodatočné informácie o výkonnosti pri dosahovaní cieľov politiky v oblasti biodiverzity a opatrení v oblasti klímy; zdôrazňuje, že je potrebný lepší prehľad o odvetviach, ako je poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo; vyzýva Komisiu, aby vzala do úvahy návrhy na ďalšie zlepšenie informovania o tom, ako politiky EÚ a vnútroštátne politiky zmierňovania prispievajú k plneniu cieľov znižovania emisií; navrhuje, aby bol systém monitorovania plôch povinný v rámci integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) v členských štátoch;

377. vyjadruje znepokojenie nad obmedzenou dostupnosťou údajov o poľnohospodárskych dotáciách a ich konečných príjemcoch a prístupom verejnosti k týmto údajom; zastáva názor, že takéto informácie by sa mali zverejňovať, ale v prísnom súlade s právnymi predpismi o ochrane údajov a ustálenou judikatúrou SDEÚ v tejto oblasti; vyzýva Komisiu a členské štáty Únie, aby zhromažďovali takého údaje a sprístupňovali ich podľa uvedených podmienok transparentným a ľahko používateľným spôsobom (vrátane strojovo čitateľného formátu) s cieľom umožniť transparentnosť konečných príjemcov a verejnú kontrolu využívania finančných prostriedkov Únie vo všeobecnosti, ale najmä pre príslušné subjekty a orgány;

378. so znepokojením konštatuje, že podľa súčasných pravidiel transparentnosti sú v prípade financovania SPP údaje dostupné len za obdobie dvoch rokov; žiada, aby sa v prípade financovania SPP uplatňovalo dlhšie časové obdobie, ako sa uplatňuje v prípade štrukturálnych fondov;

379. poznamenáva, že Komisia v roku 2019 objasnila právny rámec uplatniteľný na priame monitorovanie zobrazovacími technológiami ([16]); víta pripomienky Dvora audítorov ([17]), že zobrazovacie technológie predstavujú mimoriadne výhody, ako je zníženie počtu návštev v teréne, a tým aj ich administratívnych nákladov, interaktívny monitorovací prístup, ktorý zabraňuje nedodržiavaniu predpisov, a vytváranie užitočných údajov pre inteligentné poľnohospodárstvo; zdôrazňuje najmä, že technológie zobrazovania by umožnili monitorovanie celej populácie príjemcov pomoci, čo by mohlo byť prelomovou zmenou, pokiaľ ide o rozpočtovú kontrolu; vyzýva Komisiu, aby preskúmala ukazovatele výsledkov v oblasti životného prostredia a klímy s cieľom dosiahnuť ich súlad s monitorovacími kontrolami; naliehavo žiada Komisiu, aby odstránila prekážky širšieho využívania zobrazovacích technológií a aby národným platobným agentúram poskytla stimuly a podporu pri využívaní monitorovacích kontrol;

380. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že informácie vo výročnej správe o riadení a výkonnosti sú zosúladené s podkladovými údajmi v programových vyhláseniach, ale vo výročnej správe sa uvádza príliš optimistický pohľad na dosiahnuté výsledky a nevenuje sa efektívnosti výdavkov; vyzýva Komisiu, aby orgánu udeľujúcemu absolutórium podala správu o opatreniach prijatých na prekonanie významných výziev, ktoré zistil pri dosahovaní politických cieľov na obdobie 2014 – 2020;

381. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že priame platby znižujú volatilitu príjmov (približne o 30 %, ako sa navrhuje v hodnotiacej štúdii s použitím údajov za roky 2010 – 2015), ale sú zväčša necielené; žiada Komisiu, aby zabezpečila lepší súlad medzi cieľmi, na ktoré sa zameriavajú ukazovatele, a politickými cieľmi, ktorými je zvýšenie individuálnych príjmov ľudí pracujúcich v poľnohospodárstve a zároveň obmedzenie potreby priamej podpory;

382. víta revíziu ukazovateľov a cieľov v návrhoch Komisie o SPP po roku 2020 založenú na nedostatkoch, ktoré zistili Útvar pre vnútorný audit a Dvor audítorov v súvislosti s ukazovateľmi SRMH, ako aj na uznaní potreby ďalej rozvíjať tieto ukazovatele;

383. berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov, že SPP má potenciál prispieť k udržateľnému využívaniu prírodných zdrojov, ale na posúdenie účinnosti nie je k dispozícii dostatok údajov ďalej berie na vedomie jeho zistenia, že ekologizácia mala len malý merateľný vplyv na poľnohospodárske postupy a životné prostredie a v podstate zostala systémom podporujúcim príjmy;

384. berie na vedomie obmedzenie, ktoré zistil Dvor audítorov v súvislosti s úspešným prínosom agroenvironmentálno-klimatických opatrení v oblasti biodiverzity, a vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na zvýšenie pokrytia systémov podstatnej časti poľnohospodárskej krajiny týmto systémom a zamerala sa na osobitné riziká;

385. berie na vedomie nedostatočné výsledky opatrení týkajúcich sa lesníctva v rámci EPFRV, dosiahnutie 60 % cieľa v roku 2018 týkajúceho sa efektívnejších zavlažovacích systémov stanoveného na rok 2023 a potrebu ďalšieho znižovania emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva, a vyzýva Komisiu, aby podala správu o opatreniach prijatých na zlepšenie výsledkov vykonávania SPP v týchto oblastiach;

386. berie na vedomie pripomienky Dvora audítorov, že výročná správa o riadení a výkonnosti obsahuje informácie o pracovných miestach a širokopásmovom pripojení na internet, ale neposkytuje žiadne významné informácie o výkonnosti z hľadiska cieľa vyváženého územného rozvoja. vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že 40 % vidieckych domácností stále nemá prístup k vysokorýchlostnému internetu; digitalizácia sa vo vidieckych oblastiach neurýchľuje s cieľom rozvíjať zamestnanosť a každodenne podporovať rozvoj poľnohospodárskych podnikov;

387. víta zvýšenie miery zamestnanosti na vidieku zo 63,4 % v roku 2012 na 68,1 % v roku 2018;

388. berie na vedomie údaje, ku ktorým Dvor audítorov uvádza poznámky týkajúce sa iniciatívy LEADER ku koncu roka 2018 (13 337 pracovných miest, čo prestavuje 30 % cieľa na rok 2023), ako aj skutočnosť, že Komisia nemá spoľahlivé údaje o pracovných miestach vytvorených v rámci iniciatívy LEADER; žiada Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi na zlepšení dostupnosti spoľahlivých údajov na vykonávanie iniciatívy LEADER;

([16]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1804 z 28. októbra 2019, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 809/2014, pokiaľ ide o zmeny žiadostí o pomoc a žiadostí o platbu, kontroly v integrovanom administratívnom a kontrolnom systéme a kontrolný systém v súvislosti s krížovým plnením.

([17]) Osobitná správa Dvora audítorov č. 04/2020 s názvom Používanie nových technológií zobrazovania na účely monitorovania spoločnej poľnohospodárskej politiky: celkovo stabilný pokrok, ale pomalší pri monitorovaní klímy a životného prostredia.

389. vyjadruje znepokojenie nad množstvom mediálnych správ o porušovaní pracovných práv cezhraničných a sezónnych poľnohospodárskych pracovníkov v celej EÚ, a to v mnohých členských štátoch; podporuje Komisiu v jej úsilí odmietnuť pomoc poľnohospodárskym podnikom, ktoré nedodržiavajú pracovné práva sezónnych pracovníkov;

Odporúčania

390. vyzýva Komisiu, aby:

— zabezpečila spravodlivejšie rozdelenie priamych platieb,

— vynaložila maximálne úsilie v rámci rokovaní o SPP na zabezpečenie toho, aby sa mechanizmus podávania sťažností pre poľnohospodárov a MSP stal súčasťou nového nariadenia o SPP,

— vynaložila maximálne úsilie v rámci rokovaní o SPP na zabezpečenie toho, aby maximálne sumy platieb splatné z prvého a druhého piliera SPP boli vymedzené pre každú fyzickú osobu,

— zvýšila úsilie s cieľom predchádzať podvodom a ich odhaľovať ich, častejšie aktualizovala svoju analýzu rizík podvodov v rámci SPP a prioritne vykonávala analýzu preventívnych opatrení členských štátov,

— zabezpečila úplné a správne vykonávanie piatej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí vo všetkých členských štátoch, najmä pokiaľ ide o zavedenie verejných registrov skutočných vlastníkov a registrov skutočných vlastníkov trustov; konštatuje, že obmedzenia by sa mali uplatňovať aj na materský podnik, ak existuje, a nie na jednotlivých príjemcov alebo dcérske spoločnosti, aby sa zabránilo rozdeleniu poľnohospodárskych podnikov s cieľom vyhnúť sa tomuto obmedzeniu,

— plnila požiadavky Európskeho parlamentu vrátane vytvorenia konkrétnych nástrojov na hodnotenie koncentrácie pôdy vo všetkých členských štátoch, identifikovala konečných skutočných vlastníkov finančných prostriedkov Únie, a to aj prostredníctvom jedinečného obchodného identifikátora na úrovni Únie, ako sa navrhuje v predbežných zisteniach štúdie o 50 najväčších príjemcoch v každom členskom štáte Únie v rámci SPP a Kohézneho fondu 15a,

— lepšie analyzovala právne predpisy a politiky členských štátov s cieľom zabrániť zaberaniu pôdy a formulovať usmernenia o najlepších postupoch; vyzýva členské štáty, aby uplatňovali najlepšie legislatívne postupy zamerané na obmedzenie zaberania pôdy; vyzýva Komisiu, aby zvýšila úsilie o predchádzanie podvodom a ich odhaľovanie; naliehavo vyzýva členské štáty, aby spolu s Komisiou vypracovali vhodný právny nástroj na úrovni Únie s cieľom predchádzať zaberaniu pôdy,

— informovala orgán udeľujúci absolutórium o každom novom vývoji týkajúcom sa slovenskej Pôdohospodárskej platobnej agentúry vrátane konkrétnych informácií o finančných opravách,

— na základe nezrovnalostí zistených na Slovensku preskúmala situáciu poľnohospodárskych platobných agentúr v oblasti v členských štátoch a zabezpečila ich nezávislosť a súlad ich činností s pravidlami Únie,

— v plnej miere presadzovala nariadenie o rozpočtových pravidlách Únie, a najmä jeho článok 61, a zabezpečila, aby sa nariadenie o rozpočtových pravidlách uplatňovalo na všetky platby z fondov Únie vrátane priamych platieb v poľnohospodárstve,

— poskytla Európskemu parlamentu výročnú správu s podrobnými informáciami o tom, ako každá rozpočtová položka prispieva k cieľu začleňovania problematiky zmeny klímy a k výdavkom v oblasti biodiverzity, aby sa uľahčilo ich monitorovanie,

— v príslušných prípadoch a v súlade s odvetvovými právnymi predpismi začala urýchlene vyvíjať účinnú metodiku monitorovania výdavkov v oblasti klímy a ich výkonnosti s ohľadom na dosiahnutie celkového cieľa, aby aspoň 30 % celkovej sumy výdavkov z rozpočtu Únie na roky 2021 – 2027 a výdavkov Nástroja Európskej únie na obnovu bolo určených na podporu cieľov v oblasti klímy;

— poskytla potrebné finančné zdroje na vodné hospodárstvo vrátane podpory kvality a množstva vodných zdrojov v poľnohospodárskej pôde, lesnom hospodárstve a mokradiach;

Bezpečnosť a občianstvo

391. konštatuje, že platby v okruhu „Bezpečnosť a občianstvo“ predstavovali 3,3 miliardy EUR a boli vyplatené prostredníctvom týchto programov, politík a agentúr:

— „migrácia a bezpečnosť“, do výšky 45,3 % rozpočtu okruhu alebo 1,6 miliardy EUR,

— 14 decentralizovaných agentúr (zdravie: ECDC, EFSA, EMA, ECHA; vnútorné veci: Frontex, EASO, Europol, CEPOL, eu-LISA, EMCDDA; spravodlivosť: Eurojust, FRA, EIGE, EPPO), do výšky 29,1 % rozpočtu okruhu alebo 1 miliardy EUR,

— „potraviny a krmivá“, do výšky 7,6 % rozpočtu okruhu alebo 0,2 miliardy EUR,

— „Kreatívna Európa“, do výšky 7,3 % rozpočtu okruhu alebo 0,2 miliardy EUR,

— „ostatné“ (spotrebitelia, spravodlivosť, práva, rovnosť a občianstvo), do 10,7 % alebo 0,3 miliardy EUR;

392. s uspokojením konštatuje, že v rámci programu Kreatívna Európa bolo v roku 2019 podpísaných 1 370 dohôd o grante, čím sa prekročil cieľ Komisie a v plnej miere sa využili dostupné rozpočtové prostriedky; v tejto súvislosti pripomína, že spravodlivé geografické rozdelenie grantov je kľúčom k uvoľneniu plného bohatstva európskej kultúry; víta vývoj v súvislosti s vykonávaním pilotného projektu týkajúceho sa programu mobility umelcov a profesionálov v oblasti kultúry a tvorivej činnosti, ako aj prípravných akcií na tému „Európa pre festivaly, festivaly pre Európu“ a „Music Moves Europe“; využíva príležitosť a pripomína význam zvýšenia rozpočtu na tento program s cieľom ďalej zlepšovať jeho mieru úspešnosti;

393. vyjadruje stále znepokojenie nad zjavne nedostatočnou transparentnosťou a zodpovednosťou opatrení Komisie na poskytnutie finančnej podpory stanici Euronews; zdôrazňuje, že Dvor audítorov nepoukazuje na nedostatky týkajúce sa stanice Euronews, ale oveľa viac sa zameriava na monitorovacie a hodnotiace mechanizmy Komisie; preto naliehavo vyzýva Komisiu, aby zvýšila transparentnosť, pokiaľ ide o rozpočet na multimediálne činnosti, a zlepšila zodpovednosť za výdavky; berie na vedomie, že stanica Euronews bola počas posledných štyroch rokov predmetom dvoch auditov výkonnosti; uznáva, že v rámci nezávislého auditu výkonnosti opatrení financovaných v rámci rozpočtového riadku Multimediálne akcie, ktorý bol uverejnený 23. júna 2020, sa uvádza, že Euronews má zavedené postupy na podporu redakčnej kvality, vyváženosti, nezávislosti a nestrannosti a zdá sa, že fungujú účinne; pripomína, že treba pokračovať v nestrannom hodnotení s cieľom zaručiť najvyššie normy transparentnosti a zodpovednosti; žiada Komisiu, aby pri navrhovaní budúcej rámcovej dohody o partnerstve v roku 2021 zohľadnila obavy Európskeho parlamentu; žiada Komisiu, aby diverzifikovala komunikačné kanály financované v rámci rozpočtového riadku Multimediálne akcie;

394. zdôrazňuje, že prijímatelia prostriedkov z programov v oblasti práv, rovnosti a občianstva v rámci rozpočtu Únie musia dodržiavať najvyššie normy právneho štátu, nezávislosti médií a slobody prejavu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že rakúsky politický vedec Farid Hafez opakovane dostával finančné prostriedky z rozpočtu Únie napriek jeho úzkemu spojeniu s Moslimským bratstvom a tureckou vládou, ktorí sa pokúšajú umlčať nezávislých novinárov a slobodu médií pod rúškom boja proti islamofóbii; vyzýva Komisiu, aby zmenila kritériá oprávnenosti pre programy v oblasti práv, rovnosti a občianstva v rámci rozpočtu Únie s cieľom zabrániť jednotlivcom a organizáciám s tak znepokojujúcimi názormi získať finančné prostriedky Únie;

395. víta výsledky v kľúčových oblastiach činnosti týkajúcej sa rodovej rovnosti, akou je napríklad násilie založené na rodovej príslušnosti, ktoré sa dosiahli prostredníctvom osobitných programov, ako aj výsledok a ukončenie rokovaní o VFR v súvislosti s programom Občania, rovnosť, práva a hodnoty;

396. vyzýva na preskúmanie synergií medzi vnútornými a vonkajšími programami Únie s cieľom zabezpečiť súdržný a nepretržitý prístup k politikám v rámci Únie aj mimo nej, najmä pokiaľ ide o otázky týkajúce sa násilia páchaného na ženách alebo boja proti obchodovaniu s ľuďmi;

397. dôrazne opakuje svoju požiadavku zvýšiť zdroje určené na prevenciu rodovo motivovaného násilia a boju proti nemu v rámci programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty, najmä v nadväznosti na eskaláciu násilia páchaného na ženách počas krízy spôsobenej ochorením COVID-19; opakuje svoju žiadosť o nezávislý rozpočtový riadok pre všetky opatrenia zamerané osobitne na rodovú rovnosť vrátane rodovo motivovaného násilia, čo bude prvým krokom k zvýšeniu transparentnosti, uľahčeniu sledovania výdavkov súvisiacich s rodovou rovnosťou a otvorenému rozhodovaciemu procesu o finančných prostriedkoch vyčlenených na rodovú rovnosť, v rámci ktorého by Európsky parlament mal zohrávať zásadnú úlohu ako rozpočtový orgán;

398. vyjadruje znepokojenie nad tým, že Dvor audítorov vo svojom preskúmaní vnútorných výdavkov súčasných programov Únie zistil, že hľadisko rodovej rovnosti nebolo v celom rozpočte Únie uplatnené rovnakým spôsobom ako zmena klímy alebo biodiverzita a že namiesto toho sa na riešenie diskriminácie na základe pohlavia použili osobitné programy, najmä tie, ktoré riešia zamestnanosť a sociálne otázky; vyjadruje poľutovanie nad tým, že nie je zavedená metodika na sledovanie výdavkov určených na rodovú rovnosť; víta rozhodnutie Dvora audítorov preskúmať uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte Únie a uverejniť audítorskú správu v prvom štvrťroku 2021 ([18]);

399. zdôrazňuje, že práva žien a hľadisko rodovej rovnosti by sa mali začleniť a zabezpečiť vo všetkých oblastiach politiky, najmä vzhľadom na viacnásobný rodový vplyv pandémie ochorenia COVID-19 na práva žien; preto opakuje svoju výzvu na uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti vo všetkých fázach rozpočtového procesu vrátane zavedenia rodového rozpočtovania a posúdenia jeho vykonávania; opakuje svoju požiadavku, aby sa rodovo špecifické ukazovatele zahrnuli do spoločného súboru ukazovateľov výsledkov týkajúcich sa plnenia rozpočtu EÚ;

400. víta skutočnosť, že rodová rovnosť a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti sa zaviedli ako jedna z horizontálnych zásad pre finančné prostriedky Únie v novom VFR, pričom sa stanovilo, že rodová rovnosť a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti odteraz budú vo VFR uprednostňované; vyjadruje poľutovanie nad tým, že aj keď uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti bolo zahrnuté už do spoločného vyhlásenia pripojeného k VFR na roky 2014 – 2020, nebolo v danom období VFR vykonané v plnej miere; očakáva, že Komisia bude v budúcnosti brať svoje záväzky vážne a dôkladne monitorovať uplatňovanie týchto horizontálnych zásad vo všetkých oblastiach politiky EÚ a poskytovať dôkladné posúdenia a monitorovanie vplyvu všetkých svojich politík a programov na rodovú rovnosť;

401. víta záväzok vypracovať metodiku na sledovanie výdavkov na rodovú rovnosť a žiada Komisiu, aby zabezpečila, že metodika bude navrhnutá do konca roka 2021 tak, aby bola čo najskôr funkčná;

402. vyjadruje znepokojenie nad prepojenosťou útokov na právny štát s odmietavým postojom k rodovej rovnosti a právam žien; žiada, aby sa táto záležitosť riešila postupom proti dotknutým členským štátom podľa článku 7;

Zistenia Dvora audítorov: ročná účtovná závierka AMIF/ISF za členské štáty

403. berie na vedomie skutočnosť, že najvýznamnejšou oblasťou výdavkov v rámci tohto okruhu je migrácia a bezpečnosť, ako aj skutočnosť, že väčšina výdavkov pochádza z dvoch fondov – Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (ďalej len „AMIF“) a Fondu pre vnútornú bezpečnosť (ďalej len „ISF“);

404. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov neodhadoval mieru chybovosti pre tento okruh VFR, ale preskúmal vzorku 19 operácií, aby prispeli k svojmu celkovému vyhláseniu o vierohodnosti namiesto toho, aby boli reprezentatívne pre výdavky v rámci tohto okruhu VFR; konštatuje, že vzorka sa týkala 8 operácií v rámci zdieľaného riadenia, 8 operácií v rámci priameho riadenia a 1 operácie v rámci nepriameho riadenia, vyjadruje znepokojenie nad tým, že Dvor audítorov zistil sedem operácií (37 %) zaťažených chybami; pripomína, že verejný a politický záujem o túto oblasť je oveľa vyšší ako jej finančný podiel; opakuje svoju žiadosť Dvoru audítorov, aby jasne odhadol mieru chybovosti v kapitole Bezpečnosť a občianstvo;

405. konštatuje, že Dvor audítorov neposkytol informácie o finančnom vplyve troch zistených vyčísliteľných chýb na sumy účtované z rozpočtu Únie;

406. berie na vedomie štyri prípady nedodržania právnych ustanovení týkajúcich sa výberu projektov a pravidiel verejného obstarávania, ktoré nemali finančný vplyv na rozpočet Únie;

407. poznamenáva, že Dvor audítorov skontroloval prácu ôsmich orgánov zodpovedných za audit ročných účtovných závierok fondov AMIF/ISF v ich členských štátoch a predloženie výročnej kontrolnej správy Komisii;

408. s uspokojením konštatuje, že orgány auditu v členských štátoch[17], ktoré Dvor audítorov vybral na kontrolu, vypracovali a zaviedli podrobné postupy dostatočnej kvality na podávanie správ, ako sa vyžaduje v pravidlách, a mali k dispozícii podrobné programy auditu a kontrolné zoznamy na podporu svojich záverov;

409. berie do úvahy určité nedostatky vo výročných kontrolných správach vydávaných orgánmi auditu, ktorých vplyv na účtovnú závierku nebol dostatočne významný na to, aby sa spochybnili závery orgánov auditu, ktoré ale vytvárajú potenciálne riziko nespoľahlivosti vykazovaných údajov a obmedzeného uistenia;

([18]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/INAP20_03/INAP_Gender_equality_SK.pdf.

— otázky týkajúce sa výberu vzorky (používanie skôr metodiky založenej na riziku než náhodnej metodiky; nepresné hodnoty použité na určenie veľkosti vzorky) v Slovinsku,

— nesprávny súbor účtov (predloženie predbežnej účtovnej závierky orgánu auditu pred dokončením vlastných kontrol na mieste zo strany zodpovedného orgánu) v Taliansku a Slovinsku,

— nepresný výpočet a prezentácia celkovej a/alebo zostatkovej miery chybovosti v Nemecku a Taliansku,

— vylúčenie technickej pomoci z kontrolovaného súboru a neuvedenie tejto skutočnosti vo výročnej kontrolnej správe v Slovinsku,

— čiastočné vylúčenie preddavkových platieb z kontrolovaného súboru a neuvedenie tejto skutočnosti vo výročnej kontrolnej správe v Nemecku,

— rozdelenie projektov do dvoch podskupín (preddavky a vzniknuté výdavky) na účely výberu vzorky na Cypre;

410. konštatuje, že orgány auditu v členských štátoch ([19]), ktoré EDA vybral na kontrolu, vypracovali podrobné programy auditu a kontrolné zoznamy na podporu svojich záverov;

411. upozorňuje na určité nedostatky v práci orgánov auditu, ktoré predstavujú potenciálne riziká, pokiaľ ide o neschopnosť odhaliť neoprávnené výdavky, nespoľahlivosť záverov auditu a obmedzenú mieru istoty, ako v ďalej uvedených príkladoch, a žiada Komisiu a Dvor audítorov, aby spolupracovali s vnútroštátnymi orgánmi auditu na zlepšení týchto nedostatkov:

— nepravidelné kontroly kritérií výberu projektov a/alebo kritérií na vyhodnotenie návrhov audítormi v Taliansku a na Cypre,

— nedostatočný audítorský záznam alebo nedostatočná dokumentácia audítorskej práce v Grécku, na Cypre, v Litve a Spojenom kráľovstve,

— nepravidelná kontrola všetkých dostupných relevantných dôkazov na potvrdenie oprávnenosti cieľových skupín a deklarovaných výdavkov alebo primeranosti nákladov v Taliansku a na Cypre;

412. poukazuje na nedostatky vyplývajúce z posúdení výročných kontrolných správ Komisiou ([20]), napríklad:

— odlišné vymedzenie „priebežnej platby“, čo vytvára riziko ohrozenia hodnoty a úplnosti nahlasovaných údajov,

— chýbajúce usmernenie Komisie k výpočtu minimálneho rozsahu auditu vo výške 10 % v prípade výberu podvzoriek, čo vytvára riziko týkajúce sa spoľahlivosti a neistoty, pokiaľ ide o závery auditu;

413. víta úzku spoluprácu medzi úradom OLAF a Dvorom audítorov v oblasti boja proti podvodom súvisiacim s rozpočtom; berie na vedomie, že v roku 2019, podobne ako v roku 2018, Dvor audítorov ohlásil úradu OLAF deväť prípadov podvodov, v súvislosti s ktorými úrad OLAF začal päť vyšetrovaní; konštatuje, že medzi hlavné druhy podvodov, ktoré Dvor audítorov odhalil, patria nepravdivé vyhlásenia o výdavkoch, nezrovnalosti vo verejnom obstarávaní a umelé vytváranie podmienok na získanie finančných prostriedkov Únie;

414. víta osobitné správy Dvora audítorov, – a najmä správy o azyle, premiestnení a návrate migrantov ([21]), o informačných systémoch EÚ na podporu kontroly hraníc ([22]) a o boji proti podvodom vo výdavkoch EÚ ([23]) –, v ktorých sa v tejto súvislosti spomína pozitívna úloha zriadenia Európskej prokuratúry;

([19]) Nemecko, Grécko, Taliansko, Cyprus, Litva, Poľsko, Spojené kráľovstvo, Slovinsko.
([20]) Z Bulharska, Česka, Francúzska, Holandska, Rakúska, Portugalska, Slovenska, Estónska, Španielska, Islandu, Malty a Fínska.
([21]) Osobitná správa č. 24/2019 s názvom Azyl, relokácia a návrat migrantov: čas zintenzívniť aktivitu, aby sa riešili veľké rozdiely medzi cieľmi a výsledkami.
([22]) Osobitná správa Dvora audítorov č. 20/2019 s názvom Informačné systémy EÚ na podporu kontroly hraníc – silný nástroj, no väčšiu pozornosť treba venovať včasným a úplným údajom.
([23]) Osobitná správa Dvora audítorov č. 01/2019 s názvom Boj proti podvodom súvisiacim s výdavkami EÚ: potrebné opatrenia.

415. pripomína svoj list zaslaný Komisii 13. februára 2020 o vykonávaní dvoch delegovaných aktov, ktorými sa dopĺňa nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz do delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/446 o ISF ([24]) a nová osobitná akcia do delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/445 o AMIF ([25]); poznamenáva, že delegovaný akt týkajúci sa AMIF nebol použitý; vyzýva Komisiu, aby urýchlene poskytla podrobné informácie o rôznych projektoch financovaných na základe delegovaného nariadenia (EÚ) 2020/446;

416. vyzýva Komisiu a orgány auditu v členských štátoch, aby riešili nedostatky zistené Dvorom audítorov, pokiaľ ide o rozsah auditu, výber vzorky a audítorské záznamy vo vzťahu k audítorským orgánom v členských štátoch, a aby o tom informovali orgán udeľujúci absolutórium;

Výkonnosť: AMIF

417. poukazuje na štyri všeobecné ukazovatele vplyvu (uskutočnené návraty v porovnaní s rozhodnutiami o návrate, percentuálny podiel dobrovoľných návratov, rozdiel v miere zamestnanosti medzi občanmi Únie a štátnymi príslušníkmi tretích krajín a konvergencia miery uznaných žiadostí o azyl), ktoré nesúvisia priamo s výkonnosťou AMIF, hoci výdavky z fondu môžu prispievať k plneniu príslušnej cieľovej hodnoty;

418. víta pripomienku Dvora audítorov, že z priebežného hodnotenia Komisie vyplýva, že fond AMIF je relevantný a že sa z neho financovali intervenčné opatrenia, ktoré zodpovedali potrebám členských štátov;

419. berie však na vedomie určité obmedzenia týkajúce sa ukazovateľov výkonnosti fondu AMIF, ktoré zistil Dvor audítorov, ako napríklad to, že dve tretiny ukazovateľov sú ukazovatele výstupov a že päť z 24 čiastkových cieľov ukazovateľov na rok 2020 už bolo dosiahnutých v predchádzajúcich rokoch a že ciele neboli upravené smerom nahor v súlade s postupom správneho finančného riadenia, aby odrážali politickú vôľu a potenciál na dosiahnutie ešte väčšieho pokroku;

420. poznamenáva, že niektoré ukazovatele AMIF nie sú na dobrej ceste k splneniu svojich cieľov, že Komisia nevypracovala rámec monitorovania výkonnosti pre projekty financované z EMAS a že výročná správa o riadení a výkonnosti a programové výkazy poskytujú málo informácií o pokroku dosiahnutom v rámci dôležitých ukazovateľov; so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov zistil výrazné oneskorenie, pokiaľ ide o plnenie cieľa, ktorý si fond AMIF stanovil v oblasti integrácie a legálnej migrácie;

421. poznamenáva, že v tejto oblasti politiky je hodnotenie ukazovateľov výstupov ťažké; vyjadruje znepokojenie nad tým, že financovanie z prostriedkov Únie nezlepšilo humanitárnu situáciu v utečeneckých táboroch ani účinne nechránilo vonkajšie hranice; vyzýva Komisiu, aby poskytla podrobné objasnenie, najmä pokiaľ ide o postupy prijímania na vonkajších hraniciach; vyzýva Komisiu, aby vyšetrila, kde presne boli finančné prostriedky Únie investované do programov AMIF a aké konkrétne zlepšenia priniesli; požaduje od Komisie príslušnú správu za každý dotknutý členský štát;

422. nedostatky sú spôsobené najmä dĺžkou konaní o azyle, pomalou integráciou a nedostatočnými mierami návratu; vyzýva Komisiu Únie a členské štáty, aby bezodkladne dosiahli legislatívny pokrok;

423. vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na riešenie nedostatkov zistených Dvorom audítorov a zlepšila informácie uvedené vo výročnej správe o riadení a výkonnosti a programových výkazoch, čo umožní lepšie monitorovanie pokroku, ktorý fond dosiahol;

424. je hlboko znepokojený tým, že o výkonnosti celkových výdavkov súvisiacich s núdzovou pomocou EMAS ([26]) sú k dispozícii len obmedzené, súhrnné informácie (počiatočné pridelené prostriedky vo výške 100 miliónov EUR sa na obdobie do roku 2020 zvýšili na 2,2 miliardy EUR, čo predstavuje 30 % fondu, Komisia však pre projekty financované z EMAS nevypracovala rámec na monitorovanie výkonnosti);

425. je hlboko znepokojený tým, že výročná správa o riadení a výkonnosti a programové výkazy obsahujú len málo informácií o hospodárnosti a efektívnosti pri implementácii fondu alebo o nákladovej účinnosti opatrení AMIF;

426. je hlboko znepokojený tým, že vo výročnej správe o riadení a výkonnosti a programových výkazoch sa nespomínajú opatrenia zamerané na prilákanie vysokokvalifikovaných pracovníkov do Únie prostredníctvom programov legálnej migrácie a že ukazovatele nie sú vhodné na informovanie o týchto opatreniach;

([24]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/446 z 15. októbra 2019, ktorým sa mení príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 515/2014, ktorým sa ako súčasť Fondu pre vnútornú bezpečnosť zriaďuje nástroj pre finančnú podporu v oblasti vonkajších hraníc a víz (Ú. v. EÚ L 94, 27.3.2020, s. 3).

([25]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2020/445 z 15. októbra 2019, ktorým sa mení príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 516/2014, ktorým sa zriaďuje Fond pre azyl, migráciu a integráciu (Ú. v. EÚ L 94, 27.3.2020, s. 1).

([26]) Núdzová pomoc z AMIF.

427. konštatuje existenciu dvoch paralelných systémov financovaných z prostriedkov Únie, ktoré podporujú rovnaký druh činností v oblasti návratu (národné programy AMIF a podpora návratu agentúrou Frontex), ako aj skutočnosť, že koordinácia je hlavne v zodpovednosti členských štátov; preto ich vyzýva, aby zabezpečili lepšiu koordináciu medzi oboma systémami;

428. so znepokojením konštatuje, že v prípade AMIF a ISF členské štáty nevyužili celý dostupný rozpočet; považuje to za obzvlášť problematické vzhľadom na čoraz väčšie využívanie núdzovej pomoci na financovanie opatrení členských štátov v týchto oblastiach; pripomína, že výzvy súvisiace s riadením bezpečnosti a migrácie sú pre Úniu prioritou; uznáva úsilie Komisie v tomto smere a od všetkých členských štátov žiada väčšiu spoluprácu;

Odporúčania

429. vyzýva Komisiu, aby:

— vydala pre orgány auditu v členských štátoch usmernenia o AMIF a ISF týkajúce sa spôsobu výpočtu rozsahu auditu v prípade podvzoriek s cieľom zabezpečiť, aby bol výber vzorky dostatočný a primeraný na to, aby poskytol audítorovi primeraný základ na vyvodenie záverov o celom kontrolovanom súbore,

— opätovne potvrdila orgánom auditu v členských štátoch, že v prípade AMIF a ISF by mali dodržiavať pokyny Komisie týkajúce sa výberu vzoriek a výpočtu miery chýb pod podmienkou, že výber vzorky by mal byť náhodný, každú jednotku vzorky v súbore by malo byť možné vybrať a v prípade potreby by sa všetky chyby mali extrapolovať na príslušný súbor,

— vydala pre orgány auditu v členských štátoch usmernenie o AMIF a ISF, aby dostatočným a primeraným spôsobom dokumentovali povahu, časovanie a rozsah svojich audítorských postupov, ich výsledky a zozbierané audítorské dôkazy;

430. žiada Komisiu, aby:

— definovala kritériá pre prideľovanie finančných prostriedkov núdzovej pomoci podliehajúcich zdieľanému riadeniu s členskými štátmi v ďalšom finančnom rámci,

— posilnila rámec monitorovania výkonnosti a) zabezpečením toho, aby projekty núdzovej pomoci v rámci AMIF obsahovali ukazovatele výstupov a výsledkov s jasnými cieľovými a východiskovými hodnotami tam, kde je to vhodné, a zdôvodnením, ak to tak nie je; b) monitorovaním výsledkov dosiahnutých projektmi financovanými v rámci núdzovej pomoci a podávaním príslušných správ; c) navrhnutím ukazovateľov spoločného rámca pre monitorovanie a hodnotenie AMIF a ukazovateľov IMBF pre viacročný finančný rámec na roky 2021 – 2027 vrátane ich východiskových a cieľových hodnôt, a to predtým, ako sa začnú projekty na roky 2021 – 2027,

— vykonala opatrenia, aby sa zabezpečila doplnkovosť a lepšia koordinácia medzi AMIF a úradom EASO/agentúrou Frontex (napr. v oblasti nútených návratov alebo podpory poskytovanej azylovým orgánom),

— používala rozvojovú pomoc ako nástroj na uľahčenie lepšej spolupráce s krajinami pôvodu migrantov ([27]);

431. vyzýva Komisiu, aby zlepšila súlad s Medziinštitucionálnou dohodou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a správnom finančnom riadení ([28]) v súlade s právnymi ustanoveniami Únie a zásadou dobrej správy vecí verejných;

Výročná správa o činnosti GR HOME za rok 2019

432. konštatuje, že GR pre migráciu a vnútorné záležitosti potvrdilo dve výhrady týkajúce sa zdieľaného riadenia (jednu k fondom AMIF a ISF a jednu k programu SOLID za obdobie 2007 – 2013, pričom každá je predmetom výhrady, pokiaľ ide o viaceré členské štáty) a jednu výhradu týkajúcu sa grantov s priamym riadením z dôvodu významnej miery chybovosti, ktorej zodpovedá zostatková miera chybovosti vo výške 4,11 %, a odhadovaného vplyvu vo výške 7,21 milióna EUR; konštatuje, že podľa výročnej správy o činnosti za rok 2019, ktorú vypracovala Komisia, je priemerná zostatková miera chybovosti v prípade AMIF a ISF na úrovni 1,57 %, čo je výrazne pod prahovou hodnotou významnosti 2 %; vyjadruje znepokojenie nad vykonávaním projektu núdzovej pomoci s názvom Posilnenie činností kontroly hraníc na úseku vonkajších hraníc Chorvátska z dôvodu zvýšeného migračného tlaku, ktorý prebiehal od septembra 2018 do konca roka 2019, a berie na vedomie, že európska ombudsmanka začala vyšetrovanie vo veci 1598/2020/MMO o tom, „ako Európska komisia monitoruje a zabezpečuje dodržiavanie základných práv zo strany chorvátskych úradov v súvislosti s operáciami riadenia hraníc“; berie na vedomie dôraz,

([27]) Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2020 o zlepšovaní účinnosti rozvoja a efektívnosti pomoci [2019/2184(INI)].
([28]) Medziinštitucionálna dohoda z 2. decembra 2013 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení (Ú. v. EÚ C 373, 20.12.2013, s. 1) od 16. decembra 2020 nahradená Medziinštitucionálnou dohodou medzi Európskym parlamentom, Radou Európskej únie a Európskou komisiou o rozpočtovej disciplíne, spolupráci v rozpočtových otázkach a riadnom finančnom hospodárení, ako aj o nových vlastných zdrojoch vrátane plánu na zavedenie nových vlastných zdrojov (Ú. v. EÚ L 433 I, 22.12.2020, s. 28).

ktorý Komisia kladie na vytvorenie nezávislého monitorovacieho mechanizmu, ako sa uvádza v grante; ďalej konštatuje, že Komisia úzko spolupracuje s Chorvátskom, ktoré vyjadrilo svoj zámer zaviesť tento nezávislý monitorovací mechanizmus; pripomína, že finančné nástroje EÚ na riadenie hraníc vyžadujú, aby všetky financované opatrenia rešpektovali Chartu základných práv a boli s ňou v súlade; trvá preto na tom, že akákoľvek budúca núdzová pomoc týkajúca sa riadenia hraníc udelená Chorvátsku by sa mala poskytnúť až po zriadení monitorovacieho mechanizmu; žiada ombudsmanku, aby Európskemu parlamentu pravidelne poskytovala aktuálne informácie o veci 1598/2020/MMO;

433. víta odporúčania, ktoré vydal Útvar Komisie pre vnútorný audit Generálnemu riaditeľstvu pre migráciu a vnútorné záležitosti (GR HOME) za rok 2019, ako napríklad:

— zriadenie a plánovanie audítorskej činnosti GR HOME (vymedziť a oznámiť vyhlásenie o poslaní a mandát funkcie auditu, upraviť úlohy a povinnosti, hierarchické vzťahy a čiastkové ciele na účely schvaľovania účtov; aktualizovať stratégie auditu; analyzovať potrebu zdrojov pre audítorskú činnosť),

— vykonávanie plánu auditu (naplánovať a začať audity čo najskôr v roku po prijatí ročného pracovného programu a preskúmaní výročných kontrolných správ a audítorských stanovísk; harmonizovať čiastkové ciele pre jednotlivé kroky procesu auditu; zabezpečiť, aby sa záverečné audítorské správy zasielali príjemcom bezodkladne a aby to monitoroval vyšší manažment),

— schvaľovanie účtov (zabezpečiť, aby sa rozhodnutia o schválení účtov prijímali včas; malo by objasniť postup pri účtoch predložených pred koncom roka); prispôsobenie postupu schvaľovania účtov novej organizačnej štruktúre a zlepšenie komunikácie medzi finančnými oddeleniami a sektorom auditu (zriadenie a plánovanie audítorskej činnosti; vykonávanie plánu auditu; schvaľovanie účtov);

Výročná správa o činnosti GR JUST za rok 2019

434. zdôrazňuje, že GR pre spravodlivosť a spotrebiteľov (ďalej len „GR JUST“) potvrdilo svoju výhradu týkajúcu sa významnej miery chybovosti v rámci grantov s priamym riadením, ktorej zodpovedá zostatková miera chybovosti vo výške 2,65 %; berie na vedomie záväzok Komisie prispôsobiť svoju metodiku výpočtu miery chybovosti pri grantoch v rámci programu Práva, rovnosť a občianstvo a programu Spravodlivosť tak, aby bola v súlade s pripomienkami Dvora audítorov, pričom sa začne uplatňovať pri audite ex post za rok 2020;

435. víta, že GR JUST pokračuje vo vykonávaní odporúčaní Útvaru Komisie pre vnútorný audit adresovaných GR JUST, ktoré sa týkajú procesu posudzovania vplyvu a vykonávania usmernení a súboru nástrojov v oblasti lepšej právnej regulácie;

Globálna Európa

436. konštatuje, že platby v okruhu Globálna Európa v roku 2019 predstavovali 10,1 miliardy EUR a boli vyplatené prostredníctvom týchto osobitných nástrojov:

— nástroj rozvojovej spolupráce (DCI), do výšky 26 % rozpočtu okruhu Globálna Európa alebo 2,6 miliardy EUR,

— nástroj európskeho susedstva (ENI), do výšky 20,6 % rozpočtu okruhu Globálna Európa alebo 2,1 miliardy EUR,

— nástroj predvstupovej pomoci (IPA), do výšky 15,7 % rozpočtu okruhu Globálna Európa alebo 1,6 miliardy EUR,

— humanitárna pomoc, do výšky 20,4 % rozpočtu okruhu Globálna Európa alebo 2,1 miliardy EUR,

— ostatné akcie a programy, do výšky 17,3 % rozpočtu okruhu Globálna Európa alebo 1,7 miliardy EUR;

437. pripomína, že hlavnými politickými cieľmi v rámci okruhu 4 rozpočtu na rok 2019 boli okrem iného podpora hodnôt Únie v zahraničí, ako sú demokracia, právny štát a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, a pripomína potrebu, aby každé opatrenie financované Úniou rešpektovalo tieto základné zásady; víta zistenie Dvora audítorov o všeobecne pozitívnom trende, pokiaľ ide o znižovanie chudoby, rodovú rovnosť vo vzdelávaní a počet dohôd so susednými krajinami, vyjadruje však znepokojenie nad zhoršujúcim sa trendom, pokiaľ ide o upevňovanie demokracie, právneho štátu a politickej stability; dôrazne oceňuje úsilie občianskej spoločnosti na celom svete pri presadzovaní a obrane ľudských práv, najmä v čase zmenšujúceho sa priestoru pre pôsobenie občianskej spoločnosti a spochybňovania univerzálnosti ľudských práv, a zdôrazňuje zásady transparentnosti a zodpovednosti v súvislosti s vynakladaním verejných prostriedkov na občiansku spoločnosť, zdôrazňuje, že je dôležité predchádzať nadmernému byrokratickému zaťaženiu a podnecovaniu neopodstatneného podozrenia;

438. berie do úvahy, že rozpočet v oblasti vonkajšej činnosti plní Generálne riaditeľstvo pre medzinárodnú spoluprácu a rozvoj (GR DEVCO), Generálne riaditeľstvo pre európsku susedskú politiku a rokovania o rozšírení (GR NEAR), Generálne riaditeľstvo pre civilnú ochranu a operácie humanitárnej pomoci EÚ (GR ECHO), Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a Útvar pre nástroje zahraničnej politiky (FPI);

439. konštatuje, že výdavky v tejto oblasti boli vynaložené pomocou niekoľkých nástrojov a metód poskytovania pomoci, medzi ktoré patria zákazky na práce, dodávky a služby, granty, osobitné úvery, záruky za úvery a finančná pomoc, rozpočtová podpora a iné cielené formy rozpočtovej pomoci vo vyše 150 krajinách po celom svete;

440. konštatuje, že Dvor audítorov preskúmal vzorku 68 operácií: 22 operácií GR NEAR, 25 operácií GR DEVCO, 10 operácií GR ECHO a 11 iných operácií; a sedem operácií zo štúdií o zostatkovej miery chybovosti GR NEAR a GR DEVCO z roku 2019, ktoré boli upravené tak, aby sa kompenzovali ich metodické obmedzenia;

441. poznamenáva, že Dvor audítorov zistil, že pomoc EÚ pomohla obnoviť a udržať prístup k bezpečnému a kvalitnému vzdelávaniu počas humanitárnych kríz; víta adekvátnosť projektov vo vzťahu k zisteným problémom; konštatuje, že projekty dokázali dosiahnuť väčšinu svojich cieľov; podporuje odporúčanie Dvora audítorov a vyzýva Komisiu, aby zlepšila svoju podporu vzdelávania v núdzových situáciách s cieľom dosiahnuť dobrú úroveň efektívnosti a relevantnosti;

442. zdôrazňuje, že cieľom rozvojovej politiky a politiky spolupráce je odstrániť chudobu a znížiť nerovnosť a že finančné prostriedky by sa mali dostať len k ich plánovaným príjemcom;

443. trvá na význame aktívnej účasti Európskeho parlamentu na vypracúvaní dohôd o partnerstve a spolupráci s tretími krajinami; zdôrazňuje, že budúce dohody o partnerstve by mali podliehať parlamentnej kontrole a mali by byť založené na zásadách solidarity, spoločnej zodpovednosti, dodržiavania ľudských práv, právneho štátu a medzinárodného humanitárneho práva ([29]);

444. je znepokojený nenávistnými prejavmi a násilím, ktoré sú prítomné v palestínskych školských učebniciach, ktoré v školách používa UNRWA; vyjadruje znepokojenie nad účinnosťou mechanizmov UNRWA na dodržiavanie hodnôt OSN vo vzdelávacích materiáloch, ktoré používajú a podľa ktorých vyučujú zamestnanci UNRWA v jej školách a ktoré obsahujú nenávistné prejavy a podnecovanie k násiliu; trvá na tom, aby UNRWA konala úplne transparentne a zverejňovala na platforme s otvoreným zdrojovým kódom všetky svoje vzdelávacie materiály pre učiteľov a študentov, ako aj svoje revízie používaných učebníc hostiteľskej krajiny, a to s cieľom zabezpečiť, aby obsah bol v súlade s hodnotami OSN a aby nepodnecoval nenávisť; žiada okamžité odstránenie všetkých školských materiálov, ktoré nie sú v súlade s týmito normami; trvá na tom, že vyčlenenie finančných prostriedkov EÚ – napríklad v rámci mechanizmu PEGASE – na mzdy vyplácané učiteľom a štátnym zamestnancom v odvetví vzdelávania musí byť podmienené tým, že vzdelávací materiál a obsah kurzov bude v súlade s normami UNESCO pre mier, toleranciu, spolužitie a nenásilie, ako o tom rozhodli ministri školstva Únie v Paríži 17. marca 2015;

445. opäť zdôrazňuje svoju pozíciu, že vonkajšia pomoc by sa mala v plnej miere financovať z rozpočtu Únie, a zdôrazňuje, že opatrenia v rámci trustových fondov sú len preklenovacími riešeniami až do ich úplného nahradenia budúcimi vonkajšími finančnými nástrojmi, najmä Nástrojom susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) a nástrojom predvstupovej pomoci (IPA III); vyjadruje poľutovanie nad tým, že humanitárne ciele, ako je ochrana dôstojnosti a ľudských práv migrantov a iných zraniteľných skupín, akými sú deti a ženy, neboli vo viacerých prípadoch splnené pri vykonávaní opatrení v rámci trustových fondov, ako sú trustový fond EÚ Madad a trustový fond EÚ pre Afriku; zdôrazňuje, že ochrana ľudských práv si vyžaduje rozhodné opatrenia;

([29]) Stanovisko výboru DEVE na tému Ochrana ľudských práv a vonkajšia migračná politika EÚ, odsek 17.

ďalej pripomína, že dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, presadzovanie právneho štátu, demokratických zásad, slobody náboženského vyznania a viery, transparentnosti, dobrej správy vecí verejných a mieru a stability sú základnými prvkami trustového fondu EÚ pre Kolumbiu; vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti posilnila kontrolu opatrení implementujúcich partnerov.

446. poukazuje na to, že zmiernenie chudoby je hlavným cieľom rozvojovej politiky Únie a že hlavným cieľom oficiálnej rozvojovej pomoci by mala byť v súlade s jej vymedzením podľa OECD podpora hospodárskeho rozvoja a blahobytu rozvojových krajín; zdôrazňuje, že oficiálna rozvojová pomoc by mala podporovať dosahovanie cieľov udržateľného rozvoja, dodržiavať zásady programu OSN Agenda 2030 vrátane zásady „na nikoho nezabudnúť“, dodržiavať zásady účinnosti rozvoja a prispievať k znižovaniu nerovností, a to bez výnimky v prípade oficiálnej rozvojovej pomoci súvisiacej s migráciou alebo pri použití určitej konkrétnej formy pomoci; požaduje efektívnejšie a transparentnejšie prideľovanie úverov oficiálnej rozvojovej pomoci, ktoré zabezpečí, že oficiálna rozvojová pomoc bude smerovať tam, kde je najviac potrebná, a že bude mať čo najväčší vplyv na rozvoj;

447. zdôrazňuje potrebu prepojiť opatrenia na dlhovú úľavu s ďalšou mobilizáciou oficiálnej rozvojovej pomoci; domnieva sa tiež, že úsilie o dlhovú úľavu by sa malo doplniť o zvýšené zdroje od multilaterálnych úverových agentúr, a to aj zvýšením zvláštnych práv čerpania MMF;

448. konštatuje, že potreby oficiálnej rozvojovej pomoci ovplyvňuje mobilizácia domácich zdrojov krajín, ktorú oslabuje narúšanie základu dane a presun ziskov zo strany nadnárodných spoločností; pripomína, že väčšia závislosť rozvojových krajín od dane z príjmu právnických osôb znamená, že neúmerne doplácajú na narúšanie základu dane; žiada od Únie aktívnejšie opatrenia na riešenie tohto problému v súlade s akčným programom z Addis Abeby o financovaní rozvoja, ktorý je súčasťou Agendy 2030; zdôrazňuje potrebu konkrétnych opatrení na podporu zvýšenej mobilizácie domácich zdrojov, ako je podpora boja proti korupcii a rozvoj progresívnych daňových systémov, boj proti vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam a daňovým únikom;

449. pripomína, že účinnosť rozvojovej politiky Únie ovplyvňujú politiky v oblasti poľnohospodárstva, rybárstva, obchodu, hospodárstva, vzdelávania, migrácie, životného prostredia, klímy, zahraničných vecí a bezpečnosti a ďalšie politiky Únie; konštatuje, že súdržnosť politík v záujme rozvoja, ktorú ustanovuje článok 208 ZFEÚ, je preto tiež záležitosťou správneho finančného riadenia; pripomína, že účinnosť pomoci závisí od riadneho vykonávania súdržnosti politík v záujme rozvoja; zdôrazňuje, že na dosiahnutie cieľov účinnosti pomoci treba vynaložiť ešte väčšie úsilie o dodržiavanie zásad súdržnosti politík v záujme rozvoja, najmä v uvedených oblastiach; vyzýva Komisiu, aby konala na základe odporúčaní uvedených v správe o externom hodnotení ([30]) súdržnosti politík v záujme rozvoja z roku 2018, a preukázala odhodlanie a pridelila dostatočný počet zamestnancov na úlohy v oblasti súdržnosti politík v záujme rozvoja s cieľom vykonávať stratégiu zameranú na výsledky a pokrok v oblasti súdržnosti politík v záujme rozvoja;

450. zdôrazňuje, že v záujme väčšej účinnosti rozvojovej pomoci, dosahovania dlhodobých výsledkov a riešenia miestnych potrieb, najmä počas dlhotrvajúceho obdobia krízy a po kríze, je nevyhnutné zlepšiť koordináciu humanitárnej a rozvojovej pomoci a posilniť prepojenie medzi humanitárnou oblasťou a rozvojom; vyzýva Úniu, aby takýto prístup ďalej rozvíjala;

451. víta preskúmanie s názvom Reakcia EÚ na štátom riadenú investičnú stratégiu Číny, ktoré v septembri 2020 vypracoval Dvor audítorov; zdôrazňuje, že Dvor audítorov zistil nedostatky v monitorovaní, podávaní správ a hodnotení opatrení v rámci súčasnej stratégie Únie – Čína vrátane financovania zo strany Únie projektov v rámci čínskej investičnej stratégie, ktoré nie sú v súlade so zásadami stratégie Únie v oblasti prepojenosti; požaduje poskytnutie ďalších potrebných finančných a ľudských zdrojov na vykonávanie stratégie Únie v oblasti prepojenosti;

452. s obavami berie na vedomie zložitú situáciu v Bielorusku; zdôrazňuje, že je dôležité preskúmať financovanie z prostriedkov Únie a zabezpečiť, aby nebolo nasmerované na Lukašenkov režim, ale na podporu občianskej spoločnosti v Bielorusku;

453. so záujmom očakáva samit Únia – Afrika v roku 2021; domnieva sa, že je potrebné prejsť od tradičného vzťahu zameraného na pomoc k rovnocennému partnerstvu, ktoré bude strategickejšie a integrovanejšie;

Zistenia Dvora audítorov: GR NEAR

454. víta skutočnosť, že transakcie týkajúce sa rozpočtovej podpory a projektov vykonávaných medzinárodnými organizáciami v rámci tzv. konceptuálneho prístupu boli menej náchylné na chyby a že v roku 2019 Dvor audítorov nezistil žiadne chyby v týchto oblastiach; berie na vedomie, že pokiaľ ide o správnosť operácií, výdavková oblasť rozpočtovej podpory tretím krajinám je menej náchylná na chyby; berie však na vedomie, že vzhľadom na právne ustanovenia, ktoré ponechávajú široký priestor na výklad Komisie, pokiaľ ide o plnenie všeobecných podmienok, audit Dvora audítorov „nemôže siahať za fázu vyplatenia pomoci prijímajúcej krajine Komisiou, pretože tieto finančné prostriedky sa následne zlučujú s rozpočtovými zdrojmi tejto krajiny“; konštatuje, že to môže ohroziť

([30]) https://ec.europa.eu/international-partnerships/external-evaluation-eus-policy-coherence-development-2009-2016_sk,

úroveň zodpovednosti a transparentnosti opatrení a výdavkov Únie; trvá na tom, že Komisia musí zabezpečiť, aby bolo poskytovanie vonkajšej pomoci v súlade so zásadami právneho štátu a ľudskými právami v prijímajúcich krajinách; zdôrazňuje najmä potrebu zaručiť, aby krajiny a tretie strany a/alebo fyzické osoby, ktorým boli pridelené finančné prostriedky Únie alebo ktoré sú na prostriedky Únie nejako napojené, dodržiavali základné demokratické hodnoty, medzinárodné normy v oblasti ľudských práv a zásady nenásilia;

455. vyzýva Komisiu, aby v plnej miere zaviedla zásadu podmienenosti a pravidelné kontroly *ex ante* a *ex post* týkajúce sa správnosti a výkonnosti finančných prostriedkov Únie na podporu tretích krajín a zabezpečila právny rámec, ktorým sa zaistí, aby tento podporný nástroj umožňoval úplné vymáhanie finančných prostriedkov v prípade odhalených nezrovnalostí ([31]);

456. so znepokojením konštatuje, že pokiaľ ide o štúdiu o zostatkovej miery chybovosti GR NEAR, podľa Dvora audítorov:

— metodika zostatkovej miery chybovosti a príručka, ktorú poskytlo GR NEAR, obsahujú obmedzenia, ktoré môžu prispieť k podhodnoteniu zostatkovej miery chybovosti, ako je nedostatočné pokrytie určitých aspektov postupov verejného obstarávania (dôvody zamietnutia neúspešných uchádzačov, súlad víťaznej ponuky so všetkými podmienkami účasti a kritériami na vyhodnotenie ponúk, úplná kontrola postupov v súvislosti s výzvami na predkladanie návrhov, dôvody priameho zadania) ([32]),

— miera [chybovosti] grantu v prípade priameho riadenia grantov sa vypočítava na základe úrovne spoľahlivosti 80 %, hoci zvyčajne sa miery chybovosti vypočítavajú na základe 95 % úrovne spoľahlivosti,

— metóda odhadu zostatkovej miery chybovosti GR NEAR poskytuje dodávateľovi široký priestor na výklad pri odhadovaní jednotlivých chýb (najmä v prípade chýbajúcich dokumentov týkajúcich sa operácie),

— v rokoch 2018 a 2019 bola polovici operácií zaradených do vzorky prisúdená spoľahlivosť na základe predchádzajúcich kontrol, hoci Dvor audítorov pripomína, že takýmto prístupom sa zostatková miera chybovosti nemeria v plnej miere ([33]);

457. je znepokojený tým, že Dvor audítorov má naďalej výhrady k spoľahlivosti výsledkov štúdie;

458. so znepokojením konštatuje, že GR NEAR muselo vo svojej výročnej správe o činnosti za rok 2019 uviesť výhradu týkajúcu sa ťažkostí s primeraným monitorovaním všetkých projektov v Líbyi a Sýrii (nekvantifikovaná výhrada) a výhradu týkajúcu sa chýb vo výdavkoch v grantoch v rámci priameho riadenia (kvantifikovaná výhrada);

459. berie na vedomie, že Dvor audítorov za rok 2019 nevypočítal žiaden odhad miery chybovosti výdavkov v okruhu 4, rovnako ako v prípade roka 2018; zdôrazňuje, že Dvor audítorov zistil obmedzenia, ktoré by mohli viesť k podhodnoteniu zostatkovej miery chybovosti; plne podporuje odporúčania Dvora audítorov, najmä potrebu zverejniť obmedzenia štúdie o zostatkovej miere chybovosti v budúcich výročných správach o činnosti GR NEAR, ako aj posilniť kontroly GR NEAR týkajúce sa nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti identifikáciou opakujúcich sa chýb a predchádzaním týmto chybám;

460. berie na vedomie následné opatrenia Dvora audítorov v nadväznosti na jeho odporúčania uvedené v jeho výročnej správe za rok 2016, ktoré si buď vyžadovali okamžité opatrenia, alebo mali byť vykonané do roku 2019, a víta to, že Komisia vykonala tri z nich v plnom rozsahu a jedno čiastočne;

461. vyjadruje poľutovanie nad tým, že hoci Európsky parlament vo svojom uznesení z 13. marca 2019 vyzval Komisiu, aby finančné prostriedky, ktoré sú pridelené v rámci IPA II, použila na podporu tureckej občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a novinárov a na zvýšenie príležitostí na medziľudské kontakty, akademický dialóg a mediálne platformy pre novinárov prostredníctvom prostriedkov priamo spravovaných Úniou, Komisia sa rozhodla vykonávať opatrenie IPA 2019/42258 spolufinancovaním nákupu štyroch plavidiel tureckej pobrežnej stráže; trvá rovnako na tom, že treba dôsledne monitorovať využívanie finančných prostriedkov nástroja pre utečencov v Turecku a zabezpečiť, aby sa tieto finančné prostriedky presne zameriavali na projekty pre utečencov a nepoužívali na iné účely;

([31]) Ú. v. EÚ C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 211 správy.
([32]) Ú. v. EÚ C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 213 správy.
([33]) Ú. v. EÚ C 377, 9.11.2020, s. 13, s. 214 správy.

Osobitná správa Dvora audítorov č. 09/2019: Podpora EÚ pre Maroko: zatiaľ obmedzené výsledky

462. konštatuje, že rozpočtová podpora Únie v Maroku dosiahla v období 2014 – 2018 celkovo približne 0,37 % celkových rozpočtových výdavkov krajiny, pričom zmluvy predstavovali 562 miliónov EUR a platby 206 miliónov EUR; pripomína, že Maroko dostáva od Únie väčšiu rozvojovú podporu než akákoľvek iná severoafrická krajina s výnimkou Tuniska a je jedným z hlavných prijímateľov medzinárodnej rozvojovej pomoci;

463. pripomína, že nástroj ENI je kľúčový finančný nástroj, ktorý Komisia používa pri spolupráci s Marokom, a predstavuje 1 399 miliónov EUR v záväzkoch na obdobie 2014 – 2020;

464. upozorňuje, že po rozsudku Všeobecného súdu Únie z decembra 2015 o Západnej Sahare Maroko pozastavilo politický dialóg, ktorý sa vzťahoval na všetky vonkajšie politiky Únie, ako je rozvojová politika, obchod, zahraničná a bezpečnostná politika, a to od decembra 2015 do januára 2019; berie na vedomie poznámky Komisie k osobitnej správe č. 09/2019, že vzhľadom na to, že „politický dialóg nebol počas obdobia zložitých politických vzťahov medzi Úniou a Marokom nikdy pozastavený, Komisia sa domnieva, že neexistovali dôvody na vypracovanie alternatívnej stratégie“;

465. zdôrazňuje, že Maroko je dlhodobým a strategickým partnerom a susedom EÚ a že plodná spolupráca vedie k pozitívnym výsledkom;

466. zdôrazňuje, že Dvor audítorov zistil niekoľko problémov, ktoré bránia účinnosti rozpočtovej podpory:

— nie celkom optimálne zameranie a koncepcia podpory (t. j. financovanie pokrývalo príliš veľa oblastí, Komisia nevypracovala jasnú stratégiu pre budúce vzťahy s Marokom počas pozastavenia politického dialógu, nerovnomerná koordinácia darcov, programy rozpočtovej podpory nie sú zamerané na maximalizáciu vplyvu),

— ťažkosti pri realizácii podpory (t. j. oneskorenia, nedostatočné hodnotenie výsledkov Komisiou),

— absencia významného vplyvu programov rozpočtovej podpory (t. j. bola dosiahnutá menej ako polovica cieľových hodnôt rozpočtovej podpory v oblasti zdravia, sociálnej ochrany, spravodlivosti atď.),

467. vyzýva Komisiu, aby:

— posilnila zameranie rozpočtovej podpory Únie v Maroku, konkrétne uplatňovala transparentnejšiu a lepšie zdokumentovanú metódu prideľovania súm na sektorové programy rozpočtovej podpory a naďalej monitorovala výkonnosť,

— zlepšila navrhovanie cieľových a výkonnostných výsledkov,

— zlepšila stratégiu dialógu o politikách, najmä s cieľom posúdiť výsledky stratégie dialógu o politikách a uplatňovať jasné a primerané vymedzenie cieľov a očakávaných výsledkov dialógu,

— zlepšila postupy overovania vyplácania a konkrétne aby uplatňovala vhodné metódy výpočtu, a vyplácala finančné prostriedky len vtedy, ak existujú spoľahlivé dôkazy o tom, že cieľová hodnota sa skutočne dosiahla,

— zlepšila postupy monitorovania, napríklad s cieľom lepšie posudzovať odvetvové stratégie a sledovať ich vykonávanie pomocou ukazovateľov odvetvových stratégií,

— dôkladne overovala využívanie finančných prostriedkov Únie tretími subjektmi, ich pridruženými subjektmi a/alebo fyzickými osobami s cieľom zabezpečiť, aby sa žiadne finančné prostriedky nepridelili na žiadnu príčinu alebo formu terorizmu a/alebo náboženskej a politickej radikalizácie ani s nimi neboli spojené; a aby zabezpečila, aby sa tieto finančné prostriedky Únie aktívne vymáhali a zapojení príjemcovia boli vylúčení z budúcich financovania z prostriedkov Únie;

468. pripomína, že je dôležité v zahraničí propagovať hodnoty Únie, ako je demokracia, právny štát a dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd; vyzýva preto Komisiu, aby využívala predvstupový fond na podporu demokratickej transformácie a zabezpečenie riadneho vykonávania verejných politík a reforiem súdnictva na západnom Balkáne;

469. berie na vedomie odpovede Komisie na osobitnú správu č. 09/2019, najmä to, že Komisia dospela k záveru, že spolupráca Únie prispela k vykonávaniu reforiem v Maroku, čo malo pozitívny vplyv na sociálno-ekonomický rozvoj krajiny;

Zistenia Dvora audítorov: GR DEVCO

470. konštatuje, že GR DEVCO vykonáva väčšinu nástrojov vonkajšej pomoci financovaných zo všeobecného rozpočtu Únie a z ERF; berie na vedomie, že Dvor audítorov vo svojej výročnej správe o činnostiach financovaných z 8., 9., 10. a 11. ERF za rozpočtový rok 2019 predložil svoje pripomienky k systémom, spoľahlivosti výročnej správy o činnosti a vyhlásenie generálneho riaditeľa za rok 2019, ktoré sa týkajú celej oblasti zodpovednosti GR DEVCO;

— výdavky zaznamenané v roku 2019 v rámci 8., 9., 10. a 11. ERF sú významne ovplyvnené chybami; podľa Dvora audítorov je odhadovaná úroveň chybovosti 3,5 %,

— 43,6 % odhadovanej úrovne chybovosti pochádzalo z výdavkov, ktoré nevznikli (t. j. záväzky prezentované ako výdavky alebo nesprávne vypočítané deklarované výdavky),

— 22,1 % odhadovanej úrovne chybovosti pochádzalo z vážneho porušenia pravidiel verejného obstarávania (t. j. neodôvodnené rozhodnutie hodnotiaceho výboru),

— 12,7 % odhadovanej úrovne chybovosti pochádzalo z neoprávnených výdavkov (t. j. výrazné zvýšenie platov miestnych zamestnancov po uzatvorení zmluvy);

471. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že Komisia a jej implementujúci partneri urobili viac chýb v operáciách týkajúcich sa programových odhadov, grantov a dohôd o príspevku uzatvorených s medzinárodnými organizáciami a dohôd o delegovaní uzatvorených s agentúrami členských štátov Únie pre spoluprácu ako pri iných formách podpory (napr. týkajúcich sa zákaziek na práce, dodávky a služby), zo 65 kontrolovaných operácií tohto typu bolo 25 (38 %) ovplyvnených vyčísliteľnými chybami, čo predstavovalo 71,7 % odhadovanej úrovni chybovosti; berie na vedomie stanovisko Dvora audítorov, že štúdia o zostatkovej miere chybovosti GR DEVCO nepredstavuje zákazku na uisťovacie služby ani audit; konštatuje, že vychádza z metodiky zostatkovej miery chybovosti a príručky, ktoré poskytlo GR DEVCO; poznamenáva, že Dvor audítorov uvádza štyri hlavné faktory, ktoré majú vplyv na zostatkovú mieru chybovosti, ktorú používa GR DEVCO, ako sú obmedzenia v kontrolách postupov verejného obstarávania, veľmi nízky počet kontrol na mieste v krajine realizácie projektu, samotná metóda odhadu zostatkovej miery chybovosti GR DEVCO a čiastočné alebo úplné spoliehanie sa na predchádzajúcu kontrolnú prácu; berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov, že vyhlásenie generálneho riaditeľa o vierohodnosti vo výročnej správe o činnosti za rok 2019 neobsahuje žiadne výhrady, keďže dve výhrady zostávajúce z roku 2018 boli zrušené a žiadne nové neboli vydané; pred zrušením týchto výhrad v roku 2019 GR DEVCO výrazne znížilo ich rozsah (t. j. podiel výdavkov, na ktoré sa vzťahovali) v rokoch 2017 a 2018, čo následne neposkytuje pravdivý a verný obraz o rizikách v celkovej oblasti zodpovednosti GR DEVCO;

472. víta zistenie Dvora audítorov o všeobecne pozitívnom trende, pokiaľ ide o znižovanie chudoby, rodovú rovnosť vo vzdelávaní a počet dohôd so susednými krajinami, vyjadruje však znepokojenie nad zhoršujúcim sa trendom, pokiaľ ide o konsolidáciu demokracie, právneho štátu a politickej stability;

473. opakuje svoje znepokojenie, že častejšie využívanie finančného nástroja na vykonávanie politík EÚ v tretích krajinách oslabuje mieru zodpovednosti a transparentnosť opatrení Únie; trvá na tom, že Komisia musí zabezpečiť, aby poskytovanie vonkajšej pomoci podliehalo dodržiavaniu zásad právneho štátu a ľudských práv v prijímajúcich krajinách ([34]);

474. vyjadruje hlboké znepokojenie nad zneužívaním rozvojových fondov na činnosti, ktoré vedú k porušovaniu ľudských práv pri riadení hraníc; vyjadruje poľutovanie nad údajným porušovaním ľudských práv v súvislosti s Núdzovým trustovým fondom Európskej únie pre Afriku v Líbyi, Etiópii, Eritrei a Nigeri; žiada, aby boli vytvorené silné mechanizmy na monitorovanie vplyvov núdzového trustového fondu Európskej únie pre Afriku na ľudské práva, ako aj systém zodpovednosti s cieľom predchádzať porušovaniu medzinárodného práva a riešiť ho; opakuje, že je potrebné dôkladne vyšetriť údajné porušovanie ľudských práv, a to aj ich porušovanie na hraniciach EÚ; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že v správe Komisie o predĺžení núdzového trustového fondu Európskej únie sa nepredpokladalo žiadne zlepšenie v tejto oblasti, a žiada, aby sa v súvislosti s rozšírením núdzového trustového fondu EÚ poskytli záruky týkajúce sa dodržiavania základných ľudských práv ([35]);

([34]) Odsek 32 uznesenia Európskeho parlamentu zo 14. mája 2020 s poznámkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutí o absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2018, oddiel III – Komisia a výkonné agentúry (2019/2055(DEC)).

([35]) Stanovisko výboru DEVE na tému Ochrana ľudských práv a vonkajšia migračná politika EÚ, odsek 13.

Výkonnosť nástroja európskeho susedstva (ENI) a nástroja rozvojovej spolupráce (DCI)

475. pripomína, že rozpočet ENI vo VFR na roky 2014 – 2020 je približne 17 mld. EUR; celkovo Komisia do konca roku 2019 zaviazala 85 % týchto rozpočtových prostriedkov a minula 42 %;

476. pripomína, že rozpočet DCI vo VFR na roky 2014 – 2020 je približne 20 mld. EUR; celkovo Komisia do konca roku 2019 zaviazala 84 % týchto rozpočtových prostriedkov a minula 40 %;

477. poznamenáva, že podľa preskúmania výkonnosti piatich projektov DCI a troch projektov ENI Dvor audítorov zistil, že tri z projektov DCI mali problémy s výkonnosťou: pri dvoch došlo k oneskoreniam vo vykonávaní, a preto do príslušného termínu nedodajú všetky plánované výstupy a výsledky, zatiaľ čo pri jednom sa nestanovil žiadny cieľ na meranie jeho výkonnosti, avšak žiadny z projektov ENI nemal problémy s výkonnosťou;

478. konštatuje, že z ukazovateľov uvedených v správach Komisie o výkonnosti na vysokej úrovni vyplynul všeobecný pozitívny trend z hľadiska zmierňovania chudoby, rodovej rovnosti vo vzdelávaní, počtu dohôd s krajinami susedstva a ľudského rozvoja; vyjadruje znepokojenie nad tým, že ukazovatele ukázali zhoršujúci sa trend, pokiaľ ide o konsolidáciu demokracie, právny štát a politickú stabilitu;

479. upozorňuje, že tieto ukazovatele neposkytli informácie o výkonnosti samotných programov, ale skôr o kontexte, v ktorom sa realizujú; zdôrazňuje, že súbor použitých ukazovateľov neposkytol jasný prehľad o tom, do akej miery programy prinášali očakávané výstupy a výsledky, a ako tieto výstupy a výsledky prispievali k dosahovaniu očakávaných vplyvov programov;

Odporúčania

480. vyzýva Komisiu, aby:

— zverejnila obmedzenia štúdie o zostatkovej miere chybovosti vo výročnej správe o činnosti GR NEAR za rok 2020 a v budúcich výročných správach o činnosti,

— urýchlene vypracovala usmernenia a prísne kritériá na identifikáciu MVO v jej účtovnom systéme a aby overovala údaje predložené samotnými žiadateľmi,

— navrhla harmonizovanú definíciu MVO a osobitnú kontrolu fondov; vyzýva Komisiu, aby každý rok zabezpečila zoznam 50 najväčších príjemcov,

— zvýšila stupeň spoľahlivosti, ktorý GR NEAR používa v rámci svojej metodiky výpočtu chybovosti grantov, a to na rovnakú úroveň, ako uplatňuje pri zvyšnej časti súboru zostatkovej miery chybovosti tak, aby bolo presnejšie zohľadnené vyššie riziko v oblasti priameho riadenia grantov najneskôr do konca roku 2021,

— posilnila kontroly GR NEAR, GR DEVCO, GR ECHO, GR CLIMA a FPI identifikáciou opakujúcich sa chýb a predchádzaním takýmto chybám (napr. chýbajúce systémy na zaznamenávanie času a vykazovanie neoprávnenej DPH v rámci projektov financovaných Úniou) najneskôr do konca roku 2021,

— najneskôr do konca roku 2021 ešte zlepšila metodiku a príručku pre štúdiu o zostatkovej miere chybovosti s cieľom riešiť problémy, ktoré Dvor audítorov identifikoval vo svojej správe, a zvýšiť tak spoľahlivosť miery chybovosti uvádzanej v štúdii,

— znova vydala výhrady k všetkým oblastiam, v ktorých bola zistená vysoká miera rizika, a to bez ohľadu na ich podiel na celkových výdavkoch a ich finančný dosah,

— dôkladne overovala využívanie finančných prostriedkov Únie tretími subjektmi, ich pridruženými subjektmi a/alebo fyzickými osobami s cieľom zabezpečiť, aby sa žiadne finančné prostriedky nepridelili na žiadnu príčinu alebo formu terorizmu a/alebo náboženskej a politickej radikalizácie ani s nimi neboli spojené; a zabezpečila, aby sa tieto finančné prostriedky Únie aktívne vymáhali a aby zapojení príjemcovia boli vylúčení z budúcich financovania z prostriedkov Únie,

— zabezpečila, aby žiadne finančné prostriedky Únie nepodporovali nútenú detskú prácu,

— zabezpečila, aby sa finančné prostriedky Únie nepoužívali na iné účely ako určené oblasti,

— pozastavila alebo preskúmala svoju spoluprácu s tretími krajinami vrátane pozastavenia osobitných finančných prostriedkov a projektov, ktoré ohrozujú ľudské práva dotknutých osôb, a to aj vtedy, keď tretie krajiny nedodržiavajú základné práva vyplývajúce z Dohovoru OSN o právnom postavení utečencov z roku 1951 a Európskeho dohovoru o ľudských právach v plnej miere, neratifikovali tieto dohovory alebo nedodržiavajú dohovory SOLAS a SAR,

— zabezpečila posilnenú parlamentnú kontrolu pri vypracúvaní nových dohôd o partnerstve s tretími krajinami, ktoré by mali vždy byť založené na zásadách solidarity, spoločnej zodpovednosti, dodržiavania ľudských práv, právneho štátu a medzinárodného humanitárneho práva,

— poskytla podrobné informácie o rozhodnutiach prijatých v operačných výboroch a zabezpečila, aby bol Európsky parlament zastúpený na ich schôdzach;

481. opakovane žiada Komisiu, aby v plnej miere a bezodkladne vykonala rozsudok Súdneho dvora (31/1/2019) týkajúci sa International Management Group (IMG); naliehavo vyzýva Komisiu, aby opäť považovala IMG za vhodného dodávateľa, pokiaľ ide o projekty v krajinách postihnutých krízou, v ktorých táto organizácia preukázala svoju efektívnosť pri riadení programov obnovy a pomoci financovaných európskymi subjektmi a členskými štátmi počas viac ako 20 rokov;

482. zdôrazňuje význam zvýšenia viditeľnosti, transparentnosti, účinnosti, komplementárnosti a zodpovednosti vonkajších finančných nástrojov EÚ vzhľadom na ich súčasnú reštrukturalizáciu; upozorňuje, že výkonnosť nástroja európskeho susedstva bola úspešnejšia vo východnom susedstve Únie, a v tejto súvislosti vyzýva, aby sa zintenzívnilo úsilie zamerané na južné susedstvo EÚ s cieľom riešiť výzvy, ktorým čelí;

483. vyzýva Komisiu, aby viac analyzovala prínos subvencovania a znižovania rizík súkromných investícií k účinnosti rozvojovej pomoci vzhľadom na nahlásené nedostatky mechanizmov kombinovaného financovania a záruk, najmä v nedávnom stanovisku Dvora audítorov (č. 7/2020) k správe Komisie o vykonávaní Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD), v záveroch ktorého sa uvádza, že nie je možné posúdiť príspevok EFSD k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja alebo Parížskej dohody o zmene klímy a preukázať, že príslušné investície by sa neuskutočnili bez príspevku Únie, inými slovami: preukázať finančnú doplnkovosť EFSD; pripomína, že bez preukázania finančnej doplnkovosti Únia porušuje predpisy WTO týkajúce sa subvencovania súkromného sektora a potenciálne plytvá zdrojmi daňovníkov; zdôrazňuje, že výber spôsobov pomoci by sa mal riadiť vyhliadkami na účinnosť vo vzťahu k príslušným cieľom politík v súlade so zásadou „prvoradosti politiky“; vyzýva Komisiu a ESVČ, aby toto zabezpečili; domnieva sa, že Komisia a ESVČ by mali uprednostňovať odvetvia s potenciálom prilákať priame zahraničné investície, vytvárať pracovné miesta a posilňovať vývoz, ako aj opatrenia na podporu dobrej správy vecí verejných, štrukturálnych reforiem, hospodárskej diverzifikácie a boja proti korupcii; zdôrazňuje, že je potrebné, aby darcovia štandardne uprednostňovali financovanie založené na grantoch, najmä pokiaľ ide o najmenej rozvinuté krajiny, a aby neuprednostňovali úvery, ktoré by mohli oproti grantom zvýšiť dlhové zaťaženie; zdôrazňuje, že dlhová úľava môže mať zásadný vplyv na zmiernenie chudoby; zdôrazňuje, že programy pomoci by sa mali kombinovať s analýzou udržateľnosti dlhu; žiada, aby Únia pracovala na osobitnej iniciatíve týkajúcej sa dlhovej úľavy pre vysoko zadlžené chudobné krajiny; opakuje, že rozvojová pomoc vo forme spolupráce so súkromným sektorom musí rešpektovať hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv, príslušné normy MOP a usmernenia OECD pre nadnárodné podniky; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť dobrú správu vecí verejných, znižovanie chudoby a vytváranie bohatstva prostredníctvom udržateľných investícií, ako aj znižovanie nerovností, podporu ľudských práv a environmentálne normy a posilňovanie postavenia miestnych hospodárstiev;

484. vyzýva Komisiu, aby systematicky monitorovala uskutočnené reformy a dosiahnuté výsledky a preukázala, že rozpočtová podpora Únie účinne prispela k vlastnému rozvojovému programu afrických, karibských a tichomorských krajín a posilnila ich demokratickú zodpovednosť;

485. požaduje väčšiu zodpovednosť a efektívnosť vo výdavkoch Únie na rozvoj, keďže výsledky v oblasti rozvoja netreba len definovať, ale aj kontrolovať a monitorovať z hľadiska ich hmatateľnosti a vplyvu na rozvoj.

486. žiada nezávislejšie a verejne dostupné posúdenia opatrení EÚ týkajúcich sa civilnej a vojenskej bezpečnosti a vojenských opatrení, najmä misií EÚ zameraných na vojenský výcvik, budovania kapacít vojenských aktérov v tretích krajinách (budovanie kapacít na podporu bezpečnosti a rozvoja prostredníctvom IcSP), ako aj opatrení v oblasti riadenia hraníc a migrácie a odsudzuje nedostatočnú pružnosť v administratívnych a rozpočtových/finančných postupoch týkajúcich sa civilných misií Spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP); pripomína svoj názor, že Komisia by mala zaviesť osobitné pravidlá verejného obstarávania pri opatreniach krízového riadenia v rámci SBOP, aby sa uľahčila rýchla a flexibilná organizácia misií;

487. vyzýva Komisiu, aby posúdila zákonnosť zbavenia Európskeho parlamentu rozpočtovej funkcie rozhodnutiami Rady o zriadení Európskej obrannej agentúry (EDA) a stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO); pripomína, že podľa príslušných ustanovení článku 45 ods. 2 a článku 46 ods. 2 Zmluvy o EÚ sa rozhodnutia prijímajú kvalifikovanou väčšinou bez toho, aby bola stanovená možnosť veta; pripomína, že podľa článku 42 Zmluvy o EÚ je možné zbaviť Európsky parlament rozpočtovej funkcie len v prípade operačných výdavkov a že je na to potrebné jednomyseľné rozhodnutie Rady;

488. vzhľadom na to, že EIB je hlavným aktérom pri vykonávaní vonkajších politík Únie a má 10 % svojich úverov mimo Únie, opakuje dlhodobé požiadavky Európskeho parlamentu, aby bol Dvor audítorov splnomocnený vykonávať audity všetkých operácií EIB a aby sa tieto audity vykonali;

Administratíva

489. konštatuje, že platby v okruhu Administratíva dosiahli v roku 2019 výšku 10,4 miliardy EUR (6,5 % VFR), z čoho rozpočet Komisie predstavuje 57,9 % alebo 6,1 miliardy EUR;

490. konštatuje, že administratívne výdavky zahŕňajú výdavky na ľudské zdroje, ktoré predstavujú približne 60 % celkových výdavkov, a výdavky na budovy, zariadenie, energie, komunikáciu a informačné technológie, ktoré Dvor audítorov považuje za výdavky s nízkym rizikom;

491. konštatuje, že pokiaľ ide o Komisiu, zistilo sa niekoľko chýb týkajúcich sa nákladov na zamestnancov a správy rodinných prídavkov zo strany PMO;

492. konštatuje, že Dvor audítorov preskúmal aj správnosť informácií vo výročných správach Komisie o činnosti vrátane správ jej generálnych riaditeľstiev a úradov primárne zodpovedných za administratívne výdavky; víta, že vo výročných správach o činnosti, ktoré sa preskúmali, sa nezistili významné chyby;

493. vyzýva Komisiu, aby prijala vhodné opatrenia na vykonanie všetkých odporúčaní Dvora audítorov a aby o vývoji informovala Európsky parlament;

Európske školy

494. s uspokojením konštatuje, že Dvor audítorov uvádza, že kvalita účtov sa v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zlepšila; so znepokojením konštatuje, že Dvor audítorov nemôže potvrdiť, že finančné riadenie škôl v roku 2019 bolo v súlade s nariadením o rozpočtových pravidlách pre európske školy a služobným poriadkom, a to z dôvodu nedostatkov zistených v systémoch vnútornej kontroly ústredného úradu a dvoch vybraných škôl; naliehavo vyzýva európske školy, aby sa urýchlene zaoberali odporúčaniami Dvora audítorov týkajúcimi sa nedostatkov zistených v účtovníctve, verejnom obstarávaní a prijímaní zamestnancov;

495. v súvislosti s európskymi školami zdôrazňuje, že je dôležité dodržiavať zásadu ročnej platnosti rozpočtu a pravidlá týkajúce sa fyzickej inventarizácie na konci účtovnej závierky koncom roka a dodržiavať platobné lehoty, pravidlá verejného obstarávania a transparentnosť postupov prijímania zamestnancov.

Odporúčania

496. vyzýva Komisiu, aby:

— harmonizovala svoju podporu žiakom kategórie I, t. j. deťom úradníkov, ktoré sa rozhodnú prihlásiť na akreditovanú európsku školu (v súčasnosti niektoré rodiny zamestnancov európskej verejnej správy v závislosti od mesta alebo krajiny, v ktorej žijú, nedostávajú finančné prostriedky na zápis svojich detí do akreditovaných škôl, ktoré však poskytujú rovnakú maturitnú skúšku),

— riešila nerovnosť vo financovaní medzi žiakmi kategórie I zapísanými do akreditovaných škôl, ktorá vyplýva zo situácie, keď niekedy nahrádzajú európske školy typu I a niekedy sú tak vystavené nerovnej a neopodstatnenej konkurencii v závislosti od školského trhu, na ktorom pôsobia,

— zakročila s cieľom vyriešiť dôležité problémy, ktoré v súčasnosti vyvoláva tzv. politika neutrality nákladov (pozri dokument 2018-10-D-63-en-5), ktorou sa stanovuje, že akreditované školy by nemali finančne zaťažovať tradičný systém európskych škôl, ale naopak by mali prispievať na náklady, ktoré vytvára zavedený systém ([36]);

([36]) Toto ustanovenie spôsobuje problémy na viacerých úrovniach. Po prvé, ústredný úrad, ako aj celý rozpočet, ktorý Komisia vyčlenila na európske školy, je verejnou službou, ktorú už členské štáty a daňoví poplatníci prostredníctvom nich zaplatili. Po druhé, keďže celkové fungovanie akreditovaných škôl je samofinancované a Komisia doň nijako nezasahuje, tvrdenie, že predstavujú dodatočné náklady, za ktoré by mali niesť zodpovednosť, sa zdá byť protichodné. Keďže umožňujú otvorenie systému európskej maturitnej skúšky a vzdelávanie detí európskych úradníkov za oveľa nižšie náklady ako európske školy typu I, ich rozvoj by sa mal namiesto toho začleniť do rozpočtu Komisie a v žiadnom prípade by nemali podliehať zdaneniu, ktoré by bránilo ich rozvoju a značným úsporám, ktoré prinášajú v prospech Únie.

Ľudské zdroje

497. uznáva poznámku Dvora audítorov, že prijatie revidovaného služobného poriadku v roku 2014 sprevádzal záväzok inštitúcií a orgánov postupne znížiť počet pracovných miest (úradníkov a dočasných zamestnancov) v ich plánoch pracovných miest o 5 % do roku 2018 v porovnaní so situáciou v roku 2012;

498. konštatuje, že reforma služobného poriadku z roku 2014 priniesla úspory vo výške 4,2 miliardy EUR vo VFR na roky 2014 – 2020, čo predstavuje 0,4 % celkového VFR; pripomína, že reforma z roku 2014 mala nespochybniteľné negatívne účinky na zamestnancov, čo Dvor audítorov potvrdil ([37]) v roku 2019, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že je takmer nemožné poznať ich finančné náklady s cieľom získať reálny obraz o úsporách; berie na vedomie niekoľko politík a opatrení navrhnutých Komisiou s cieľom pomôcť zmierniť negatívne účinky a očakáva, že získané poznatky sa odrazia v novej stratégii Komisie v oblasti ľudských zdrojov, ktorá sa má prijať v roku 2021; pripomína vážne dôsledky, ktoré môžu predstavovať akékoľvek rozpočtové škrty v administratíve alebo zníženie počtu zamestnancov pre budúcnosť európskej verejnej služby a vykonávanie politík Únie;

499. berie na vedomie, že Komisia investuje do hĺbkovej analýzy údajov svojho počítačového zdravotného systému s cieľom vyriešiť problém nedostatku údajov o prípadoch vyhorenia; dôrazne nabáda Komisiu, aby vo svojej stratégii pre ľudské zdroje predchádzala prípadom vyhorenia, identifikovala ich a riadila ich v širšom kontexte personálneho obsadenia, pracovného zaťaženia a dobrých podmienok zamestnancov;

500. je znepokojený tým, že Komisia nenavrhla žiadne dočasné opatrenie na zmiernenie rastúceho problému rozdielov kúpnej sily, ktorým čelia európski úradníci pracujúci v Luxembursku; ako na relevantný príklad poukazuje na to, že 16 z 200 vhodných kandidátov, ktorých vybrala Európska prokuratúra, odmietli pracovnú ponuku z dôvodu, že plat nie je dostatočne vysoký na to, aby mohli žiť v Luxembursku; zdôrazňuje, že v správe o metóde úpravy platov, ktorá má byť predložená do 31. marca 2022, očakáva konkrétne návrhy;

501. podporuje zámer Komisie aktualizovať vzhľadom na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 prístup stanovený v jej oznámení z roku 2019 s názvom Pracovisko budúcnosti v Európskej komisii; očakáva, že Komisia rovnako zohľadní efektívne využívanie kancelárskych priestorov a zdravie a pohodu zamestnancov; opakuje, že zástupcovia zamestnancov musia byť vždy zapojení do podstatných zmien pracovných podmienok a priestorov;

502. víta, že Komisia prijala akčný plán pre rovnosť a rozmanitosť v roku 2018, a jeho vykonávanie v roku 2019; víta skutočnosť, že v nadväznosti na prieskum medzi zamestnancami boli pridané osobitné opatrenia; vyzýva Komisiu, aby postupovala rovnako a prijala konkrétnejšie opatrenia, pokiaľ ide o osoby, ktorým boli ponúknuté stáže v Komisii;

503. súhlasí s vyhlásením Komisie, že „pokiaľ ide o rovnováhu medzi platenou prácou a neplatenou prácou (starostlivosť) naďalej existujú rôzne kultúrne, sociálne a profesionálne očakávania mužov a žien“; s uznaním berie na vedomie úsilie Komisie o zvýšenie informovanosti o existujúcich opatreniach na zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom, ako sú kurzy pre rodičov a uverejnenie pozitívnych príkladov na intranetových stránkach Komisie;

504. s uspokojením konštatuje, že Komisia (2014 – 2019) splnila cieľ dosiahnuť do konca svojho funkčného obdobia 40 percentný podiel žien v riadiacich funkciách; pripomína Komisii (2019 – 2024), že jej predsedníčka sa v roku 2019 zaviazala dosiahnuť do konca súčasného mandátu rodovú rovnosť na všetkých úrovniach riadenia a tento záväzok zopakovala vo svojom poverovacom liste komisárovi pre rozpočet a administratívu;

505. berie na vedomie nové usmernenia na vykonávanie pomoci pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré boli vypracované v roku 2019 s cieľom finančne pomôcť zamestnancom a ich nezaopatreným rodinným príslušníkom v prípade iných ako zdravotných nákladov spojených s ich nezávislosťou, sociálnou integráciou a fyzickými, mentálnymi, sociálnymi a odbornými schopnosťami; konštatuje, že usmernenia nadobudli účinnosť v máji 2020;

506. konštatuje, že v roku 2019 sa počet prípadov sociálnej finančnej podpory v porovnaní s rokom 2018 zvýšil o 28 %; s uznaním konštatuje, že použité prostriedky pre osoby so zdravotným postihnutím sa v porovnaní s rokom 2018 zvýšili o 50 % (približne z 2 na 3 milióny EUR);

([37]) Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 15/2019: Vykonávanie personálneho reformného balíka z roku 2014 v Komisii – Veľké úspory, ale nie bez následkov pre zamestnancov.

507. upozorňuje na pripomienky a odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa Európskeho úradu pre výber pracovníkov ([38]); víta skutočnosť, že výberový proces je v prípade veľkých výberových konaní vo všeobecnosti účinný, vyjadruje však znepokojenie nad tým, že výberový proces nie je prispôsobený malým a cieleným výberovým konaniam, ktoré najviac vyhovujú súčasným potrebám inštitúcií EÚ v oblasti prijímania zamestnancov; vyzýva Komisiu, aby včas podala správu o vykonávaní týchto odporúčaní úradom EPSO;

508. konštatuje, že v období rokov 2012 – 2018 inštitúcie a orgány – okrem európskeho ombudsmana a EDPS – znížili svoje plány pracovných miest o 1 409 pracovných miest (3 %) a zároveň postupne zvyšovali zamestnávanie zmluvných zamestnancov; v tejto súvislosti poznamenáva, že podiel zmluvných zamestnancov na prognózach celkovej pracovnej sily sa zvýšil zo 17 % na 22 %; vyjadruje znepokojenie nad možnými negatívnymi účinkami nahrádzania úradníkov zmluvnými zamestnancami, ako je potrebný prenos znalostí, ako aj jeho strata po skončení ich zmlúv, alebo perspektíva a istota zamestnania zmluvných zamestnancov;

509. poukazuje na to, že zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov odráža vplyv nových úloh vyplývajúcich z rýchlo sa vyvíjajúcich priorít na počet zamestnancov, ako je vykonávanie nových programov, ktoré Komisia delegovala na výkonné agentúry a ktoré bolo neutrálne z hľadiska rozpočtu a z hľadiska presunu zamestnancov Komisie; berie na vedomie poznámku Dvora audítorov, že zvýšenie počtu zmluvných zamestnancov bolo tiež reakciou na osobitné alebo naliehavé situácie;

510. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v niektorých inštitúciách došlo k zvýšeniu počtu zmluvných zamestnancov vo funkčnej skupine I v dôsledku zmeny trvalých a dočasných pracovných miest pre sekretárov/administratívnych pracovníkov na zmluvných zamestnancov;

511. berie na vedomie, že na konci roka 2018 inštitúcie, orgány a výkonné agentúry zamestnávali 11 962 zmluvných zamestnancov (čo predstavuje nárast o 37 % od roku 2012); konštatuje, že väčšinu zamestnancov zamestnávala Európska komisia;

512. naliehа na Komisiu, aby zaviedla transparentnejší postup vymenovania do všetkých funkcií, najmä tých, ktoré súvisia s riadením; vyzýva Komisiu, aby objasnila predchádzajúce postupy vymenovania, ktorým chýba transparentnosť a zodpovednosť;

513. vyjadruje poľutovanie nad pretrvávajúcou geografickou nerovnováhou v zložení zamestnancov Komisie, najmä na úrovni stredného a vrcholového manažmentu; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila riadne zastúpenie štátnych príslušníkov zo všetkých členských štátov a zároveň rešpektovala spôsobilosti a zásluhy kandidátov, ako sa uvádza v článku 27 služobného poriadku úradníkov;

514. zdôrazňuje významný vplyv fluktuácie zamestnancov agentúr Európskej únie a vyzýva Komisiu, aby im pomáhala vykonávať politiky v oblasti ľudských zdrojov a sociálnej oblasti s cieľom napraviť túto situáciu;

515. upozorňuje, že sprístupnenie domovských stránok európskych inštitúcií osobám so všetkými druhmi zdravotného postihnutia v súlade so smernicou (EÚ) 2016/2102 vrátane dostupnosti národných znakových jazykov si vyžaduje komplexný prístup; navrhuje zapojiť do tohto procesu organizácie zastupujúce osoby so zdravotným postihnutím;

516. víta úsilie Komisie o vybudovanie rozmanitejšieho a inkluzívnejšieho pracovného prostredia a kultúry prijímaním opatrení v prospech osôb so zdravotným postihnutím, žiada Komisiu, aby posúdila možnosti ďalšieho posilnenia a integrácie zásad rovnakých príležitostí pri prijímaní zamestnancov, odbornej príprave, kariérnom rozvoji a v rámci pracovných podmienok, ako aj v záujme zvýšenia informovanosti zamestnancov o týchto aspektoch; ako aj pokiaľ ide o možné primerané zlepšenia a úpravy budov inštitúcií (prístup, primerané kancelárske vybavenie) v prospech osôb so zníženou pohyblivosťou alebo s iným zdravotným postihnutím;

517. víta výsledky Európskeho úradu pre výber pracovníkov a neustále zlepšovanie jeho postupov, pokiaľ ide o primerané úpravy pre uchádzačov so zdravotným postihnutím a/alebo osobitnými požiadavkami. V roku 2019 úrad EPSO vytvoril leták, leták v Braillovom písme a animované video na vysvetlenie takýchto úprav výberových konaní pre uchádzačov s osobitnými potrebami, čo umožnilo 438 uchádzačom s osobitnými potrebami prihlásiť sa do výberových konaní;

518. opakuje svoju výzvu Komisii, aby sprehľadnila postavenie osobitných poradcov Komisie a jasne vymedzila ich úlohy a poslanie;

([38]) Osobitná správa Dvora audítorov č. 13/2020 s názvom Európsky úrad pre výber pracovníkov: Čas prispôsobiť výberové konanie meniacim sa potrebám prijímania zamestnancov.

519. so zreteľom na rozhodnutie kolégia Komisie z 30. októbra 2019, ktorým sa bývalým predsedom Komisie umožňuje vykonávať po skončení ich mandátu reprezentačné funkcie, berie na vedomie vymenovanie bývalého predsedu Jeana-Clauda Junckera za osobitného poradcu a vyjadruje poľutovanie nad tým, že táto funkcia, hoci nie je platená, bude mať za následok náklady, najmä na služobné cesty, čo je pre verejnosť ťažké pochopiť; žiada Komisiu, aby Európskemu parlamentu poskytla podrobné informácie o finančných dôsledkoch svojho rozhodnutia, aby Európsky parlament mohol túto skutočnosť zohľadniť pri budúcich absolutóriách;

520. vyzýva Komisiu, aby venovala veľkú pozornosť svojim vzťahom s bývalými komisármi a aby pri tom starostlivo posúdila potenciálne riziká;

521. opakovane vyzýva Komisiu, aby presadzovala existujúce právne záväzné pravidlá kódexu správania týkajúce sa javu otáčavých dverí v prípade Komisie aj jej agentúr;

522. dôrazne podporuje odporúčanie Dvora audítorov, aby všetky inštitúcie spolupracovali na harmonizácii svojich etických rámcov a aby zintenzívnili svoje úsilie o výmenu osvedčených postupov;

523. vyzýva Komisiu, aby zlepšila informovanosť zamestnancov i to, ako vnímajú etický rámec a súvisiacu kultúru; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila najmä to, aby školenia o etike obsahovali praktické usmernenie založené na reálnych príkladoch, a aby zlepšila komunikáciu so zamestnancami o otázkach etiky; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby zamestnanci vedeli, ako oznamovať problémy v súvislosti s neetickým správaním, a tiež zvýšiť ich pocit bezpečnosti; [

Všeobecné poznámky

524. uznáva, že rok 2019 bol pre Komisiu rokom prechodu, keďže Komisia musela zabezpečiť prechod od Junckerovej Komisie a prípravu na príchod Komisie von der Leyenovej, ako aj začatie jej nových priorít;

525. vyjadruje svoje obavy v súvislosti s rozhodnutím Komisie zadať zákazku spoločnosti BlackRock Investment Management na vykonanie štúdie o environmentálnych, sociálnych a správnych cieľoch; poukazuje na vyšetrovanie, ktoré vedie európska ombudsmanka a ktoré sa týka možnosti konfliktu záujmov ([39]); vyzýva preto Komisiu, aby aktualizovala svoje usmernenia o postupoch verejného obstarávania;

526. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zaviedla podávanie správ o udržateľnosti vrátane sociálnych a environmentálnych aspektov obstarávania; domnieva sa, že zahrnutím zodpovedných obchodných noriem do svojich politík verejného obstarávania a nákupu môže Komisia chrániť verejný záujem a zabezpečiť zodpovednosť za verejné výdavky;

527. nabáda Komisiu, aby naďalej stavala na zásadách svojej stratégie otvoreného zdroja ([40]) a programu ISA2 ([41]) s cieľom zabrániť odkázanosti na určitého dodávateľa, zachovať kontrolu nad svojou vlastnou technickou infraštruktúrou, prispievať k silnejším zárukám ochrany súkromia a údajov používateľov a zvyšovať bezpečnosť a transparentnosť pre verejnosť; žiada Komisiu, aby pri obstarávaní a vývoji uprednostňovala riešenia založené na otvorených zdrojoch s cieľom podporovať spoločné využívanie a opätovné používanie softvérových riešení, dosiahnuť udržateľnejšie a dlhodobejšie obstarávanie a dodržiavať zásadu „verejné peniaze, verejný kódex“;

528. víta medziinštitucionálnu spoluprácu v oblasti kybernetickej bezpečnosti, v súvislosti s ktorou Výbor regiónov a Európsky hospodársky a sociálny výbor dostávajú pomoc tímu reakcie na núdzové počítačové situácie v európskych inštitúciách, orgánoch a agentúrach; poznamenáva, že mnohé z projektov digitalizácie sa týkajú digitalizácie postupov v oblasti ľudských zdrojov a financií, v ktorých výbory používajú systémy SYSPER a ABAC poskytnuté Komisiou; žiada Komisiu, aby preskúmala možnosť dohodnúť lepšie podmienky s cieľom zlepšiť postup poskytovania aplikácií a zvýšiť jeho atraktívnosť z finančného hľadiska;

529. zdôrazňuje význam úsilia GR pre tlmočenie o uľahčenie tlmočenia do 24 úradných jazykov EÚ a dokonca do medzinárodného posunkového jazyka v Komisii a iných inštitúciách a orgánoch EÚ, nabáda Komisiu, aby pomohla GR pre tlmočenie ďalej zvyšovať dostupnosť a prítomnosť medzinárodného posunkového jazyka a zabezpečiť prístup k informáciám pre osoby so zdravotným postihnutím;

([39]) https://www.ombudsman.europa.eu/sk/case/sk/57060.
([40]) https://ec.europa.eu/info/departments/informatics/open-source-software-strategy_sk
([41]) https://ec.europa.eu/isa2/isa2_sk

530. je veľmi znepokojený rozhodnutím Komisie prerušiť zmluvu s poskytovateľom stravovacích služieb, čo viedlo k prepusteniu 400 pracovníkov; naliehavo žiada Komisiu, aby prehodnotila svoje rozhodnutie a preskúmala všetky uskutočniteľné riešenia na ochranu pracovníkov a na zabránenie prepúšťaniu vrátane internalizácie zamestnancov interných stravovacích služieb;

531. poznamenáva, že mnoho oznámení a dokumentov je k dispozícii len v angličtine; taktiež konštatuje, že pracovné schôdze sa konajú bez možnosti tlmočenia; žiada, aby Európska komisia rešpektovala zásady, práva a povinnosti stanovené v Charte základných práv a nariadení č. 1/1958, ako aj vo vnútorných usmerneniach a rozhodnutiach, ako je kódex dobrého úradného postupu; vyzýva preto Komisiu, aby poskytla potrebné ľudské zdroje na zabezpečenie dodržiavania viacjazyčnosti zvýšením počtu zamestnancov zodpovedných za preklad a tlmočenie;

Etické rámce

532. berie na vedomie závery a odporúčania Dvora audítorov uvedené v jeho osobitnej správe s názvom Etické rámce kontrolovaných inštitúcií Únie: priestor na zlepšenie; pripája sa k záveru Dvora audítorov, že akékoľvek neetické správanie zamestnancov a členov inštitúcií a orgánov EÚ je neprijateľné a aj keď je len údajné, vo veľkej miere priťahuje verejný záujem a znižuje dôveru v Úniu. Neetické správanie sa spája aj s rizikom korupcie a podvodov. vyjadruje poľutovanie nad tým, že stále existuje priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o presadzovanie etických rámcov; vyjadruje poľutovanie najmä nad tým, že sa zistili nedostatky v rôznych otázkach, konkrétne:

— postupy na overenie vyhlásení a usmernenie pre zamestnancov týkajúce sa zabránenia konfliktu záujmu nie sú dostatočne zavedené; musia byť k dispozícii jasné a rozsiahle usmernenia týkajúce sa etických požiadaviek; to isté sa vzťahuje na usmernenia o konfliktoch záujmov vyplývajúcich z finančných záujmov zamestnancov, ich činností po skončení zamestnania alebo profesijnej činnosti ich manžela/manželky alebo partnera/partnerky,

— obmedzené preskúmavanie vyhlásení členov; pokiaľ ide o člena Komisie, Dvor audítorov vyjadruje poľutovanie nad nedostatkom štandardných písomných postupov na kontrolu presnosti, spoľahlivosti alebo úplnosti informácií predložených v jeho vyhláseniach, čo vytvára riziko nejednotného výkladu povinností, takže je menej pravdepodobné, že inštitúcia zistí nepresnosti a iné problémy skôr, než upútajú pozornosť verejnosti, čo môže ohroziť dôveru verejnosti,

— inekompletné a nejasné politiky týkajúce sa darov a pohostenia, pričom v prípade Komisie chýba definícia darov a pohostinnosti, ktoré sa vzťahujú na poslancov.

533. víta, že kontrolované inštitúcie vo veľkej miere zaviedli primerané etické rámce pre zamestnancov a poslancov, existuje však priestor na zlepšenie; dôrazne podporuje odporúčania Dvora audítorov, ako je harmonizácia etických rámcov a zvyšovanie informovanosti zamestnancov;

534. berie na vedomie druhé preskúmanie vnútorných usmernení Komisie v súvislosti s ustanoveniami v služobnom poriadku týkajúcimi sa oznamovania protispoločenskej činnosti; s uspokojením berie na vedomie šesť odporúčaní uvedených v preskúmaní v roku 2019 a vyzýva Komisiu, aby podala správu rozpočtovému orgánu o ich plnení; víta aktualizáciu stránky o oznamovaní protispoločenskej činnosti na stránke MyIntracomm v máji 2019 a pridanie priameho odkazu na postup oznamovania úradu OLAF;

535. požaduje aktívnejší prístup, pokiaľ ide o ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti; považuje za obzvlášť dôležité, aby sa posilnila spolupráca medzi úradom OLAF a menovacím orgánom zodpovedným za prijímanie ochranných opatrení v prípadoch, keď je to vhodné; považuje tiež za mimoriadne dôležité odporúčania spolupracovať s Európskou prokuratúrou s cieľom zabezpečiť účinnú spoluprácu a vymieňať si najlepšie postupy v oblasti nahlasovania vnímaných nezákonných činností;

536. pokiaľ ide o ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti, domnieva sa, že jednotnejšia regulácia všetkých inštitúcií založená na najlepších postupoch a prísnejších normách by bola veľmi potrebným zlepšením;

537. zdôrazňuje význam posilnenia registra transparentnosti a zlepšenia kvality jeho údajov, najmä pri príležitosti dosiahnutia medziinštitucionálnej dohody v decembri 2020; berie na vedomie kontroly kvality, ktoré vykonala Komisia, a opatrenia sekretariátu registra na základe prijatých varovaní; vyzýva Komisiu, aby zlepšila IT riešenie s cieľom vykonávať prísnejšie kontroly kvality;

538. zdôrazňuje význam účinného a platného registra transparentnosti; opakuje svoju výzvu Komisii, aby venovala väčšiu pozornosť validácii a náhodným kontrolám subjektov v registri transparentnosti; so znepokojením konštatuje, že prevažná väčšina činiteľov Komisie s rozhodovacími právomocami nemá povinnosť zverejňovať svoje stretnutia so zástupcami záujmových skupín; vyjadruje tiež znepokojenie nad možnosťou, že činitelia Komisie s rozhodovacími právomocami sa stretávajú s lobistami, ktorí nie sú registrovaní v registri transparentnosti; požaduje úplnú transparentnosť, pokiaľ ide o všetky stretnutia organizované Komisiou so súkromnými subjektmi alebo ich zástupcami, ako sú konzultantské organizácie;

539. berie na vedomie závery európskej ombudsmanky a technické návrhy na zlepšenie uvedené v jej rozhodnutí z 28. februára 2019 o tom, ako Komisia riadi situácie s tzv. javom otáčavých dverí, pokiaľ ide o jej zamestnancov; vyzýva Komisiu, aby nadviazala na rozhodnutie ombudsmanky a príslušné odporúčania Dvora audítorov uvedené v jeho osobitnej správe o etických rámcoch inštitúcií Únie.